

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 20.—
za en mesec . . . " 2.—
za Nemčijo celoletno . . . " 20.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V spravi prejema. mesečno . . . 1.70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 8.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEČ

Inserati:

Enostolpna petstvarsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Perena oznakila, zabvale, usmeritve itd.:
enostolpna petstvarsta po 18 vin.

Poslano:

enostolpna petstvarsta po 30 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredni ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 183.

Današnja številka obsega 18 strani.

S. L. S. za delavstvo.

S. L. S. je v zmislu svojega krščansko-demokratskega programa vsikdar storila svojo dolžnost tudi napram delavskemu stanu. Neglede na to, da je izmed vseh strank v Avstriji skoro najbolj nastopala za splošno in enako volilno pravico za državni zbor in da stoji ime enega njenih voditeljev v ospredju v boju za uresničenje socialnega zavarovanja, je tudi v kranjskem deželnem zboru jemala vseskozi v poštev potrebe in zahteve delavstva.

Socialni demokrati, ki so se postavili topot na čelo volilne gonje zoper našo stranko v deželi, v svojih sredstvih v tem boju niso zbirali. Vendar bi jim tega ne šteli toliko v zlo, če ne bi trosili v svet stvari, kojih neresničnost se da kar otipati. Ti gospodje se namreč ne ženirajo trdit, da vzdržuje S. L. S. v deželi gospodstvo »privilegiranih stanov«, to je veleposestva, in da je sama uzakonila »popolnoma nedemokratski« volilni red za občine. Blagor tistim revežem na duhu, ki bodo to verjeli!

S. L. S. je bila vedno zoper politične predprave kateregakoli stanu in je ravno zvezo liberalcev z veleposestvom, vsled katere je v naši deželi naš nemško veleposestvo imelo odločilno besedo, zelo nerada gledala in jo končno tudi razbila. Posrečilo se ji je uveljaviti kompromis, na podlagi katerega je prišla v kranjski deželni zbor cela nova kurija zastopnikov najširših slojev, tako da ima ravno naša dežela izmed vseh v Avstriji najbolj demokratsko lice — če pa se različne kurije niso dale odpraviti, je tega izključno kriv skrajni odpor dunajske osrednje vlade, ki do danes tega v celi državi ne pusti. S. L. S. ne more čudežev delati, kadar pa pride čas, da se podero zadnji privilegiji, bo S. L. S. gotovo svojo dolžnost storila, kakor jo je vedno. Po njeni zaslugi pa je ljudstvo v kranjski deželni zbornici bolj zastopano nego v katerikoli zbornici v našem cesarstvu.

Isto velja za občinski volilni red za podeželske občine. Ali pridejo kje v Avstriji v občinah toliko do besede najširše mase ljudstva, kakor ravno na Kranjskem? In ne pridejo li pri nas tudi v cestnih, šolskih in zdravstvenih zastopih najbolj do veljave mandatari najširših slojev? In vse to na podlagi zakonov, sklenjenih v minuli delavni

dobi kranjskega deželnega zbora od S. L. S.! Kar se pa Ljubljane tiče, ji je ravno S. L. S. priskrbel naravnost vzoren volilen red, na podlagi katerega je tudi socialna demokracija prišla do zastopstva, česar pod liberalnim režimom ni nikoli mogla. Tudi drugod po deželi je ta stranka na temelju od S. L. S. uzakonjenega volilnega reda prišla do besede, kjer ji po številu njenih pristavev gre, dočim je prej ostala vedno pepelčica za pečjo. Vsi od S. L. S. uveljavljeni zakoni v deželi nosijo pečat demokratizma in dajo ljudstvu največje pravice v vsakem pogledu.

Če pa se ozremo po velikih kapitalih, ki jih je S. L. S. v deželi investirala za splošno narodno - gospodarske namene, niso li v korist najširšim slojem? To velja zlasti za deželno vodno-električno akcijo, zoper katere vodstvo socialne demokracije po »Zarji« tako strupeno zabavlja. Električne centrale bodo prinesle ravno delavstvu največjo korist. Ne samo, da dajo že zdaj za služka mnogim delavcem, ga bodo še več, ko bo cela akcija popolnoma izpeljana. Centrale bodo privabile v deželo industrijsko delavstvo in bodo pripomogle k izboljšanju gmotnega položaja domačega delavstva, dajale bodo kruh domačinom. Z industrijo in obrtjo se bo povzdignil tudi delavski stan, kateremu se bo z elektrifikacijo kranjskih vodnih sil ustvarila najširša možnost dela in zaslužka na naši zemlji.

Zato je kaj čudno videti, kako zastopniki slovenske socialne demokracije hodijo zdaj roko v roki z zastopniki slovenske liberalne buržoazije, ki ni imela nikoli nič srca za slovensko delavstvo, ampak je preganjala in stiskala, kjer je le mogla. Da socialna demokracija trobi zdaj v en rog z onimi liberalci, ki so se dosledno z vsemi štirimi upirali demokratski volilni pravici, je več kot ironija. Noben človek v deželi ne verjame liberalcem, ki se vzemajo zdaj za splošno in enako volilno pravico za kranjski deželni zbor, o kateri sami dobro vedo, da je zdaj še nikakor ni mogoče doseči, le »Zarja« hoče upreči sodruge v to hinavsko kampanjo! In pri tem mora biti vsakemu, ki zna do pet šteti, jasno, da ne gre tej družbi prav nič za splošno in enako volilno pravico in za potrebe in zahteve ljudstva. Kranjsko ljudstvo je dovolj brihtno, da bo te hinavce na dan volitev temeljito poučilo, da jim ne gre nobena vera.

Postopanje županov pri deželno-zbojskih volitvah.

Volitve za mesta in trge, za kmetijske občine in za splošni volilni razred razpiše c. kr. deželni predsednik v uradnem deželnem časniku »Laibacher Zeitung« in z lepaki po tistih občinah, ki tvorijo volilni okraj.

VOLILSKI IMENIKI.

A.

Volilski razred kmetijskih občin oziroma mest in trgov.

Volilske imenike za splošni volilski razred in volilski razred kmetijskih občin, oziroma mest in trgov sestavijo župani po krajevnih občinah.

V ta namen dobe župani od c. kr. okrajnih glavarstev vse potrebne tiskovine. Sestaviti je dvoje vrst volilnih imenikov, eno za splošni volilski razred, drugo pa za volilski razred kmetijskih občin, oziroma mest in trgov.

Pri sestavljanju volilskih imenikov za volilski razred kmetijskih občin kakor tudi mest in trgov je vzeti za podlago imenike občinskih volilcev, ki so bili pri zadnji volitvi občinskega zastopa veljavno popravljeni.

V tem volilem razredu volijo namreč vsi samopravni avstrijski državljani moškega spola, ki so dopolnili 24. leto starosti, niso niti izvzeti niti izključeni od volilne pravice in imajo po občinskem redu pravico voliti občinski zastop v prvem ali drugem razredu brez ozira na njihov davek, (četudi plačujejo samo par vinarjev dokladam podvrženega davka), od onih pa, ki imajo pravico voliti občinski zastop v tretjem razredu — samo tisti, ki plačujejo vsaj 8 kron državnega direktnega davka. Pri volilcih v volilem razredu kmetijskih občin kakor tudi mest in trgov se ni ozirati na njihovo redno stanovništvo; če so torej vpisani v imeniku občinskih volilcev, imajo pravico voliti v volilem razredu kmetijskih občin, oziroma mest in trgov, četudi zunaj občine redno stanujejo.

Iz imenikov občinskih volilcev je torej črtati:

1. ženske osebe;
2. juridične osebe, (družbe, društva, korporacije, zavode itd.);
3. osebe, ki so občani tudi drugih občin na Kranjskem in imajo v kaki izmed teh drugih občin svoje redno stanovništvo, odnosno če nimajo nikjer na Kranjskem rednega stanovništva,

pa plačujejo v kaki drugi občini na Kranjskem več direktnega davka;

4. iz tretjega razrede vse one, ki plačujejo manj kot 8 kron direktnega davka;

5. slednjič je črtati vse one, ki so od zadnjih občinskih volitev izgubili volilno pravico, nasprotno pa na novo vpisati vse one, ki so volilno pravico ta čas pridobili.

B.

Splošni volilski razred.

V imenik volilcev splošnega volilskega razreda je sprejeti vsako osebo moškega spola, ki je spolnila 24. leto svoje dobe, ki ima avstrijsko državljanstvo, ni niti izvzeta, niti izključena od volilne pravice — kakor kasneje navedeno, — in ima v občini na dan, ko se razpiše volitev, vsaj eno leto svoje stanovništvo. Na davek, ki ga morda plačuje, se ni ozirati v tem volilem razredu.

C.

Ureditev volilskih imenikov.

Oboje volilske imenike splošnega volilskega razreda in volilskega razreda kmetijskih občin, oziroma mest in trgov, je sestaviti takoj, ko prejmejo župani tiskovine od c. kr. okrajnih glavarstev, in jih urediti po abecednem redu.

Napravijo naj se v treh izvodih, od katerih naj se po en izvod pošlje takoj c. kr. okrajnemu glavarstvu v pregled. Ko vrne c. kr. okrajno glavarstvo volilske imenike, je te razgrniti v občinskem uradu vsakemu na vpogled. Istčasno je objaviti to razgrnitev z dostavkom, da se smejo zoper imenik vlagati ugovori tekom 8 dni, pričena jočem se z dnevom izvršene objave.

Po en izvod vsakega volilskega imenika mora župan potem predložiti c. kr. okrajnemu glavarstvu.

VOLILNA PRAVICA.

Splošni predpogoji za aktivno volilno pravico v vse te volilske razrede so:

1. Avstrijsko državljanstvo.
2. Samopravnost. Izvzeti so torej vsi, ki so pod očetovsko ali varuško oblastjo ali pa pod kuratelo.
3. Moški spol.
4. Dopolnjeno 24. leto starosti.

Izvzeti od volilne pravice so: Aktivno službujoči častniki, vojaški duhovniki, gažisti brez činovnega razreda, moštvo oborožene sile, ozir. orožništva. Aktivno službujoči uradniki oborožene sile lahko volijo, pa ne morejo biti voljeni.

LISTEK.

Sanje.

Henrik Sienkiewicz, Poslovenil Ferjan.

Nekoč so govorili v neki družbi mnogo o čudovitih dogodkih, slutnjah, duhovih in podobnih stvareh, katere so navzoče bolj ali manj zanimalo.

Bil je med njimi tudi zdravnik, ki se je hvalil, da je skeptik. Tega zdravnika je vprašala neka navzoča dama, če se mu je že v življenju katerikoli kaj pripetilo, česar si ni mogel razložiti.

»Ko sem bil še mlad,« je rekel doktor, »sem imel sanje, ali bolje rečeno, celo vrsto sanj, ki so bile tako izredne, da mejijo na čudovite in presegaajo vse, kar sem slišal do sedaj; pripravljen sem vam tudi pripovedovati, če vas bo zanimalo.«

Na splošno prošnjo je prišel zdravnik: »Pred dvanajstimi leti sem se kopal v Biarritz. Tam sem spoznal Angležinjo, ki je imela kopališko obleko iz ribjih luskin. Bila je to originalna gospodična, polna nenavadnih misli. Nekoč je mene in nekaj znanec zadrževala v čolnu do tretje ure zjutraj,

veslali smo ob obrežju sem in tja in govorili o možnosti, da bi pač mogle duše potovati od enega planeta do drugega. Ko sem se utrujen povrnil na svoje stanovanje, sem zaspal, sedeč na stolu, pri branju nekega pisma, ki sem ga bil našel nekoliko prej na pisalni mizi. Komaj sem zatisnil oči, ko se mi je zazdelo, da se nahajam v nekem velikem mestu. Ko sem zapustil hišo, kjer sem stanoval, sem zagledal pred hišnimi vrati mrtvaški voz. Lahko še povem, da so ondodni mrtvaški vozovi čisto različni od naših. Ti »corbillards« so dolgi, na straneh iz stekla in imajo velika vrata, skozi katera porinejo krsto v notranjščino. In takega »corbillarda« sem videl v sanjah. Toda ne samo tega. Pri mrtvaškem vozu je stal petnajstleten deček, zavrt v črn, obrobljen plašč. Ko sem ga pogledal, je odprl vozna vrata in pomignil z roko, kot bi me hotel povabiti, da bi vstopil; jaz pa sem skočil nazaj. Sanje so bile tako žive, da sem se udaril z glavo ob stol in sem se zbudil od bolečin. Sanje sem pozabil že v dveh dneh, toda v tretji noči so se ponovile sanje z isto razločnostjo, samo da sem zapazil na dečku, oziroma na njegovem plašču celo vrsto majhnih kovinskih gumbov. Potem so se ponavljale sanje z isto razločnostjo

v presledkih po tri do štiri dneve. To me je končno vznemirilo. Kar se mi je zdelo pri vsej tej stvari najbolj čudno, je bilo to, da so bile vsake sanje drugim popolnoma enake, isti spored, isti predmeti, isti deček, ista prijaznost, s katero me je povabil, naj vstopim v mrtvaški voz. Plašč z zlatimi trakovi in kovinskimi gumbi sem si natanko zapomnil, končno tudi barvo dečkovih las, rujave oči, ki so morale daleč ven iz očesnih jamic in se svetile kot ribje oči. Vsak mi bo pritrdil, da sem imel pri tako trdovratnem ponavljanju sanj dovolj vzroka in povoda za vznemirjenost. Čez nekaj tednov sem odpotoval v Pariz in sem se nastanil v istem hotelu, kjer je izstopila tudi Angležinja. Dospeli smo zvečer še dosti zgodaj, da smo mogli jesti pri skupni večerji; večja družba znancev se nam je priklopila. Hitro sem se preoblekel in odhitel k dvigalu, da bi se prepeljal dol, kjer je bila obednica. Na hodniku sem srečal več znancev, ki so hiteli ravnotja, kot jaz. Stopil sem prvi v čakališče in pritisknil na električni gumb. Kmalu sem zaslišal šumenje prihajajočega dvigala, in ko je obstalo, so se odprla vrata; jaz pa sem skočil nenadoma nazaj, kot bi videl pred seboj samo smrt. V odprtih vratih sem zagledal onega pet-

najstletnega mladeniča s svetlimi lasmi, ribjimi očmi, v črnem, z zlatom obrobljenim plaščem in kovinskimi gumbi, kakor sem ga videl v sanjah. Stal je med vrati in me povabil s poklonom, naj vstopim, čisto tako, kot v sanjah. Moram pripoznati, da sem takrat spoznal, da morejo vstati lasje človeku visoko kot gora. Bliskoma sem skočil ves zmešan od dvigala proč in odhitel dol po stopnicah. Dvigalo je stalo še trdno, najbrže je čakalo nadaljnjih gostov, ko sem sedel spodaj na klopi poleg nekega uslužbenca in strasno srkal v se sveži zrak; čutil sem, da sem bil blede kot smrt. In . . . jaz . . . ne vem, morebiti je preteklo nekaj sekund, morebiti tudi nekaj minut, ko sem zaslišal nenadoma strašen krik in hrušč in pok, potem sem se onesvestil. Ko sem se zopet pokrepčal, sem videl na hodniku ležeča človeška telesa, ki so bila zavita v krave rjuhe. Kakor sem zvedel pozneje, je bil tudi deček, ki je vodil dvigalo, mrtve.

In sedaj naj reče kdo kar hoče; po pravici se imenujem skeptik, kajti če bi ne bil tega sam doživel, bi ne bil nikomur verjel.

Izključene od volilske pravice so osebe, ki so bile obsojene na kazen zaradi kakšnega hudodelstva ali po prestopku po tatvini, nezvestobi, ali po deležnosti teh prestopkov, ali vsled goljufije. Razen tega so izključeni tudi oni, ki so bili kaznovani zaradi prestopka zakona z dne 26. januarja 1907, drž. zak. št. 18, v varstvo volilne svobode v državni ali deželni zbor, ako se ni poteklo že 6 let od dneva prestane kazni.

Volilci smejo svojo volilno pravico v vseh navedenih volilskih razredih spoštovati samo osebno, tedaj ne po poblaščenju. Kdor ima volilsko pravico v volilskem razredu mest in trgov, ne sme voliti v volilskem razredu kmetijskih občin.

Občan več očin izvršuje svojo volilsko pravico samo v občini svojega rednega stanovišča, in če v nobeni občini na Kranjskem nima rednega stanovišča — pa tam, kjer plačuje največ direktnega davka. Volilna pravica v volilskih razredih mest in trgov ter kmetijskih občin ne izključuje volilne pravice v splošnem volilskem razredu, to je, kdor voli v volilskem razredu kmetijskih občin, oziroma mest in trgov, voli tudi v splošnem volilskem razredu.

UGOVORI.

Zoper volilske imenike smejo tisti, ki imajo pravico voliti v dotični volilni skupini, pri županu ustno ali pisмено vlagati ugovore o tem, da so se v volilski imenik vpisale osebe, ki nimajo pravice, ali da so se iz njega izpuštile take osebe, ki imajo pravico voliti. Župan mora v **treh dneh** ugovore predložiti c. kr. okrajnemu glavarstvu v rešitev.

OPOZORITEV.

Z ozirom na kratek čas, ki je odmerjen za pripravo volitev, se županstva nujno opozarjajo, da sestavijo volilne imenike **zanesljivo v treh dneh**, ko dobe tiskovine o okrajnega glavarstva. V posameznih slučajih je pripravljeno uredništvo »Občinske Uprave« poskrbeti za pisarniško pomoč, seveda pod pogojem, da plačajo županstva tozadavne gotove stroške.

Pismo iz Pariza.

Francosko ljudstvo in redovnice.

Pravične ideje zmagujejo kljub vsem zaprekam, ki se jim stavijo. Laži se razblinijo v nič pred resnico in zdravo pametjo. Stvari se pokažejo take kot so in ljudje spoznavajo, da so bili žrtvi lažnjivih spletk. Kaže se, da je odbilo gonji, ki jo je vodilo in še vodi na Francoskem prostozidarstvo in njegovi najeti politiki na sramoten in perfiden način proti redovnicam, ki so v skoro vseh bolnicah na Francoskem na poštvovalen način opravljale strežniško službo. Ljudstvo ima dovolj prilike, da primerja delo redovnic z delom posvetnih strežnic in moglo si je ustvariti sodbo o ženskah, ki delajo za ta svet, in o Bogu posvečenih sestrah, ki imajo v mislih le plačilo v nebesih za svoje krščansko delo usmiljenja. Ljudstvo tudi ni bilo tiho in je odkrito pokazalo svojo nevoljo nad fanatiki, ki so pregnali usmiljene se-

stre od bolniških postelj. Saj je ljudstvo samo videlo, da so najbolj zagriženi sovražniki redovništva klicali na pomoč redovnice in ne samo, da bi stregle članom njihovih družin, temveč tudi njim samim, kadar jih je bolezen položila na posteljo. »Kaj se brigam za to; hočem biti dobro postrežen!« je izjavil še nedavno Clemenceau neki osebi, ki se je zelo čudila, da je ta trdovratni svobodomislec zaupal oskrbo svojega trupla nunam. Waldeck-Rousseau, Combes, Sarcey in mnogi drugi niso bili nič manj cinični kakor Clemenceau. Vsi, naj bodo slavni ali brezpomembni v javnem življenju, pozabijo na svoje antiklerikalno sovraštvo, kadar jim teče voda v grlo ter ne čakajo niti trenutka, izročiti se v popolnem nasprotju z vsem svojim življenjem skrbnim rokam redovnic, samo da negujejo njihove rane in da čujejo bodrilne in tolažeče besede. Kakor Clemenceau, polagajo tudi drugi na to veliko važnost, da so »dobro oskrbovani«, toda za to, da bi se tudi revnim ljudem nudila človeška oskrba, se ne brigajo! Toda revne množice nočejo pogrešajo nežne oskrbe in tolažbe dobrih sestra. Revno ljudstvo noče več pustiti, da bi oni možje, ki odtegujejo delavcu pomoč redovnic, najemali njihovo požrtvovalnost izključno zase v polajšanje svojih bolečin. Tudi revež hoče biti človek, zato revno ljudstvo nikakor ne uvideva, da bi bile upravljene odredbe »demokratske« vlade, po katerih je dovoljeno bogatim bolnikom imeti postrežbo od redovnic, revnim pa ne.

Odkar so se ljudstvu oči odprle, se širi vedno bolj gibanje, da naj se pokličejo redovnice nazaj v javne bolnišnice. Municipalne oblasti v Marziju in Grenoblu se vsled pritiska dobroorganizirane tozadavne gibanja v svojih okrajih poslane nedavno na vladno poziv, naj se zopet uvedejo v bolnice redovnice. Generalni svet v Loretu, departementu, v katerem ima radikalizem številne pristaše, je sklenil, da bo poklical v svojo norišnico kot bolniške strežnice — redovnice. V drugih krajih prireajo javne shode v prid redovnicam, tako n. pr. v Cherbourg, Toulouse, Avignanu, Clamecyju itd. Teh shodov se udeležuje prebivalstvo vseh slojev in zdravniki niso ravno zadnji. In v kratkem bo imel mestni svet v Parizu priliko, zavzeti stališče k predlogom, ki so bili stavljeni pred poštiničami in ki zahtevajo, naj se sicer ne nadomeste lajske bolniške strežnice z redovnicami, — kajti zaslužne postrežnice ne zaslužijo, da bi izgubile kruh, — pač pa naj se zgrade v glavnem mestu bolnice, ki naj bi se izročile vodstvu — redovnic. Liberalna večina, ki je bila poslana od volilcev v mestno hišo, bo imela priliko pokazati, če ima pogum, ugoditi splošni ljudski volji. Kajti zahteva svobode, enakosti in pravičnosti je, da se pokličejo redovnice. Končno pa tudi ni podcenjevanja vreden razlog, da je ta zahteva upravičena tudi s finančnega stališča. In finančni položaj je tak, da te točke ne smejo pariški mestni očetje podcenjevati.

V svobodomiselnem »Tempsu« priobčuje Lefranc poročilo o svojem izisku z radikalnim socialistom Herri-

otom, županom in senatorjem v Lyonu, pri usmiljenih sestrah v Lyonu. To poročilo je polno hvale o redu usmiljenih sester in naj bi dalo poguma pariškim mestnim očetom, ki se obotavljajo v bojazni pred predbacivanjem klerikalizma, da bi zadostili jasno izrečenim željam prebivalstva. Francosko ljudstvo se je zavzelo za redovnice in ne bo mogoče drugače, kot da prvaki republike ugođe ljudski zahtevi in se uklonijo pred ultimatom ljudstva.

Tržiške novice.

t Javno predavanje priredi jutri po deseti maši Jugoslovanska Strokovna Zveza v društveni dvorani. Predava g. profesor Marinko iz Kranja. Vabimo krščansko delavstvo k obilni udeležbi.

t Dekliška Marijina družba je kaj lepo na zunaj proslavila svojo petnajstletnico s slavnostno predstavo minolo nedeljo. Dvorana je bila tako nabito polna, da je moral marsikdo oditi vsled pomanjkanja prostora. Družbine pevke so najprvo zapele Ferjančičev venček narodnih pesmi, nato pa je družbenica Mihaela Meršol v prekrasnem, slavnostnem govoru opisala petnajstletno zgodovino družbe. Pred govorom so družbenice izročile velezaslužni prednici gđ. Zofiji Pirc prelepo sliko Marijinega Oznanjenja. »Skrivnostno zaroko« so igrale družbenice vrlo dobro. Zelo primerna je za oder Marijinih družb dramatična legenda »Mater božje ključ«, ki v humorističnem tonu poda nekaj prav zdravih naukov. Peter je izborni rešil svojo vlogo. Vsa slavnost je bila v čast Marijini družbi. — Cerkveno bo praznovala družba svoj jubilej v decembru s tridnevniimi duhovnimi vajami.

t Zabavni večer priredi jutri večer ob 8. uri ženski odsek društva sv. Jožefa. Na sporedu je petje, šaljiv nastop i. dr. Dostop imajo samo članice in člani.

t Ženski odsek društva sv. Jožefa opozarja že naprej na zanimivo igro »Zaklad«, ki jo priredi v nedeljo dne 26. oktobra ob pol 8. uri zvečer.

Idrijske novice.

t Želje volilcev izražajo zlasti ob zasedanju zbornice poslanci. Tudi zastopnik našega mesta redno prihaja v deželno zbornico s kupom predlogov. Koliko jih je bilo uspešnih, se kmalu pove. So pa tudi včasih predlogi, ki se glase imenitno — so pa taki, da predlagatelj sam najbolje ve, da dolgo ne bo nič iz njih. Tako so se poslančevi znanci muzali, ko so brali Ganglov predlog, naj se vlada pozove, da zgradi v Idriji veliko poslopje, kjer bodo imeli prostor vsi državni uradi razen rudniških. Predlog čedno zveni, pa skoro bi kaj stavili, da bi vlada približno odgovorila, da je za državne urade v Idriji takole preskrbljeno: C. kr. sodnija ima vse uradne prostore z ječami vred v že eraričnem posloppu; za popravo uradnih sob in novo parketiranje podov smo ravno letos plačali nad 2000 K. C. kr. davčni urad ima prostore v novem posloppu »Okrajne hranilnice in

posojilnice«, ki je že pri načrtih in grajenju upoštevala potrebe imenovanega urada. Za c. kr. poštni urad je zgradilo ministrstvo za javna dela pred 4 leti popolnoma novo poslopje za urad in stanovanje nadpoštarija, v tekočem letu pa dogradilo tudi popolnoma novo poslopje za c. kr. gozdno oskrbnništvo št. I. s stanovanjem za oskrbnika, c. kr. gozdno oskrbnništvo št. II. ima pa tudi že urad in stanovanje oskrbnika v erarični hiši. Ker plačuje stanovanje za c. kr. orožniški urad dežela, preostaje še c. kr. oddelek finančne straže, za katerega skrbi država in ki res še nima bivališča v eraričnem posloppu. Ta urad pa šteje cela dva poduradnika, in za ta dva je že boljše najeti primerne uradne prostore, nego zavreči vse prej navedene po večini dobre urade. Dostavljamo še mi, da bi bilo najbrže vse prav in dobro, če bi finančna straža in orožništvo bilo v hiši kakšnega zagriženega naprednjaka, davkarija pa n. pr. v sokolskem domu ali kakih hiši stavne zadruge.

i Nekdanje čitalniško poslopje se že predeluje. Gasilci pa so kmalu zapazili, da začeto delo ne kaže, da bi prišel pod streho št. 509 gasilski dom, kakor je bilo sklenjeno pri občinski seji in je dognalo upravno sodišče. Zgodilo se je prav, kakor smo domnevali. Zastavili so zidovje, okna in vrata po prvotnem načrtu brez gasilskega doma. Občinski odbornik S. L. S. Ivan Kavčič je opozoril župana na pravi načrt. Sedaj je v redu, vendar bo treba še večsdelo primerjati z načrti. Občinskega tajnika je bilo večkrat videti pri zgradbi, pa ni nič opozoril podjetnika, da se ne dela prav. Ali je vedel ali ne, nič ne sodimo. Pravijo pa, da je neki naprednjak na vprašanje: Kje bo pa gasilni dom? odgovoril: »Tistega bo pa deželni odbor gasilcem sezidal.« Po našem mnenju ga bo pa vendar podjetnik A. Krpan spravil pod streho št. 509.

i Shod katoliškega političnega društva je bil prav dobro obiskan zadnjo nedeljo 12. t. m., dasi ni bil ne po listih ne lepakih objavljen. Potreben pa je bil, da so zvedeli zopet enkrat naši ljudje, kako radi bi nasprotniki z obrekovanjem izpodmaknili v Idriji tla S. L. S. Razpravljanje je bilo zelo živahno. Ugotovilo se je sledeče:

Gospodarstvo v občini bi moralo ubrati druga pota. Najboljši dokaz za to daje občina sam, ki se še sedaj lovi za doklade. Kar ugotove drugod dva meseca pred početkom novega leta, to ni pri nas še ugotovljeno dva meseca pred sklepom računskega leta. Ko se sestavlja proračun, bi moralo županstvo predložiti občinskemu odboru stroškovnice in načrte vseh večjih del, ki jih namerava izvršiti, pa bi se z največjo lahkoto — brez vsake pritožbe — določila višina doklad. Tega prepričanja smo razen najbolj budalastih naprednjakov vsi. Pa županstvo vendar tega ne stori, marveč ob proračunski seji predloži samo dolg imenik različnih zgradb, za katere nima ne stroškovnika ne načrtov, ter zahteva tjavendan kredit. Te grde razvade ni mogoče odpraviti drugače kot s pritožbo zoper vsako delo, tembolj, ker se je že zgodilo, da se ni delalo celo v onih redkih

Sukolska pedesetletnica.

Douh časa sm premišlvo in gruntu, a čm al ne. Glava m je rekla: mouč pa tih bod! Kua se uš u usaka figa utiku. Sej ni uredn, de b prežvekvou take reči, ke ni use skp nč. Srce se m je pa spet drgač uglaš: Pepe, Pepe, na bod tak! Puglej, leberalci sa pu leta preh i nuja ta nar ma pu leta pu sluvenskem katolskem shode še zmeri posvečval use soje muči pu leberalnih časnikih sam katolskmu shod. Pumisl kulk puperja, tinte in druge take reputije, ke se ja rab, de če člouk kej spisat, sa kurabil, de za zadostl soj doužnost kar se katolskega shoda am tiče. Ti čs pa tiela Sukolce tku bagatelizirat in nhna slaunast raun tku. Pepe, tega nekar na

stur! Tu u taka zamera, de nekol taga. Ene par besed morš zint u sukolsk slaunast, drgač t na uja nekol udpustl prezirajna. Sej je že tu zadost, de lebaln listi na reputaj tku kokr b se spudubl in kokr b blu ud nh prečkvat; zdej pa še ti mouč, pol pa lde res na uja vedl, kuku važna, kuku imenitna slaunast se je vršila ta dvanajst dan vinotoka leta 1913 pu Kristusuvem rojstu u Iblan, prouzaprou u ta »Narodno dom«.

Ke m ga je moja glava že večkrat pukidala in me spraula u kašn lebet, sm pušlušu raj glas srca, ke iz nim sm pa še zmeri usaka reč precej dobr upravo in sm se prec, ke je na zeksarbertu hiš zafrfetala sluvenska zastava, m je tu še precej dupadl. Ke sm s pa pudau gor preke ta Narodnu dome.

Tu je blu u nedela ta dvanajst dan vinotoka — u ta Narodnem dom se je pa toču tud pir iz Unionuve pivvarne — leta 1913 pu Kristusuvem rojstu, tkula ub ene deseteh dupoune.

Ke pridem pred ta Naron dom, že zagledam tam ukul skakat na kojneh ene par susolcu. Na ta peru pugled se usa ta reč bi natank ugledu in vidu, de maja skori usi kojni udspodi nuge uštukane in iz enmo platnam puvite — mende, de b štukajne bl držu — se m je pa prec nus ubešu. Pejte no, prsmode — sm s mislu — kua se ute napihval inkojnem nuge uštukaval; de b bli viši nad drugem; kojn je kojn, sukolc pa sukolc. Seer je pa tu nhna reč, če sa kojnem nuge uštukal, zatu

se tud nism naprej zajne brigu in tud nism kuntruliru, če maja te kojni prou ta prave soje repe, al maja kašne fouš prponane uzad. Kua tu men mar. Sej dondons je tku use na švindl narjen, za kua b pa kojni na bli in pa sukolci!

Zatu sm pustu kojne in sukolce in sm šou ukul ta Narodnga doma mal pugledat. Ldi se je že neki nabral tam uzad pu duriš. Neki jh je blu u rdečeh srajcah, neki pa brez srajc; ta nar več je blu sevede utrok in fantičku, ke sa se drejnal ukul enga udrašenga čluveka, ke je mou tud rdeča srajca in je stavu na enmo praznmo faslce:

»Tku, zdej ste me šlišal, kua sm vam naroču; zdej pa glejte, de ute use dobr skumanderl. Astn, de vam use še enkat u kratkeh besedah punuvim: Zdela se zberete pred ta Narodnu domam. Ke mi vn prmaširama, začnete upit žiujna, na zdar in tku naprej; upit morte pa tku, de uja usi vokni naukul šklefetal. Kokr mi enkat udmašerama mem, ja uberete vi pu bližnc in nas pučakate na ta perumou vogle. Kokr nas zagledate, punuvete spet tu kokr pred ta Narodnu domam in tku naprej. Dokler mi maširama mem vas, tulk časa mate za upit; ke pa mi uvidema, mate pu bližnc za steč spet na druh vogu in tku naprej. Glauna reč je tu, de u velik upitja pouosod, ker se uma prkazal. Na upitje mi ta nar več držema. Brez upitja mi nč na uprauma, sej veste. Astn, zdej pa na del! Če ute dobr upraul, dubete zvečer usak en kos kruha pa pu mēsene klubase!«

Ke je sukolc na faslce tu puvetu, je skoču s faslca, fanti sa ja pa ubral vn pred ta Narodn dom in se pustavl u vrsta, ket berači pred svetmu Krištufam, kedr kašnga bugatina pukuparaja. In dobr sa se držal. Upitja je blu pu ush vogleh, kokr na sodn dan in če b mou jest pr sukolceh kej za guvort, jest b predlagu, de morja dat usakmu pu ena cela klubasa, ne pa sam pu. Pušten sa ja zasležil, tu morm prznat.

Use b še blu, sam sukolcu je blu pa mal premal.

Jest stujim pred pošta in čakam, de b pršou spreved. Tri ure že stujim in mrzla vržinka držim u usteh, ke nism mou nč vognu pr seb, pa ud nubene plati ni blu sukolcu. Kar t pride en moj prjatu ud zad in me putapla pu ram:

»Pepe, kua pa stujiš tiela?«

»Sukolsk spreved čakam; rad b jh use glih vidu.«

»Uja prec tle. Sa že pr flečkajnarškm most,« putulažu me je prjatu.

»Brava; sej že dost douh čakam najne. Čak no; a maš kej vognu? Ze ceu dapoune držim mrzla vržinka u usteh, pa na morm neker vognu dubit. Use trafike sa udprte.«

»O prosm, prosm! Kar tiela pr moj cigar prže!«

No, in jest sm se ukul ubrnu, tku de sm gledu dol pu še enlurgu ute in pržigu soja vržinka pr prjatu cigar. Ke sm mou vržika pržgana, me pa prime prjatu za pudpajzdha in m reče:

slučajih, ko je bil kak načrt, po istem. Doklade pobirajo tudi od naših posestnikov. Erar prispeva največ — dela pa ne s samimi liberalci in socialdemokrati, ampak tudi z našimi. Zato naj bodo tudi nepristransko deležni vsi občinski del, ne pa, da bi se našim obetalu le na papirju, za izpeljavo bi pa redno ravno in samo pri naših zmanjkalo denarja. — Med letom se pa tudi ne bodo zvišale doklade posebno ob tem času, ko se več ne zida.

Pravičnosti hočemo. Pri eni zadnjih sej ubožnega odseka je župan napadal našo stranko, da se pritožuje proti splošno potrebnim stvarim. Zadrževalo se je, da prebere našo pritožbo, v kateri ni bilo nobenih takih ugovorov, ki jih je navajal župan. Za izpopolnjenje ljudskih šol smo se ravno mi ves čas najbolj zavzemali — za plačilo smo pa dobili z odlične napredno social-demokratske strani očitane, da se posmehujemo, če se le govori kje o kakem izpopolnjevanju šol.

Osmemu deklškemu razredu je vtisnjeno znamenje, da so se liberalci in socialdemokrati vmes vtaknili. Za deložirane družine, pravi županstvo, da nima prostora, hišo pa, ki nosi naslov »mestna ubožnica« ravno tisto županstvo ponuja za šolo erarju, ki v splošnem ni v posebni zadregi za prostore, tako, da mu je lahko hvalo dolžna ravno v tem oziru marsikaka stranka, ki nima tesnega stika z njim. Če pa se ponuja, tudi erar ne bo odbijal. Nič čudnega mi, da določi ministrstvo: Nobena vsoporednica se ne sme več napraviti, za novo ustanovljeni razred pa se mora opustiti ena vsoporednica. Kako naj stori drugače, če se dobe tako vsiljivi ljudje, ki pravijo: Bomo pa sami otvorili šolo, občina nas bo pa plačala, je že tako narajeno! Pri današnji denarni krizi so tudi državi taki rodilubi dragi. Gorje pa davkoplačevalcem, da tudi delavcem-družinskim očetom.

Hiša št. 509 še vedno straši. Dognalo se je na shodu, da je delal zidarSKI podjetnik, ki je delo prevzel, po drugem načrtu, kakor ga je občinski odbor in deželni odbor odobril. Po posredovanju obč. odbornika S. L. S. Janeza Kavčiča se je popravilo. Pri tej priliki smo slišali, da je občinski tajnik Julij Novak slugi požarne brambene vprašanje: Kje bo pa gasilni dom? odgovoril: Tistega bo pa postavil deželni odbor.

Jeseniške novice.

j Nesreče iz hudobijske. Ze preteklo soboto smo poročali, da se je na Javorniku ustrelil tovarniški delavec Medja, šolar Avg. Loncar na je utonil. Ta teden pa je neka žena svojega moža, železniškega strojevodjo, z nožem zabodla med rebra, da mu je predrila pljuča in bo mož težko okrevale. — Pri Sv. Križu si je posestnik Valentin Smolej zlomil nogo v stegnu, vulgo »stari Krpan« pa si je s slamoreznicno prerezal meča do kosti. — V tovarni je zlomilo nekemu starčku nogo in rebra; Tor-

»Astn, Pepe, zdej ja pa še midva mahnma preke ta Narodno dome na en glaž piva!«

»Na bod no sitn! Pu ure že tlela stujim in čakam, de b vidu sukolsk spreved, zdej čs pa, de b use skp pustu pa šou iz taba. Tulk saj pučak, de u pršou spreved tlela mem.«

»O ti prsmoda! A jh nis vidu? Sej sa ja maširal glih zdela tle mem, ke sti vržinka pržigu. Če stopeš kela na sreda ceste, pa uš murde še vidu ta zadne pare.«

»Kaj m na puveš! De b ceu spreved šou ta čas mem mene, ker sm jest vržinka pržigu; tu ja ni mugoče.«

»Ja, no; če čs verjet. Sej videš, de sa se že usi lde, ke sa preh tlela stal in čakal na spreved že razkropi na use plati, in de midva sama še tlela stujema.«

No, tu jh pa ni mgl bt velik. Pa sa delal leberaln časnki taka larma, kulk taužent in taužent de jh bo.«

»Kaj čs. Sej b jh tud blu, ampak iblansk sukolci nisa maral. Iz ush kraju sa tišal sukolci u Iblana, ja iz celga sveta — sejs mende brau u leberalne časneke — ampak iblansk sukolci sa rekli: za naša potreba nas je že u Iblan zadost in jh nekokr nisa bli.«

»Tu sa pa res mošk, te naš leberalci. Pa ne de b pr rhodne vultivah za deželni zbor tud reki, de maja za soja putreba že zadost vultivu.«

O, pred vultivam nauja tku rekel; ampak pol pu vultivah, pa že mugoče.«

»No, uma vidl.«

Bolitatu Pepe iz Kudoluga,

karjev Francelj ml. si je nos zlomil; trgovec Haas, nekeje od Berolina doma, pa je na Jesenicah znorel, tako da so ga morali v prisilnem jopiču prepeljati v njegovo domovino. — Tako je pretekli dne nesreča na Jesenicah precej kraljevala; kar ni mogla ta, je pa zloba pomagala.

j »Dekle z biseri« se zove igra, ki jo priredi prihodnje nedeljo katoliško delavsko društvo. To bo ena izmed najlepših dosedanjih predstav.

Gospodarstvo.

g Sadna razstava pod Premom. V nedeljo se je zaključila sadna razstava pod Premom. Razstava dela vso čast njenim prirediteljem, posebno pa predsedniku razstavnega odbora preč. gosp. M. Škerjancu. Ni se ustrašil truda in mnogih potov in se zbal sovražnih govoric, ki so jih nekateri z zlobnim namenom razširjali med ljudstvom. Sadržari iz vseh krajev Reške doline so nanosili toliko lepega sadja, kakor bi nihče ne pričakoval. Razstavljenih je bilo okoli 60 različnih jabolčnih vrst in nekaj vrst hrušk. Izmed jabolk je bila najbolj zastopana znana ananasova reneta, potem štajerski mašancger, kanadska reneta, zlata zarja, zimska zlata parmena; dalje blenhajmska reneta, landsberška reneta, Parkerjev peping, veliko Bismarkovo jabolko, gloria mundi, voščenske in druge manj znane vrste. Izmed hrušk je kraljevala krasna Boskova steklenka, Dielovka, kralj Karol Virtemberski, pastorovka, mačja glava. Razstava, v zvezi s predavanji, je pokazala bistvene napake tukajšnjega sadjarstva. Ljudje menijo: Čim več vrst, tem bolje; to leto bo obrodila ta vrsta, drugo leto druga in tako bo vedno dosti sadja. — Ne pomislijo pa, da je zanje najboljše, da se poprimejo samo nekaterih najboljših, v tem podneblju in v tej zemlji uspevajočih vrst. Ako ima sadjar samo par vrst namiznega sadja in tega dosti, ga bo veliko lažje prodal, kot če bo vrste zmešal. — Pokazalo se je pa tudi, da ljudje ne znajo pravilno spravljati in odpravljati svojih jabolk. V tem bo treba še dosti dela in truda, predno pridemo na tisto višino, kakor so n. pr. na Štajerskem. Tudi v razprodaji sadja za mošt bo potreba nekoliko več samostojnosti, da ne bodo različni prekupci pobrali in pobasali ves dobiček, kakor se je zgodilo letos. Koliko dobička je prinesla razstava kmetu, se spozna iz tega, da je bilo samo iz postaje Kilovče odposlanih 80 vagonov sadja. Če računamo vagon od 700 do 1400 kron, tedaj je to že lepa vsota. Neki trgovec iz Stuttgarta je nakupil jabolk za 800 kvintalov. V nedeljo popoldne je bilo še eno predavanje, potem pa se je razvila prosta zabava, pri kateri so lepo peli in tamburali člani katol. izobr. društva iz Košane pod vodstvom g. nadučitelja J. Grada. Splošna sodba je bila, da se nam takih učiteljev manjka. Razstava bo tudi v političnem oziru koristila, ker sedaj so tudi liberalci spoznali, katera stranka dela za kmeta, namreč edino le S. L. S.

g Vabilo k okrožnemu sestanku živinorejskih zadrug za Notranjsko, ki se vrši dne 29. oktobra 1913 ob 1. uri popoldne v hotelu »Južni kolodvor« v Št. Petru na Krasu. Spored: 1. Jalovost krav: Poroča g. Fr. Černe, deželni veterinar. — 2. Premovanje živine: Poroča g. J. Legvart, živ. nadzornik. — 3. Vnovčevanje živine: Poroča gospod Fr. Krištof, živ. instruktor. — 4. Razgovor o eventualnih delitvah okrožja za Notranjsko, eventualna volitev novega, oziroma novih predsednikov: Poroča g. Jos. Pristov, predsednik okrožja. — 5. Slučajnosti. — Vsaka zadruga naj pošlje vsaj enega ali dva zastopnika. Dobro došli bodo sploh vsi živinorejci, ki se zanimajo za povzdigo živinoreje simentalske pasme.

g Iz gospodarstva deželne bikoreje. (Odgovor in pojasnilo »Narodovemu« dopisniku). Nekdo, ki bi morda sam silno rad prišel na pristavo Robež kot knjigovodja (dopisnik bi bil le rad moder oskrbnik), se silno jezi na deželni odbor in njegove veščake, ker je le-ta imenoval za knjigovodjo na Robežu — strmite! mesarskega pomočnika! Preljuba skrb in modrost dopisnikova! Poslušajte povest o mesarskem pomočniku! Deželni računski oddelek je uvidel, da ni mogoče ob tem prometu izhajati za navadnim majerjem, ampak da je poleg njega potreba strokovno izobraženega človeka v knjigovodstvu. In slučajno je dobila dežela tako moč v sedanjem pristavniškem knjigovodju, ki je dovršil šolo za to stroko z odliko, ki je bil nekaj let praktično v službi kot tak pri velikem gospodarskem podjetju — tudi z živinorejo, ki je zaeno posestnik in živinorejec in stanuje v okolici. kar je pripomoglo, da je de-

žela z njegovim imenovanjem dobila po najnižji ceni zanesljivo moč. Če je bil pa v mladih letih tudi pri mesarji, mu to ne škoduje, ampak le koristi. Naj torej dopisnik prepusti vso skrb deželnemu odboru o potrebnih veščakih za Robež in naj mirno spi.

Žveplajte krompir! Radi mnogega deževja je letos krompir zelo trpel in mnogokje že v zemlji začel hudo gniti; po nekaterih krajih ga je poginilo do tretjine in polovice. Ako se tak več ali manj okužen krompir brez natančne odbire nagomili po kletih, se bo gniloba strahovito širila in uničila večino pridelka. Zato se priporoča krompir pred shranitvijo očistiti zemlje in natančno izbrati in odstraniti vse nagnite gomolje. Popolnoma suh krompir se spravi v kleti in pri tem dobro potrese z žvepleno-apnenim prahom; za vsakih 100 kg zadostuje 10 do 20 dkg prahu. Tudi čez zimo naj se kleti večkrat zažvepljajo, o čemer je skozi več ur vsa okna in vrata dobro zapreti, da žveplo učinkuje. Žveplanje krompirju samemu seveda prav nič ne škoduje, pač pa zatire razne glivice.

Po svetu.

Zahvala krščanskosocialnim volilcem. Dunajsko vodstvo krščanskosoc. stranke je povodom sijane izvolitve krščanskosocialnega kandidata dr. Mataja za državnega poslanca v Leopoldovem okraju na Dunaju proti socialnim demokratom, ki so doslej imeli v rokah ta okraj, objavilo odprto zahvalno pismo na krščansko-nemške volilce, v katerem pravi: »Vnetemu skupnemu delu je zahvaliti, da bo Leopoldovo v parlamentu zopet zastopal poslanec naše stranke. Prepričevalna moč našega strankinega programa je na našega kandidata zedinila 9000 nemških volilskih glasov in sijajna zmaga je zopet doprinesla dokaz, da nemško-krščanske misli tudi največji terorizem ne more zmagati. Zvesto in trdno stoji krščanska straža ob Donavi!« — Zahvalo so podpisali Alojzij princ Liechtenstein, župan dr. Weiskirchner in nadkurator Leopold Steiner.

Trpljenje izpreobrnjenke v Galiciji. Pred okrajnim sodiščem v Stanislavu je sedelo na zatožni klopi 17 židov iz občine Zavoje v kaluškem okraju zaradi nezasišane sirovosti napram mofitki (izpreobrnjenki) Ani Bartfeldovi. Ana Bartfeldova, hčerka židovskega krčmarja v Zavoju, se je zaljubila v katoliškega učitelja v Vistovli, Mihaela Taranka, ki ji je rekel, da bi jo vzel, ako bi postala katoličanka. Deklica je to obljubila. Zapustila je hišo očetovo in se odpravila v samostan, kjer se je pripravljala za sprejem sv. krsta. Zdaj so židje iz okolice poskušali vse mogoče, da bi jo spravili nazaj k očetu. A Ana Bartfeldova je bila med tem krščana in se je poročila z učiteljem. Novoporočenca sta že menila, da je vse dobro. Pa ni še minilo mesec dni, kar sta bila mozi in žena, ko so nekega lepega dne židje v nenavzočnosti učiteljevi napadli šolo in ženo zverinsko pretepali in mučili. Ko je bila v nezavesti, so jo naložili na voz in jo odpeljali v Bogorodčane, kjer jo zopet pretepali, da bi se odpovedala katoliški veri in zapustila moža. Ali vrla žena se ni udala. Naposled jo je orožništvo osvobodilo iz rok židovskih sirovin. Židovsko drhal je zadela zaslužena kazn.

Demokratizem rdečkarjev. Skoro ne mine teden, da bi se ne čulo: Ti ali oni socialnodemokratski voditelji so se na tem ali onem dvoru udeležili kake slovesnosti ali pojedine. Tako se je na primer lista teh »revolucionarjev« pomnožila zopet za enega, namreč monakovskega socialnodemokratskega občinskega svetnika in voditelja sodruga Wittija. Ko je namreč kralj posetil oktobrsko razstavo, ni zamudil reči voditelj prilike, biti v kraljevem spremstvu, a tudi pozneje se je pri dvornem obedu izkazal kot cel mož. Seveda, kadar se v gotovih zastopih nazdravlja kak vladajoči rodbini, takrat rdečkarji sede kot pribiti, še rajše pa sede ob bogato pogrnjenih mizah zasovraženi potentatov. Pa je vendar nekaj lepega na rdečem patriotizmu, ki vodi skozi želodec.

Koliko se porabi v Evropi kruha? Na leto porabi Nemčija 57,613.000 met. stotov žita, Angleška 73,944.000 met. st., Francoska 98,432.000 met. st., Italija 64,448.000 met. st., Avstro-Ogrska 57,120.000 met. st., Rusija 178,400.000 met. st. in Španka 40,167.000 met. st.

Protj ptičjim okrasom na ženskih klobukih. Ker zahteva ženska moda smrt nekatero lepo operjenih ptic, tako da so nekatere vrste že skoro popolnoma zatrite, so severoameriške Združene

države sklenile, da popolnoma prepovedo uvoz čaplinih peres in ptičjih mehov. Žal, da se je ta pametna odredba pri sklepanju novega carinskega tarifa dokaj omilila.

Žrtve zrakoplovne umetnosti. »Standard« poroča, da je od leta 1908. do konca meseca septembra tekočega leta pri letanju smrtno ponesrečilo 333 oseb. Na posamezne države odpade žrtve: Francija 96, Nemčija 68, Amerika 51, Anglija 37, Italija 23, Rusija 21, Avstro-Ogrska 8, Švica 6, Belgija 5, Grčija 4, Japonska in Argentina po 3, Rumunija in Kitajska po 2, Brazilija, Peru, Holandska in Črna gora po 1.

Trgovina z dekleti v Ameriki. O tej stvari so ravnokar prišle na dan lepe stvari in listi so polni tozadevnih poročil. V Ameriki obstoja poseben sindikat trgovcev z dekleti, ki ima svoje podružnice v vseh večjih mestih. Dekleta kupujejo za 10 do 15 dolarjev, prodajajo pa po 200, 400 in 600 dolarjev; na milijone »zaslužijo« vsako leto. Pri zalezovanju deklet se poslužijo vsakršnega sredstva; če ni drugače, se tak lopov poroči z nesrečno žrtvijo in jo nato privede v javno hišo. Tu prevarjeno nesrečnico najprej nekaj dni zapro v temno izbo, jo tepejo in mučijo in pustje brez hrane toliko časa, da se duševno in telesno strta uda. Kakor hitro pa je enkrat padla, je njena usoda zapečatenjena: njena duša, njena volja je ubita, nič več nima moči se dvigniti iz kužnega močvirja. Morda prve tedne še plače in besni, a zvečer se navadno napije in se tako polagoma, a gotovo popolnoma in za vedno pogrezne v močvirju. Bivši policijski načelnik v New Yorku je na nekem dineju izjavil: »Gospodje, če bi poznali gorje, ki ga povzroča trgovina z dekleti, kakor ga poznam jaz, bi se pač ne mogli ubraniti solza.« Oblasti imajo pri tem zločinskem početju jako težavno stališče, ker so ti trgovci drznj, pretkani in nepoboljšljivi; skupaj drže kakor veriga in drug drugemu pomagajo. Ako kateri izmed njih pade v roke pravice, najdejo pota in sredstva, da mu omogočijo beg iz ječe. Tudi detektivji se morajo posluževati zvijače, ako hočejo te ljudi zasačiti pri njihovem delu, tako da se potem ne morejo izviti iz izgovori: Tako so v New Yorku na Ost 3 Street že dalj časa imeli na sumu, da trguje z dekleti, nekega starejšega človeka, a mu niso mogli do živga. Nekega dne pa gre k njemu eden detektivov in se mu predstavi kot — gost. Stari lisjak se nasmeje in pravi: »Ko sem bil jaz tako mlad, sem se postavil ob vogel na ulici, pa sem imel takoj toliko deklet, kolikor sem hotel.« Detektiv je pa le prosil in rekel, da pride čez nekaj dni pogledat. Ko je v drugič prišel, je res našel ondi več mladih deklet, ki so čakale nanj. Starca so takoj zaprli, dekletom pa odprli oči in jih izpustili. Na Attorney Streetu v New Yorku se je neki 73letni čevljar na veliko pečal s tem, da je dekletom — posredoval službe. Da je bil varnejši, je gojil »prijatejske« zveze z mnogimi detektivji, ki so v zameno za »gostoljubje«, ki so ga živili v njegovi hiši, zakrili vsako sled za njegovimi čednimi posli. Nekoč ga je pa le izvohal neki nepodkupljivi detektiv in se z več tovariši podal v njegovo stanovanje; pred vratmi je stal 13letni starčev vnuk, ki je detektive sprejel z besedami: »Ded ima zgoraj polno sobo deklet za vas!« In res so našli večje število deklet, ki so čakale — kakor so mislile — na službo. Detektivji so jih odvedli na policijski urad, kjer so jim povedali, v kak nevarnosti so se nahajale in jih izpustili, »čevljarja« so pa spravili za ključavnico. V njegovem stanovanju so našli obširno korespondenco, iz katere je izhajalo, kako je stari lopov lovil dekleta in jih zvaljal k sebi z obljubo dobre službe; iz drugih pisem je izhajalo, da je pri svojih posredovalcih dekleta kar naročal kakor blago in obečal zanje vsako še tako visoko ceno — ako bodo zelo lepe in — kristjanke.

Konec glasovitega roparja. Iz Peterburga se poroča, da je končno zadela osoda glasovitega roparja Selim Chana, ki je bil mnogo let strah in trepet tereškega ozemlja; padel je v boju s svojimi zasledovalci. Selim Chan je bil preje kmet v vedenskem okrožju; tu je ubil nekega človeka in bil obsojen na pregnanstvo v Sibirijo. Od tu je pa kmalu ušel in se vrnil v svoj domači kraj, kjer je zbral krog sebe četo držnih in v orožju dobro izvežbanih ljudi ter začel pravo roparsko življenje. Leta 1909. je pisal tereškemu gubernatorju generalu Mihejevinu pismo, v katerem izjavja, da so ga le krivičnost in preganjanja od strani oblasti spravila na krivo pot; sedaj se kesa in je pripravljen s prisego se zavezati, da bo vnaprej pošteno živl, ako se mu zagotovi popolno pomilostjenje. General mu je

odgovoril, da ako se mu je zgodila krivica, bi se bil moral pritožiti, ne pa sam igrati sodnika. Pomilostiti se ga radi njegovih številnih zločinov ne more; naj pokaže pogum, se izroči oblasti in prestane prisojeno kazen. Selim Chan je odgovoril na to pismo s podvojenimi zločinskimi napadi in roparskimi umori. Tedaj so proti njemu osnovali posebno kazensko ekspedicijo pod vodstvom častnika Verbickega. Verbicki je najprej v vladikavkaškem dnevniku »Terek« naslovil na Selim Chana odprto pismo, v katerem mu očita strahopetnost, češ, da svoje žrtve vedno napada iz zasede in jih zavratno mori. Pozivlje ga na odkrit boj. Roparski glavari je nato odgovoril v obliki spomenice in izvajal, da se pač nikdar ni hvalil z junaštvom, da je pa pripravljen biti se z Verbickijevimi četami. Znal bo braniti svojo kožo, izid boja pa se seveda ne da predvideti, kajti življenje in smrt je v božjih rokah. Do boja pa vendar ni prišlo, a Selim Chan je s svojo četo divjal kakor nikoli dotlej. Pomorili so mnogo policajev, enega vaškega načelnika in več policijskih častnikov. Nekoč so napadli poštni in osební vlak, ga oropali in ubili nad 30 potnikov. Veliko vlakov so vrgli iz tira in jih oropali. Napadli in oropali so več vaških denarnih zavodov in trgovin in vselej je tekla kri. Orpali so mnogo železniških postaj. Ovčjereja Mjesjazeva so vjeli in ga izpustili šele, ko so dobili na roko 18.000 rubljev odkupnine. Umorili so tudi vedenskega okrognega načelnika polkovnika Galajeva. Napadli so neko vojaško patroljo in jo poklali. Orpali so cele vasi in pomorili vse, kar jim je prišlo pod roke. Itd. itd. Oblasti so odposlale proti Selimu Chanu in njegovi družali mnogo ekspedicij, a vsaka se je vrnila s krvavimi glavami. Selim Chan je bil drugi Rozsa Sandor ali Grasel, le da je bil še bolj krvočen.

Ženske v državni službi na Francoskem. V francoski državni službi je ženskam zagotovljen jako ugoden položaj; delovni čas traja povprečno od 9. ure zjutraj do 2. ure popoldne, imajo prav dobro plačo in pravico do pokojnine. Zato je naval žensk v državno službo velik. Sedaj je v francoski državni službi 128.000 žensk, od teh 18.702 v poštini službi, 7356 pri železnicah (kot prodajalke vozniških listov, snalžilke v vlakih, postavljalka ogibov i. dr.), 6000 pri cestnih železnicah, 30 pri zunanjem uradu (kot tolmaci v Španiji, Maroku in Turčiji) in 800 v vojnem ministrstvu, ki imajo jako zaupna mesta. Pri sprejemu v državno službo se vpoštevajo predvsem uradniške hčere, zlasti tiste, katerih očetje so si pridobili zaslug za državo.

Analfabeti v Evropi. Kakor posname mo iz lista »Soziale Kultur«, živi v posameznih evropskih državah naslednje število analfabetov: v Nemčiji 0'005 %, v Danski 0'2 %, v Veliki Britaniji 1'0 %, v Franciji 2'0 %, na Nizozemskem 2'1 %, na Finskem 4'9 %, v Belgiji 10'2 %, na Grškem 30'0 %, v Italiji 31'3 %, v Avstriji 32'4 %, na Ogrskem 47'5 %, v Srbiji in Rusiji 62'0 %, na Portugalskem 70'0 % in v Rumuniji 75'0 %.

22 dni v nezvesti. Dne 20. septembra je ponesrečil na letališču v Heudonu na Angleškem aviatik Pickles s svojim letalnim strojem, na katerem je bila tudi neka dama, po imenu Stocks. Pickles je bil le lahko rajen, medtem ko so Stocksovo odnesli nezvestno z letališča. Šele 15. t. m., natančno po 552 urah, pa se je ponesrečenka zbudila zopet iz nezvesti.

Majhna republika. Od leta 1893. ima republika San Marino tudi en top. Nedavno pa je ta republika nabavila tri nove topove. Nemogoče pa je te topove preizkusiti v deželi sami, kajti topovi nesejo na 19 km daleč, še enkrat dalje kot znaša največja razdalja z enega konca republike do drugega.

Krvavi leden.

Ta teden, stoletnica, ko se je bila bitka pri Lipskem, je bil strašen. V ponedeljek smo poročali o strašni nesreči, ki je zadela nizozemski izseljeniški parnik Volturmo. Stari parnik, ki so ga nizozemski bogataši kupili od Angležev, je prišel gorati, ko je plul iz Amsterdamu po Atlantskem oceanu v novodobno obljubljeno deželo Ameriko, kjer se sicer ne pretakata mleko in med, pač pa se izrabljajo delovne moči do skrajnosti. Volturmo je prihitelo 11 velikih parnikov na pomoč, ker jih je moštvo nesrečne ladje z brezžičnim brzojavom pozvalo na pomoč. Strašen vihar je pa zabranil, da se Volturmo na pomoč odposlani čolni niso mogli približati. Nesrečni potniki so poskakali v morje, opasani z rešilnimi pasovi. Tako so rešili 485 oseb; življenje je pa izgubilo 76 potnikov in 86 mornarjev. Parnik je prišel gorati 10. oktobra 1913 ob 9. uri 20 minut dopoldne. Vse podrobnosti o tej strašni nesreči bodo šele znane, ko bo sodna preiskava dognala.

kdo da je strašno nesrečo Volturmo povzročil.

Medtem ko so še dohajala poročila o strašnem požaru Volturmo, pa pretrese svet poročilo o novi strašni nesreči. V Južnem Wallesu na Angleškem so se v rovu Universal, kjer kopljejo premog, v torek, dne 14. oktobra 1913 vneli strupeni plini, ki so se razvili iz zelo suhega, drobnega premoga. Nekoliko prej, predno je strašen pok pretresel rudnik, se je v rov Universal odpeljalo 700 rudarjev. Počilo je hujše kakor kadar zagrmí. Poročila o tej nesreči so strašna, še strašnejša, nego ona o pogorelem Volturmo. Četudi so junaški rudarji poizkušali rešiti tovariše, niso mogli k njim, ker so vsi vohdi zasuti in ker je zrak zastrupljen. Iz rova so spravili 487 oseb živih in mrtvih, število onih, do katerih v jami niso mogli priti, cenijo na 540 oseb.

ZOPET STRAŠNA NESREČA V ZRAKU. 22 OSEB MRTVIH.

V Nemčiji so zgradili dozda 21 zrakoplovov po načrtu grofa Zeppelina, ki se dajo voditi. Milijone so stali ti zrakoplovi, a komaj 7 jih je še v službi. Včeraj, dne 17. oktobra 1913 ob 10. dopoldne so preizkusili v Johannesthalu pri Berlinu novi Zeppelinovec L 2., a zrakoplov ni imel sreče in je zgorel.

Kako se je zgodila nesreča. — Od posadke nihče več ne živi.

Uradno poročilo opisuje nesrečo takole: L 2. se je imel ob 8. uri dvigniti v zrak, da napravi kratek polet. Poleg posadke so bili na krovu zrakoplova: komisija mornariškega urada, da prevzame zrakoplov, iz Zeppelinove tvornice en zrakoplovni kapitan, en inženir, dva monterja, en kapitanski poročnik in kot gost en častnik armade; skupno 28 oseb. Da se vzvratna teža, pet mož posadke niso vkrcali. Ko so preizkusili vse dele zrakoplova in pred vsem motorje, se je L 2. dvignil ob 10. uri 16 minut v zrak in se je kmalu dvignil 200 metrov visoko. Ob 10. uri 19 minut opazijo zanesljivi opazovalci v sprednji gondoli švigati plamen, ki se je hitro širil. V dveh do treh sekundah je ves zrakoplov gorel; na 700 metrov dalje se je čula močna eksplozija; zrakoplov strašno hitro pada. Ko se zrakoplov nahaja 40 metrov visoko, se čuje drug pok; najbrže je eksplodiral bencin; ko zadene zrakoplov na tla, se začuje tretji pok. Vojaki lete k zrakoplovu, ki je 700 metrov daleč padel na tla od mesta, kjer se je dvignil v zrak. Tudi pionirji, ki v bližini vadijo, prihitijo na pomoč, kakor tudi zdravniki, kmalu za njimi gasilci in avtomobili, ki so last bolnišnic. Dva vojaka potegneta še živa izpod razvalin in nevarno ranjenega poročnika barona von Bleuel, ki je pa včeraj ob 5. uri 25 minut popoldne na opeklinah umrl; tudi še živa vojaka sta kmalu v strašnih bolečinah umrla. Od posadke, ki se je dvignila z L 2. v zrak, torej nihče več ne živi.

Seznam ponesrečencev.

Ob nesreči L 2. so bili usmrčeni: od državnega mornariškega urada kapitan Behnisch, višji stavbni svetnik Neumann, stavbni mojster Bietzker in trije tehnični tajniki. Od mornariškega zrakoplovnega oddelka: 2 kapitanska poročnika in 2 mornariška inženirja, nadalje 12 oseb, signalni strojnik, višji strojnik, strojnik in mornarji. Od tvornice zrakoplovov v Tempelhofu kapitan Gluth in dva monterja; mrtev je tudi poročnik baron Bleuel.

Strašne podrobnosti o nesreči.

Ko so prihiteli na kraj nesreče ognjegašci, so našli le razvaline ponosnega zrakoplova. Pod razvalinami so se nahajala mrtva trupla, ki so jih pozneje prenesli na nosilnicah v lopo, kjer je bil shranjen zrakoplov. Rešila dela so bila zelo otežkočena po razbeljenih žicah in po gorečih delih zrakoplova. Neki ranjenec je klical obupno, bolešno na pomoč! Kmalu nato je izdihnil v strašnih bolečinah svojo dušo. Neki drugi ponesrečenec je še nekoliko dihal, ko so ga izpod razvalin potegnili, a je kmalu umrl. Nekemu drugemu ponesrečencu so popolnoma noge odgorele in je med transportom umrl. Po eksploziji se je videlo le še železno ogrodje; goreče cunje padajo na tla; za ogrodjem padajo trupla na zemljo. Neka žena z malim otročičem tava po kraju nesreče. Išče svojega moža. Najde ga. Črn je, ker je zgorel. Spozna ga po čepici. Reva omedli... Aviatik Rot je gledal z aviatikom Hirthom, kako se je dvignil L 2. v zrak. Vidi, ko švigne plamen iz sprednje gondole. Pelje se z avtomobilom na kraj nesreče. Vidi, ko se v gondoli zvijajo v plamenu ljudje v strašnih bolečinah. Neki častnik kliče neprestano na pomoč. Nismo jim mogli v zrak pomagati... Strašen je pogled na kapitana ponesrečenega zrakoplova poročnika Freyerja. Roki držita krčevito železno ogrodje, čepica iz usnja pokriva glavo brez dvoma, da mu čuva glavo proti plamenu. Roki sta popolnoma sežgani, truplo tudi. Ponesrečenci so vsi strašno opečeni. — Ko so peljali težko ranjenega barona Bleuela v bolnišnico je v strašnih bolečinah klical: Ubijte me! Ubijte me! —

Učitelj ljudske šole v Johannesthalu pripoveduje: Prihitim na kraj nesreče. Vidim razvaline. Pričnemo takoj vleči žrtve izpod razvalin. Čujemo, kako da žrtve milo ječe in stokajo. Strašno so reveži trpeli. Neki častnik, po sablji ga spoznamo, potegne s svojimi zadnjimi močmi sabljo. Poizkuša si žile prerezati, da konča strašno trpljenje... Drugi častnik prosi na pomoč prihitelo tovariše, da naj bodo tako usmiljeni in da naj ga ustrele...

Sodna komisija deluje.

Popoldne je prišla na kraj nesreče sodna komisija, ki so se ji pridružili visoki činitelji državnega mornariškega urada. Ker je vse razdejano, dvomijo, da doženejo, kaj da je nesrečo povzročilo. L 2. je že vojna uprava prevzela.

Kako je izgledal L 2.

L 2. je 21. Zeppelinov zrakoplov in je bil največji do zdaj zgrajeni Zeppelinovec; dolg 146 m; širok 16'5 m. Namenjen je bil mornarici in so ga nameravali v Kiel odposlati. Imel je dve gondoli z dvema motorjema, katerih vsak je izvajal 205 konjskih sil; torej so vsi štiri motorji izvajali 820 konjskih sil. Bil je najmočnejši in najhitrejši zrakoplov na svetu. Zrakoplov je bil opremljen tudi z brezžičnim brzojavom.

× × ×

ŠE TRI NESREČE V ZRAKU.

Bamberg, 17. oktobra. V Kirchlauten pri Bambergu je ponesrečil aeroplan. Mrtva sta nadporočnik Koch in seržant Maute 37. pešpolka.

Berolin, 17. oktobra. V Alten-Grabowu se je pripetila v zraku strašna nesreča. Nadporočnik Freiberg se je dvignil s stotnikom Heselerjem ob 2. popoldne v zrak, da poleti v Kolin. Bil je prisiljen, da je med vožnjo izstopil, a motor je odpovedal in aeroplan je padel na tla in je še bencin eksplodiral. Nadporočnik se je še rešil, stotnik je pa zgorel. Tudi v Straßburgu se je v zraku pripetila nesreča. Nadporočnik Kniweger se je z enim potnikom dvignil v zrak, a aeroplan je padel na zemljo. Potnik je nevarno, Kniweger pa lahko ranjen.

Kranjska gimnazija še enkrat.

Iz Kranja: »Slovenec« je pred nedavnim časom prinesel obupen klic iz Kranja glede žalostnih razmer naša gimnaziji. Ljudje so se kar trgali za list. Upali smo, da bo profesor Dolarsaj pri ponavljalnih izpitih pokazal malo ljubezni do naših dijakov. Prazno upanje! Zavihtel je svoj bridki meč in glave naših dijakov so se valjale v prahu in klicale na pomoč višje šolske oblasti. Kaj čuda! V enem samem razredu jih je pri ponavljalnem izpitu padlo pri njem ravno polovico. In v nekem razredu jih je šlo izmed 31 dijakov samo 14 (!) v višji razred v Kranju; nekaj jih je padlo pri prof. Dolarju, nekaj pa jih je zbežalo pred njim na druge zavode. A kaj se briga za to nekdanji inštruktor visokega gospoda. Ciničen smeh na tistem dolgočasnem njegovem obrazu je njegov odgovor na solze težko udarjenih staršev. Zato se danes prizadeti meščani in stariši sploh obračamo z uljudno prošnjo do veleslavnega deželnega šolskega sveta, da stori konec tem žalostnim razmeram. Naša gimnazija je štela pred leti nad 500 dijakov, danes jih je samo 300 še. Ogorčenje je prispelo do viška. Ali naj gimnazijo, zidano s krvavimi žulji davkoplačevalcev zapremo, ali naj jo spreminimo v kasarno? Gospod profesor! Vi ne poznate še skrbi očeta, ki mora s težkim delom preskrbljevati kopico otrok in ki s solznim očesom gleda v negotovo prihodnost svojih otrok. Morate vam nakloni nebo kedaj tudi otrok in tedaj bodete šele spoznali svoje ravnanje napram mladini. Ne maramo zapisati, kaj vam glede tega žele ne klerikalci, ampak odločni Vaši pristaji. Mi rečemo le, kako bi vam bilo pri srcu, če bi kak profesor do kakega Vašega malo manj nadarjenega otroka ne imel nobenega usmiljenja in rekel: dvojko bo imel, pa je! Ali bi vam ne kravalo srce? Zapisano pa tudi ni nikjer, da bo Vaš sin prišel na svet z algebro v roki! Le bodite ostri do dijakov v spodnjih razredih — smeti naj se le izločijo — a v zadnjih razredih »metati« ni humano, še manj pa častno za prof. samega, ki dijaka niti do osmega razreda ni spoznal. Eden Vaših učencev, ime mu je Zorc, je bil do sedmega razreda odličnjak. A kaj zato, v drugem tečaju osmega razreda je »tebebil« pri Vas. Takih slučajev bi navedli lahko še več. Gospod profesor! Kadar greste na izprehod preko našega Gaštega, pogledjte na vrhu klanca tablo, kjer je naslikana težka cokla. Nikar ne bodite še Vi cokla napredku naše gimnazije in našega lepega mesta, ki Vas je gostoljubno spre-

jelo. Pravičnost in dobrohotnost se lahko krijeta. Pomagajte nam oblasti! Lepo prosimo. Mesčan.

Slavljena razstava v Lipskem.

Letos se vrši od 1. maja do 31. oktobra stavbna razstava v Lipskem.

Znano je, da se Nemčija danes bori za prvenstvo na svetovnem trgu. Ker odpade precejšen del industrije na stavbarsko obrt, s katero so v zvezi različni izdelki, so hoteli Nemci svoj napredek pokazati z razstavo, ki so jo v to svrhu priredili v Lipskem. Namen razstave pa je tudi bil, vzbuditi pozornost, in čim bolj odpreti pot na zunanji trg. Razstavni prostor je na vzhodni periferiji mesta v bližini kraja, kjer je skupna nemška, avstrijska in ruska armada dne 18. oktobra 1. 1813. premagala Napoleona, kjer se je ob stoletnici odkril velikanski spomenik, takozvani »Völkerschlachtdenkmal«, čegar zgradba je stala 6 milijonov mark in se je delal celih 15 let. Poleg glavnega vhoda stoji gospodarsko poslopje: oddelek za požarno brambo in policijo, glavna garderoba in prodaja vstopnic.

Takoj na levo je avstrijski paviljon. Ta je precej obsežen. Avstrija je edina, ki je z lastnim paviljonom udeležena pri tej razstavi. Avstrijski paviljon, ki je vedno primeroma dobro obiskan, je razdeljen v oddelke za posamezna ministrstva, dežele ali mesta. S Kranjskega je razstavljen od agrarne operacije proračun in načrt ureditve pašnikov, železniško ministrstvo pa je razstavilo načrt mostu čez Savo pri Kranju. Posebno dobro pa je zastopana z lastnim oddelkom Češka ter so razstavila celo posamezna mesta kot Praga. Plzen i. dr. Razstavljene so razne večje zgradbe, regulacije rek, izkoriščanje vodnih sil, veliki mostovi delavske kolonije i. dr., deloma v načrtih, slikah in v modelih. Tudi Poljaki iz Galicije imajo nekaj razstavljenega. Škoda je le, da ni zastopana kranjska dežela, ki je zadnji čas izvršila jako lepe zgradbe.

Od avstrijskega paviljona dalje je saksonski paviljon. Tu je razstavljeno vse, kar se je zadnji čas večjega ali tudi manjšega zgradilo na Saškem. Precej zanimivi so saški kmečki domovi, ki se v splošnem ločijo v tri različne sloge. Na razstavi je precej zastopano kmetijstvo in pa draždanska tehnika.

V paviljonu nemške stavbne umetnosti 20. stoletja so razstavljena vsa večja dela, ki so se v Nemčiji napravila v 20. stoletju. Zastopano je zlasti visoko stavbarstvo, pojašnjeno s perspektivnimi risbami, slikami, načrti in modeli.

V paviljonu higijenične stavbene oprave je razstavljeno nebroj krasnih kopalnih naprav, s popolno elegantno opremo, obloženo z glaziranimi šamotnimi ploščami.

Tupatam žubori voda iz stene v krasno napravljene školke. Razstavljene so krasne naprave centralnih kurjav za manjša stanovanja, kakor tudi elegantne plinove peči za kopalne naprave.

Tu se vidi cele kupe raznobarnega linoleja in preprog. Vidi se različne, hišne opreme, kakor tudi različne patentirane zapore za okna in vrata, nebroj različnih tlakov iz umetnega in naravnega kamnja, dalje raznovrstne instrumente za merstvo in drugo. Od tu naprej se pride v bolniško sobo.

Tu je krasna operacijska soba z vso opremo in najnovejšimi operacijskimi instrumenti.

Zaključek glavne promenadne ulice tvori Betonski paviljon mesta. Lipsko ima tu svojo letno razstavo, drugače je pa v tem paviljonu razstavljena umetnost in znanost, ter so razstavljene načrti regulacije mesta, vse manjše in večje prezidave, ki so se kdaj izvršile, grafično narisane razne statistike o razvitku mesta Lipskega, kakor tudi razne mestne naprave kanalizacije, i. dr., dalje razno orodje in priprave za vzdrževanje in snajenje ulic. Posebno zanimiva je grafična risba cen o napravi in vzdrževanju ulic, tlakovanih z različnim materialom. Najdražje so seveda makadamirane ulice, take kot jih imamo v Ljubljani.

Dobro in koristno bi bilo, da bi si naši občinski funkcionarji to ogledali.

Dalje je v tem paviljonu poseben oddelček cemetnih industrijskih izdelkov. Izdelani so razni armirani nosilci, stebri, plošče, ki so se preizkusile z različnimi obtežbami in se vidi učinek teh preizkušenj. V zvezi s tem oddelkom so posebni oddelki za umetnost in znanost raznih podjetnikov, inženjerjev, nemških in drugih, ki so razstavili načrte in slike raznih večjih izvršenih del, posebno podtalnih stavb. Tu poleg je tudi nemško železniško ministrstvo razstavilo vse važnejše nove iznajdbe

in naprave pri železnicah. V tem paviljonu je nagromadeno statističnih in drugih podatkov o socialnih ureditvah delavstva na Nemškem, kot n. pr. razne risbe azilov, starostno zavarovalnih oskrbovališč itd. V tem ogromnem paviljonu je tudi poseben oddelek, v katerem so slikarji raznih narodov razstavili svoje umotvore.

Poleg tega paviljona stoji manjši paviljon, ki reprezentira v surovem izdelano stavbo z vsemi odri in pri gradnji potrebnimi barakami, ki naj bi bili vzor teh naprav. V notranjstvi tega oddelka so tudi raznovrstni odri in naprave za različne pri stavbi sodelujoče profesionaliste. Nadalje je tu tudi razstavljeno nešteto različnih grafično-statističnih podatkov o bolniških in delavskih zavarovalnih proizvodih. Nedaleč sta dva velika strojna paviljona, kjer so razstavljeni različni stroji od največjih zrakotlačnih parnih strojev, do malega stroja za sejanje peska. Posebno veliko je strojev najnovejšega izvora za obdelovanje lesa, kot za mizarje, tesarje, opekarnarje.

Na desni strani promenadne ulice stoji največji paviljon, ki je deljen v oddelek za stanovanjsko opravo, v oddelek za stavbno gradivo in v oddelek za stavbno industrijo. V prvem prevladujejo razne stanovanjske in kontoarske oprave. Pri pogledu na te si človek misli, da se je tu nakupila vsa zaloga, ki jo imajo trgovci te stroke v Lipskem. V obširnem polokrožnem prostoru v tem velikem paviljonu imajo razstavljene lipske tvrdeke za muzikalije različne najnovejše instrumente, ki je iznajdba našega rojaka Bajdeta.

Poleg tega pa je v tem oddelku razstavljena velika množina različnih izdelkov iz gline, kamenine, mavca, umetnega kamna, cementnih izdelkov, kakor tudi izdelkov iz lesa. V oddelku za stavbno industrijo so razstavljene različne komunikalne in prometne naprave novejšega časa, električna železnica, avtomobil i. dr. v naravnih oddelkih, modeli, rezbar in slikar. Posebni pododdelki pa je tu za različne instrumente in naprave za preizkušnje stavbinskega materiala, kot železobetonskih izdelkov, železa, lesa in drugo. Večino teh je razstavila »Draždanska tehnika, oddelek za preizkušnje materiala«.

V zvezi s tem oddelkom so posebni prostori, kjer se vršijo »kongresi«, kajti tu se vrše tudi razna predavanja o stavbenem materialu in stavbinski higijeni. Ta predavanja oskrbuje in prireja po večini draždanska tehnika.

V posebnem paviljonu je razložena stavbinska literatura. Bogata je ta nemška literatura. Nakopičenih je nešteto različnih del, ki obdelujejo razne stavbinske panoge. Poleg tega je tudi nebroj različnih strokovnih listov za arhitekturo in stavbinsko industrijo.

Poleg teh glavnih večjih paviljonov pa je še nešteto drugih od posameznih tvrdk za različne stavbinske panoge, kakor za različne stroje, ki se uporabljajo pri visokem in v talnem stavbarstvu, nadalje dvigala, stroji za mešanje malte in betona, različno kombinirane, praktičnega in najnovejšega izvora.

Poleg teh za razstavo namenjenih prostorov naj pa omenim še: posebno skupino poslopij, ki kažejo mesto Lipsko leta 1800, s tesnimi ulicami in malimi hišicami, v katerih prebivajo meščani, trgovci in obrtniki, nadalje mala gostilna »Pri veselem Bidermajerju« in mestna vrata s stolpom. Za red skrbijo tu nacionalna garda. Vse ta stari del mesta služi za razne gostilne in restavracije.

Trije železobetonski mostovi čez železnico progo vežejo vzhodni del razstavnega prostora, ki je določen kot veselični prostor. Tudi tu se vidi dokaj zanimivega, kot n. pr. moderno vas z lepimi predvrti, vaško krčmo in prodajalno. Videti je poleg malih hiš tudi večja kmečka poslopja. Na koncu vasi stoji cerkev s pokopališčem, kjer so postavljeni krasni umetniški nagrobni spomeniki. Poleg je dvorazredna ljudska šola. V posebnem oddelku na tem veseličnem prostoru je tudi nekaj spominov iz nemške naselbine v Afriki. Tu se lahko ceno pokrepča s kavo, čajem, pa tudi banane ali druge slaščice niso drage. V ostalem pa je na veseličnem prostoru dokaj paviljonov, gugalnic, drčalnic in drugih naprav za olajšanje žepa.

Cela razstava je zasnovana v velikanskem stilu. Kljub temu, da razum Avstrije nima nobena država svojega paviljona, je vendar vse ogromno. Vse razstavni prostor meri okroglo 4270 ha, to je okoli 74 orolov. Samo največje poslopje, kjer je razstavljena stavbinska umetnost, stanovanjska oprava, umetna obrt in stavbinsko gradivo, zavzema okoli 35.000 m².

Dnevno obiskuje razstavo 40 do 60 tisoč ljudi. Od 1. maja, ko se je otvorila razstava, do 1. septembra je bilo okrog 7 milijonov obiskovalcev. Do konca oktobra, ko se zaključijo, pričakujejo do 10 milijonov obiskovalcev. Splošno se opaža, da razstava ni mednarodna, pač pa se vidi, da so Nemci razstavili vse, kar znači njih napredek v zadnjih desetletjih. Priznati se mora, da je napredek na tem polju res velikanski. Vidi se, kako je tehnika izkoristila naravne najpreprostejše snovi, kot zemljo, kamen, les, železo, ter jih čim dalje bolj na fineje obdeluje, izkorišča in ceneje proizvaja.

Da je ta napredek pri Nemcih tako velik, je vzrok to, da sta se praktičen obrtnik in izobražen tehnik združila pri svojem delu.

I. Ogrin.

Kako je Canadian-Pacific izvajala izseljence.

(Posebno poročilo »Slovenec«.)

Lviv, 18. oktobra 1913.

Proti družbi Canadian-Pacific so vojne oblasti zahtevale, da naj se uvede preiskava. Zaupno so namreč poizvedele, da prevažajo družba tudi vojaščini podvržene osebe v Kanado, in sicer v velikanskem obsegu osobito zadnjih deset mesecev.

112.000 vojaščini podvrženih mladeničev izvajanih k izseljenju.

Vojaške oblasti so dognale, da je družba v zadnjih desetih mesecih nič manj kakor 112.000 vojaščini podvrženih mladeničev in mož prepeljala v Kanado.

Izseljevalni agentje se predstavljajo v uniformi visokih dostojanstvenikov.

Zadnje čase so prišli večkrat na shode rusinskih kmetov izseljevalni agentji, ki so se predstavljali za visoke uradnike in so ljudem priporočali, da naj se v Kanado izselijo. Namestnik Korytowski je odločno nastopil proti propagandi družbe. Potoval je tudi v tej zadevi na Dunaj, kjer je z notranjim ministrom baronom Heinoldom v tej zadevi konferiral.

Canadian Pacific ni bila na Ogrsko pripuščena.

Canadian Pacific družba je zadnje mesece prosila tudi na Ogrskem za koncesijo, a ji ogrska vlada ni dovolila koncesije.

Kje so se vozili izseljenci.

Iz papirjev, ki so jih konfiscirali v galiskih agenturah, se razvidi, da so prevažali izseljence iz Rusije čez Galicijo in Bukovino v Trst; tiste avstrijske izseljence pa, ki niso imeli potnih listov in osobito ne potrdila, da so vojaško dolžnost izpolnili, so pa skrivaj spravili čez Buchs in Basel v Antwerpen, odkoder so odpotovali v Kanado. Zaprla so veliko agentov.

Kako je vojna oblast bila o delovanju agentov obveščena.

Z Dunaja se poroča, da so v gostilni nekega hotela na Ringu štirje Angličji izjavili, da v Avstro-Ogrski ne bo čez 20 let nobenega vojaka več, če bo Canadian Pacific še naprej tako delovala, kakor dosedaj dela. To je vojno ministrstvo izvedelo in takoj zahtevalo poizvedbe. Vojni minister je o uspehu preiskave poročal cesarju in prestolonasledniku. Cesar je nato pozval v Isl notranjega ministra in načelnika generalnega štaba. Vojno ministrstvo je izdelalo obširno poročilo, v katerem izjava, da je delo družbe načrtoma organiziran napad na armado monarhije. Ko so cesarju to poročilo predložili, so bile kmalu oblasti pozvane, da naj odločno nastopijo.

× × ×

Vsa stvar ima torej tudi politično ozadje, ki je v toliko verjetno, ker Anglija izkuša oslabilo trozvezo in ker se hoče Aastro-Ogrski maščevati za to, ker se naša država ni odzvala svojem času vabilu Anglije, da naj iz trozveze izstopi. Mogoče je to, da si se kar splošno to ne more trditi. Sicer pa, kdor zasleduje in pozna izseljevanje, ve dobro, da tudi druge družbe, ki se pečajo z izseljevanjem, niso glede na izseljevanje vojaščini podvrženih mož nič manj tankovestne, kakor Canadian Pacific, samo bolj previdne so. Saj je n. pr. ljubljanska policija že veliko fantov prijela, ki so hoteli v Ameriko in so imeli vozne listke, ne da bi imeli potrebne potne liste. Sicer pa tudi politične oblasti glede na izdajanje potnih listov za Ameriko niso bile čisto nič ozkosrčne, na kar smo mi že pred leti opozarjali, a to opustili, ker smo videli, da trobimo gluhim ušesom. Poslave za varstvo izseljencev pa še vedno nimamo.

RUSIJA IN AVSTRIJA.

»Novo Vreme« poroča z Dunaja: Ruski poslanik v Belgradu Hartwig je, ko je potoval nazaj v Belgrad, obiskal na Dunaju tudi Berchtolda, ki je obžaloval, ker

še vedno niso razmere med Avstro-Ogrsko in Rusijo v pravem tiru, da si Avstrija nasproti Rusiji prijazno postopa. Berchtolda tudi skrbe grško-turške razmere. Tudi Hartwig je izjavil, da smatra položaj na Balkanu še vedno za vznemirljiv.

Dnevne novice.

— **Kmetjska Zveza za ljubljansko okolico** je v svoji seji z dne 18. oktobra v navzočnosti večine županov soglasno izrazila neomejeno zaupanje g. dr. I. V. Šusteršiču, deželnemu glavarju kranjskemu, in prošnjo, naj še nadalje kandidira v tem volilnem okraju.

— **Shoda S. L. S. na Krasu.** Preteklo nedeljo je imel na Pivki dr. Pegan dva shoda. Zjutraj je bil shod v Zagorju. Govornik je govoril dve uri in pokazal, kaj je naša stranka naredila za kmeta. Liberalno stranko je krepko zdelal. Domači g. I. Baloh je priporočal njegovo kandidacijo ter povedal, da so v Zagorju še vedno v vse zastope liberalno volili, pa še nikoli niso nobenega izvolili. Popoldne je bil shod v Knežaku. Tukaj je poveljal par gorkih Čuček-Česnikovi stranki. Liberalci na shode niso prišli. V Knežaku se je oglašil en liberalci, pa mu je dr. Pegan tako zasolil, da je takoj utihnil.

— **Delo kranjskega deželnega odbora.** »Gorenjec« iz ravnokar izišle knjižice »Poročilo kranj. dež. odbora« našteva številna dela kranjskega deželnega odbora za preskrbo zdrave pitne vode na deželi in pravi: »Spomin na minulo šestletno dobo klerikalnega gospodstva bo vedno preklet.« Pravi »Sl. Narod«. Verjetno! Liberalni politiki drugega ne znajo delati, kakor kleti in jeziti se nad svojo lenobo. Ljudstvo bo pa pilo svežo vodo kot blagoslov z nebes in se smejala.

— **Nov liberalni kandidat za Dolenjsko se je že oglašil!** — Kdo neki? Penzionirani profesor zagrebške realke Ivan Steklasa. Ta bi bil na vso moč rad poslanec. Na Hrvaškem mu ne gre, bi pa rad na Kranjskem poskusil. Kadar pridejo volitve, postane stari profesor nervozen. Zadnjič bi bil že kandidiral in bi bil mandat vezel od Slovenske Ljudske Stranke, ampak ni šlo. Zdaj pa kandidira na liberalno plat. Da bi se liberalcem prikupil, je stopil — za plot v uredništvo »Slovenskega Naroda« in tam deluje po maniri Milana pl. Šukljeta. Da je profesor Steklasa na stara leta zašel v uredništvo »Slovenskega Naroda«, tega mu pač nismo nikdar privoščili. Zeleli smo, da bi svoje pisateljevanje zaključil na kak bolj čeden način. Zdaj zabavlja v »Narodu« čez »širokoustno klerikalno grmado v Ljubljani« in kliče Dolenjce, da morajo voliti »drugih pomočnikov v naših težavah.« Tak pomočnik v težavah bo pa penzionirani zagrebški profesor.

— **Oprode krvosesa — kapitalizma.** Naši liberalci imajo samo lepe besede za trpina in še to ne vedno, drugače pa podpirajo kapitaliste, ker jim to pač nese. Kako so se liberalci izkazali za časa štrajka v tovarni za vžigalice. V tovarni so vladale do skrajnosti nezdrave razmere in marsikatero mlado življenje je bilo v tej tovarni zaradi strupenih plinov uničeno. Čeprav bi tovarna morala imeti obrtni red, ga vendar ni imela. Delavstvo ni vedelo, kako se gospodari z njihovimi krvavo prisluženimi žulji in bolniški blagajni. Končno se je dognalo, da je bolniška blagajna v popolnem neredu. Torej ni čudno, če je delavstvo zahtevalo svoje pravice. »Narod« ni našel nobene besede, da bi obsodil postopanje lastnika tovarne proti delavstvu. Odprl je kapitalistu celo predale za inserat, kjer išče novih delavcev. Še več. Ta inserat je bil velika laž, kajti v njem se je obljuboval »dober in trajen zaslužek«, samo da bi delavce premamili ter bi se udingali krvosesa kapitalu. Kajne teh stavkujočih revežev je bilo »samo« 24 in za te ni bilo »vredno« pokazati liberalne »ljubezni« do delavstva, ker je bil menda inserat več vreden kot pa vseh 24 delavcev-trpinov. Delavec pa je za puhli in gnjili liberalizem dober samo takrat, kadar jim to zopet — nese, ker njihova »ljubezen« je tako neizmerna, kakor njihov žep. Zname so »Narodove« psovke na pošteno delavstvo tobačne tovarne. S takimi ljudmi naj se še upa družiti res pravi prijatelj delavstva?! In družita se: dr. Tavčar, zastopnik tistih, ki »kaj imajo« in pa Etbin Kristan kot zastopnik tistih, ki nič nimajo. Pa pravijo, da voda in ogenj ne gresta vkup.

— **Ljubezen liberalcev do delavstva.** Naši liberalci, kadar se bližajo volitve, hočejo veljati za največje prijatelje ubogih trpinov-delavcev. Seveda, kadar je treba pokazati to veliko ljubezen v dejanju, potem je njihove ljubezni naenkrat konec. Gospodje so sami ka-

pitalisti, torej morajo braniti kapitaliste, seveda previdno, da ubogi delavec ne izpregleda njihovih res »čednih« namenov. Dobro bi bilo, ako naše liberalce, ponižne hlapce kapitalizma, spomnimo, kako sramotno vlogo so igrali ravno za časa različnih štrajkov, ko se je delavec boril za svoje pravice. Marsikateremu je še dobro v spominu štrajk v Vevčah iz l. 1900. Delavstvu se je slabše godilo, kot psom različnih upravnih svetnikov. Plače sramotno nizke, bolniška blagajna v skrajnem neredu, a delavce je ravnateljstvo metalo brez vzroka na cesto. Ali je glasilo kapitalistov ter različnih kirasirjev v ženski kikirli »Slov. Narod« mogoče takrat branilo zatirano delavstvo? Kaj še! To glasilo je dajalo prav različnim judom in pisalo, da so zahteve delavstva pretirane. Torej zahteva, naj se tudi delavca prizna za človeka, je za liberalce pretirana. Toda to še ni bilo dovolj. »Narod«, ki ima vedno polna usta o ljubezni do delavstva in svobodi, in ni še nikdar nič storil za stavkujoče, je celo bil proti pobiranju davkov za uboge trpine, češ, »da delavci podpore še niso potrebni.« Ko pa je bila stavka končana, je pisal zvesti hlapec kapitalistov »Narod«: »kar je bilo v zahtevah delavcev pretiranega (!!!) to je tovarniško vodstvo seve odklonilo.« Pripomniti pa moramo, da ni »Narod« nič navedel, kaj je pretiranega, ni nabral za stavkujoče delavstvo niti vinarja, ampak vse njegovo delo za časa stavke je obstajalo v obrekovanju, lažeh in različnih umazarijah. Delavstvo pa je kljub tej sramotni »Narodovi« raboti zmagalo. Ah, »liberalna« ljubezen, kako si »velika«! Delavstvo je spoznalo, kje so pravi prijatelji delavstva.

— **Kako vodijo liberalci za nos učiteljstvo.** Na shodu v Mestnem Domu je dr. Ivan Tavčar dokazoval ljubezen napram učiteljstvu. Kako cenijo učiteljstvo z dr. Tavčarjem vred, je zadostno znano. Saj je celo »Slov. Narod« pisal, da se liberalni učitelji odlikujejo s takim nastopanjem, da jih klerikalci opravičeno pritiskajo. No, sedaj pred volitvami je treba vzbuditi pri zaničevanih učiteljih dobro voljo, da bi jih liberalci lažje vpregli kot agitatorje v voz za onemoglo liberalno stranko. To nalogo je prevzel dr. Ivan Tavčar, ki ob vsaki priliki, kjer le more, nasuje nekaj peska v oči liberalnemu učiteljstvu. Koliko resnosti je pa pri vsem tem na teh dr. Tavčarjevih nastopih, dokazuje dejstvo, da je dr. Tavčar zbežal iz deželnega zbora, ko se je obravnaval njegov predlog za učitelje v deželnem zboru. Brez njega in brez gospoda Gangla je deželni zbor naročil deželnemu odboru, da izdela zakon za regulacijo učiteljskih plač. Dr. Tavčar bo pa kljub temu naprej vodil za nos učiteljstvo.

— **Socialno-politični odsek. Z Dunaja:** Sklicanje kakega odseka in njegova nesklepnost je v parlamentarnem življenju nekaj tako pogostnega, pa tudi malostnega, da gre ob tem svet mirno svojo pot. Zdaj je bilo drugače. Za v sredo je sklical — ne načelnik dr. Schöpfer, nego — podnačelnik socialni demokrat Hannusch sejo socialno-političnega odseka s sledečim dnevnim redom: 1. Zakon v varstvo pekovskih delavcev, 2. varstvo domačih delavcev in 3. preosnova penzijskega zakona zasebnih uslužbencev. Odsek ima 52 članov; prišlo jih je pa samo 15 in tako je ta reč padla v vodo. Prihodnja seja je dne 22. t. m. dopoldne. Zdaj vpijejo socialni demokrati in psujejo poslance ravno ob času, ko so njihovi tovariši v Gradcu hoteli z obstrukcijo doseči nesklepnost deželnega zbora in dalje ob času, ko je po njihovi krivdi finančni načrt v državnem zboru še vedno nerešen. Motil bi se namreč, kdor bi sodil, da poslanci člani socialno-političnega odseka niso prišli iz nemarnosti. To ni res. Šlo je pa za to-le: Socialni demokrati hočejo, naj se najprej obravnava pekovski zakon, mnogo drugih poslancev je pa za to, da se najprej reši novela penzijskega zakona zasebnih uslužbencev. Vse tri reči se tičejo socialno-politične vsebine; za delavce so in vse tri bi se tudi kmalu lahko rešile. Socialni demokrat je pa trmast in hoče s silo uveljaviti to, kar ravno rabi za svojo agitacijo. Po pravici rečemo, da nimamo s svojega stališča prav nič, če se obravnava prvi pekovski zakon, toda nespametno se nam zdi, da bi se z nepotrebnim, trmastim bojem oviralo vse troje. Pomniti pa je treba, da je novela k penzijskemu zakonu najstarejša. Ze leta 1907. se je jel pečati odsek s to zadevo. Zato je tudi najbolj pripravljena. Izvolil se je bil poseben pododsek, ki so bile v njem zastopane razne stranke, in ta je svojo reč v dogovoru z vlado že izdelal, tako da je brez dvojbe ta reč najbolj zrela. O pekovskem zakonu še ni bilo nobenega posvetovanja, zato bo dlje časa trajalo, preden se pride do končnih sklepov, tembolj ker mu mestni poslanci zelo nasprotujejo. Poslanci so vedeli, da pride do boja. Za to, da bi se nekaj ur poslušala formalna debata, kaj naj se prvo obrav-

nava, se je pa vendarle večini zdelo predač hoditi nalašč na Dunaj. Tako reč je treba prej med seboj zasebno dogovoriti, da se ne izgublja čas. Ko bi bil socialno-politični odsek sklepčen, bi bila formalna razprava vzela celo sejo in tisti, kateri bi bili propadli, bi bili zapustili sejo, tako da bi bila nazadnje vendarle nesklepčna. Ponašljamo pa, da je temu kriva edino trma socialnih demokratov, ki jim ni nič na uspehu, nego vse na strankarstvu. Nemški nacionalci hočejo penzijski zakon naprej, socialni demokratje pa pekovski, in ob tem čisto brezpomembnem boju trpi cela stvar. Da ne bo kake nepotrebne besede, omenjamo, da je bil Hrvatsko-slovenski klub zastopan v odseku.

+ Socialno-političen odsek državnega zbora dne 15. t. m. vsled nezadostnega števila članov ni bil sklepčen. Izmed 52 članov jih je prišlo le 15. Socialni demokratje, po katerih zaslugi še danes ni socialnega zavarovanja, niso prišli k seji. »Zarja« in sedanji njen pobratim »Slov. Narod« naj le primeta svoje pristaje, ker ako bi ti prišli, bi bil odsek sklepčen.

+ Slomškova zveza za vipavski in postojnski okraj je imela svoje zborovanje 9. t. m. na Premu v prostorih g. Grahorja. Predaval je g. Janko Grad o »Otroški duši« zelo zanimivo. Udeležilo se je predavanja lepo število članov. Po predavanju so si udeleženci ogledali razstavo.

+ Shod na Ježici. V nedeljo, dne 12. t. m., je bil lep shod na Ježici v društvenem domu. Na shodu je govoril Ivan Gostinčar.

+ Skrajna predrznost. Poslanec in učitelj Gangl se je v deželni zboru v javni seji ponašal s svojim neverstvom, češ, da sv. pismo pravi, da ni Boga, s čemur je ta modrijan le dokazal, da sv. pisma na onem mestu nikdar bral ni, sicer bi vedel, da sv. pismo le pravi, da kdor kaj takega trdi, je — neumnež! Stvari se razvijajo vedno lepše. In neka družba je pošiljala med ljudstvo poveski tega ljudskega izobraževalca bogotaja!

+ Kaj poroče »Učiteljski Tovariš«? Glasilo naučnega ministrstva je izdalo posebne odredbe za učiteljstvo na protestantovskih šolah. Med drugimi zahtevami, ki jih tirja protestantska višja oblast od ljudskošolskih in mešarskih učiteljev, je tudi ta, da mora učiteljstvo tudi v duhu cerkve živeti, če hoče poučevati mladino, to je, da mora ob nedeljah in praznikih hoditi k božji službi in se zunaj šole zgledno obnašati. Takoj bi izgubil učiteljsko službo, ako izstopi iz cerkve. — Kaj poroče liberalni »Učiteljski Tovariš« na te odredbe protestantske oblasti? In vendar so popolnoma opravilene. Želeti bi bilo, da bi naučno ministrstvo kaj enakega izdalo tudi za učiteljstvo na katoliških šolah. Saj je tudi na Kranjskem žal še mnogo učiteljev, ki ne poznajo ne božjih ne cerkvenih zapovedi.

+ »Društvo slovenskih katehetov« bo imelo občni zbor v sredo, dne 5. novembra ob petih popoldne. Dnevni red: 1. Poročilo tajnikovo in blagajnikovo. 2. Volitev novih odbornikov za tri leta. 3. Slučajnosti. (Samostojni predlogi naj se naznanijo odboru pisмено vsaj 8 dni pred občnim zborom.) 4. Predavanja.

— Slov. kat. akad. tehnično društvo »Danica« na Dunaju priredi v ponedeljek, 20. t. m., v restavraciji Leithner (I. Auerspergstr. 6) ob pol 8. uri zvečer na čast tovarništvu prvoletnikov prvoletniški večer s petjem in referatom tov. Stanovnika: »Katoliški akademik in njegov program« ter tov. Tavčarja: »Zora«, organizacija in posamezniki.

— Srebrno poroko praznujeta v torek, dne 21. t. m., tovarnar slavnikov v Jaršah pri Domžalah g. Fran Cerar in njegova soproga Helena Cerar. Tem povodom se je g. Cerar spomnil »Slovenske Straže« in ji poslal 10 K. Bog živi g. Cerarja in njegovo soprogo še dolgo vrsto srečnih let!

— Okrožnica županstvom na Kranjskem. Deželni odbor je izdal naslednjo okrožnico: Deželni odbor se je prepričal, da se plačuje v raznih občinah odškodnina iz občinske blagajne občin-skim odbornikom za udeleževanje pri občinskih sejah. Vsled sklepa deželnege odbora v seji dne 20. septembra 1913 se opozarjajo županstva, da je to nepo- stavno in da se morajo take odškodni- ne odpraviti, ker udeležba pri občin- skih sejah ne spada med one občinske opravke, za koje gre občinskimi zastop- nikom kako povračilo iz občinske bla- gajne po § 25. občinskega reda. — To okrožnico je prebrati v prvi seji občin- skega odbora ter o tem poročati dežel- nemu odboru!

— Iz št. Ruperta. V »Slov. Narodu« od 13. t. m. je napisal vpokojeni profesor zgodovine g. Ivan Steklasa članek pod naslovom »Glas iz št. Ru- perta o zadnji vodni katastrofi«. Gosp.

člankarju se pozna, da ni poučen o raz- merah, oziroma jih tudi noče poznati. Ampak to bi pa že zahtevali od njega kot zgodovinarja, naj bi pisal resni- co! Zato najprej njemu kot popravek naslednje: 1. Kar ste napisali, ni glas iz št. Ruperta, ampak potvora iz za- grebske »puhle« politike, v katero ste popolnoma zašli na svoja pozna leta. 2. Jez se je utrgal ob povodnji šele proti jutru, ko je voda že za polovico upadla; torej kar vi trdite, ni res. Zraven pa tudi niste bili; videti iz Zagreba pa tu- di niste mogli. 3. Kdaj in kje ste nago- varjali merodajne moze za regulacijo, ali pa svarili javno in odločno pred iz- sekavanjem gozdov; nihče nič ne ve, razen gospodov, ki so vsa sami na to v pogovoru opozorili prvi! Za št. Rupert se pa sploh do zadnjega časa brigali niste. Da bi bil Zupančič regulacijo Bi- strice kedaj spravil kam v kako de- bato, o tem nihče nič ne ve, razen da so se liberalci — med njimi Zupančičev sin — javno in v listih naravnost nor- čevali iz te zadeve. G. Steklasa, vi mo- tovilite s kolodvorom, s cesto na Dole, železniški zvezi z Rudolfovom, Sevnico, češ, nihče se nič ne briga! Ali ste pre- spali zadnji dve leti? Da je kolodvor na Rakovniku, ali je temu S. L. S. kri- va? Vprašajte gospoda grofa Barbota in vašega Zupančiča! Gospod poslanec Hladnik je lani sam obhobil vso pot, po kateri bi se izpeljala cesta v hribe čez Hom in naprej, in letos je bila za- deva že v deželni zboru in tudi regu- lacija Bistrice, teden prej, preden ste vi zajahali liberalnega konja! Poslanec Hladnik je tudi pospešil železniško zvezo z Rudolfovom, česar gosp. zgo- dovinar tudi ne ve! Zveza železnice s Sevnico ali Zidanim mostom se bo tudi brez vas lahko ustvarila, in če vi vse sile zastavite, je tudi za minuto prej ne bo. Očitna neresnica je pavšalna tr- ditev, da se ima gospodarski napredek zahvaliti domačim odličnim možem ene in druge stranke brez razlike. Na dan z imeni od liberalne stranke! Ali niso samo ovirali in podirali delo S. L. S.?? Pa vi to veste! Vi hočete delo in trud S. L. S. deliti z liberalci! Odločno odklanjamo tako razdiralno, oviralno po zrtvovalnost! Vi pišete o obljub- pah! Povejte no, kdo in kje je kdaj kaj obljuboval naravnost? Širokih ust le iščite pri stranki »Naroda«. Toliko v stvarnem, da se vidi, kam zapelje eno- stranska »puhla« politika tudi moža trdnih načel na stara leta, da začne dopisovati v »Slov. Narod«, ko ga je prej celo življenje zaničeval. — K temu še naslednje: V Rudolfovem življi časnika, ki piše za »Slov. Narod« vrstice za denar. Nekomu smo pokazali izrezek iz »Naroda« in ta je rekel: »Se pozna, da so na Hrvaškem poceni prašiči, ker Steklasa tako dolge klobase napravlja.« Razumljivo! Iz te sumljive krvave klo- base se razvidi, da Steklasa bere samo »Narod« in da je pustil zgodovino; se razvidi med vrstami, da bi rad nekaj postal, kar nikdar ne bo; se razvidi, da mu je S. L. S. trn v peti, in sicer dela v njem to užaljena duša. Glavno pa je: »Slov. Narod« ne more S. L. S. in nje- nih voditeljev in zato jih tudi gospod zgodovinar Steklasa ne more. Capito! Pa brez zamere!

Zobozdravništvo na državni železnici. Železniški ministrstvo je nastavilo na Du- naju deset zobozdravnikov, ki so usluž- bencem državnih železnic na Dunaju na razpologo za negovanje zob. To je hvale- vredno, da skrb železniško ministrstvo za zdrave zobe svojih uslužbencev, a še bolj hvalevredno bi bilo, da jim dá vlada to, za kar železničarji že tako dolgo in nujno prosijo, namreč: več pod zobe.

— »Zamaknjena« Johanca. Novo kost, ki jo že ne more ogledati, je dobil list »Dan« v »zamaknjeni« iz Vodice. Dan za dnem gromadi svojim bralcem na mizo delikatese iz te afe in bo to očitno nadaljeval do deželnozbor- skih volitev. Je pa v vseh njegovih po- ročilih toliko laži, kolikor trditev. Pred- vsem si prizadeva, da bi vse delo »za- maknjene« spremenil v fabrikacijo du- hovnikov. Čveka od maš in darov, ki da so jih ljudje z ozirom na »zamak- njeno« oddajali župniku vodiškemu, ko je znano, da je župnik ves ta čas name- noma odklanjal vsako intencijo, kakor tudi darove za cerkev. Če je zamak- njena na svojo pest kaj pobirala, naj si to tisti, ki so ji verjeli in dali, sami pri- pišejo. Predrzna laž je, kar čveka od kaplana vodiškega, ravnotaka laž tudi kar piše o sosednih duhovnikih, češ, da so se naselili sleparji. Ravnotako sleparijo, ki jo »Dan« podtika duhov- niku, ni odkril kak liberalci ali libe- ralka, ki sta se tiste dni mnogoštevilno znajdla v Vodicah, ampak duhovnik. Seveda ni Johanca nihče tako preiskal, kakor mazači pri »Danu«, ki so sedaj strokovnjaško dognali, kako je izvrše- vala svojo sleparijo. Hoteli so ti ljudje celo v deželno zbornico razliti tozadev-

no gnojnico, pa jim je spodletelo, ka- kor jim bo spodletela tudi agitacija, ki jo ob tej priliki delajo za svoj list. Tako piše in bo pisal »Dan«, ki se sam za- veda, da ga ne more nobena reč bolj umazati, ker je od prvega početka tako umazan, da smrdi do neba in se gnusi celo svojim liberalnim tovarišem.

— Osrednji vsedijaški podporniški odbor v Ljubljani prosi uljudno vse one, ki imajo še njegove nabiralne po- le, da jih pošljejo nemudoma blagaj-niku Pekla Gašperju, iur., na Viču pri Ljubljani, nabrani denar pa na »Ja- dransko banko« v Ljubljani. Vrnite tu- di prazne nabiralne pole!

— »Vodovod na Ježici« se je zgradil leta 1910. iz državne in deželne podpore in občinskega odbora ter bil slovesno odprt dne 23./XI. 1910, ko je bil župan Anton Vilfan. — Tako se glasi napis na kameniti spominski plošči, ki se je vzdala 16. t. m. v hišo g. Antona Vilfana (pri Alešu) na Ježici. Da je vodovod važna pridobitev za občino, spoznali so naposled tudi nekdanji protivniki vodovoda ter se ga prav pridno poslužujejo.

— »Slovana«, katerega lastnik je bil doslej Dragotin Hribar, je prevzel posebni konzorcij, na čelu mu pesnik Oton Zupančič.

— Za aprovizacijo Zagreba. De- narni promet zagrebske mestne občine za aprovizacijo mesta je tekom 8 let narastel od 78.192 K na 900.000 K. Se- da je mestno predstojništvo izdelalo načrt za smoteno preskrbovanje mesta z živili. Po tem načrtu naj bi se onemogočila špekulacija z živili in pre- prečilo umetno podraževanje živil, ob- enem pa naj bi se solidna domača pod- jetnost podpirala z dobrimi prometni- mi razmerami, ki bi olajšale dovoz agrarnih pridelkov v mesto. Upeljati se ima najstrožji boj proti ponareja- nju živil in skrbeti za higijenično brez- hibne razmere na trgu in v obrtnih pro- storih. V to svrhu se ima ustanoviti po- sebe aprovizacijski odsek z gospo- darsko izobraženimi močmi; število tržnih nadzornikov naj se od dveh se- danjih poviša na pet, in sicer naj se med temi sprejme tudi ena ženska moč. V neposredni bližini trga naj se ustanovi kemični laboratorij za pre- iskavne živil in nastavi akademsko izobražen kemik. Vrh tega naj se iz- med občinskega zastopa izvoli občan- ski aprovizacijski odbor, ki bo reševal predloge aproviz. odseka in nadziral njegovo poslovanje. Ta načrt pride pred občinski zastop.

— Smrtna nezgoda vsled neprevi- dnosti. V Orehku v postojnskem okraju je snažil posestnikov sin Glažar zvečer pištolo. Sedel je v kuhinji pri mizi, nje- gova sestra Antonija pa je pripravljala krmo za živino. Med snaženjem je Gla- žar, ki ni vedel, da je pištola nabita, sprožil petelina in krogla je zadela se- stro v glavo. Dekle je bilo takoj mrtvo.

— Krmo je kradel. Pri okrožni sod- niji v Novem mestu se je dne 16. t. m. vršila obravnava proti Francu Pintar- ju iz Novega mesta zaradi tatvine. Mož je že precej star in je bil že več- krat kaznovan. V novomeški okolici je zmanjkovalo že dalj časa vedno suhe krme ali kaj enakega. Kot tatu so že leto dni sumili gori omenjenega. Nekoč pa so ga zapazili, ko je iz proštovega kozolca vozil suho deteljo domov. Bilo je okoli polnoči, ko ga je zasačil R. Košiček z naloženim vozom, ki ga je imel s plahto pokritega in na katerem je opazil krmo. Takoj drugi dan je po- izvedoval, kje je kaj zmanjkalo in iz- vedel o omenjeni tatvini. K tej so se pridružile tudi druge tatvine. Pintar je bil obsojen v večdnevno kazen z vse- mi priboljški, in to že šestnajstič. Od- kar je bil Pintar v preiskavi, se niso enake tatvine več zgodile.

— Smrtna kosa. Dne 12. t. m. je umrl v Doneraillu v Corku svetovno- znani irski pisatelj kanonik Scheechan, ki je zaslovel zlasti s svojimi knjigami »Moj novi kaplan«. — Umrl je dne 16. okto- bra dvorni svetnik dr. Franc Laurin, nekdanji vseučilišni profesor in ravnatelj Avgustineja. Dosegel je starost 84 let. — Umrl je na Dunaju bivši ce- sarjev zdravnik dr. Franc Auchenthal, star 74 let. Zadela ga je kap. — Umrl je na Dunaju sodrug Höger, urednik »Volkstribüne«.

— Utonila je v Cerkljah pri Kranju triletna hčerka hišnega posestnika in trgovca Jakoba Kristana. Dekle se je igralo ob vaškem potoku in padlo v vo- do. Kljub takojšnji pomoči ni bilo mo- goče rešiti otroka.

— Kat. slov. izobraževalno društvo v Dobu vabi na zadnjo letošnjo prireditev, ki se vrši na žegnansko nedeljo, dne 19. oktobra, pri Milajznovih. — Spored: 1. Venček narodnih pesmi. Poje ženski zbor. — 2. Silvin Sardenko: Samostanska lilija. Dvogovor. — 3. Nagovor. — 4. Deklamacija. — 5. Prvi lurski čudeži. Igrokaz

v treh dejanjih. — 6. Nekaj za nameček. — Začetek po popoldanski službi božji.

— Jakob Gregorčev posestvo v Sg. Zadobrovi je bilo dne 17. t. m. pri c. kr. okrajnem sodišču prodano; kupil ga je g. Hauptman iz Ljubljane za 20.000 kron.

AVSTRIJA IN SRBIJA

»Neues Wiener Tagblatt« napoveduje, da ker je Srbija odklonila demaršo Avstro- Ogrske, ki tiče umikanje Srbov iz Alba- nije, nastopi Avstro-Ogrska še enkrat, in sicer zdaj energično in bo zahtevala, da mora Srbija hitro umakniti svoje vojake iz Albanije. Na Dunaju sodijo, da je položaj resen. Belgrajsko časopisje zopet oestro napada Avstro-Ogrsko, češ da se vmešava v notranje srbske zadeve.

Primorske vesti.

p Zagrebško »Kolo« v Trstu. Za- grebsko pevsko društvo »Kolo« je trža- škí podružnici »Glasbene Matice« na- znanilo, da bo v soboto, dne 15. no- vembra priredilo v Trstu koncert. Na- stopi tudi Marko Vušković. V Trstu se osnuje poseben odbor za sprejem brat- skega hrvatskega društva.

— Hrvatsko šolsko vprašanje v Tr- stu. V Trstu se v kratkem vrši usta- novni občni zbor »Hrvaškega šolskega društva v Trstu«, ki bo takoj odprilo otroški vrtec; prostori so že zagotovlje- ni in bo ondi imelo svoje prostore tudi društvo »Strossmayr«.

p župnik Hilarij Vuk. Dne 11. t. m. je umrl v Celovcu vpokojeni župnik Hilarij Vuk, 65 let star. Rojen je bil leta 1848 v št. Petru, gimnazijo je do- vršil v Gorici. Bogoslovje je študiral v Gorici in Celovcu, ter nadaljeval kot usmiljen brat v Inomestu, kjer je bil leta 1877 posvečen v mašnika. L. 1894 je izstopil iz reda usmiljenih bratov in se vrnil v domačo škofijo. Služboval je kot vikar na Gradišču, kot župnik v Lokvah, Berginju in na Ravneh. Leta 1908 je bil vpokojen ter se preselil v Celovec. R. I. P.!

p Strašna burja v Trstu. Od četrta zvečer naprej razsaja v Trstu strašna burja, ki piha deloma s 100 km brzine na uro. Morje je nemirno in plovba ob obrežju otežkočena.

p Zastrupljenje nadvojvode? Nadvoj- voda Karel Franc Jožef, ki prebiva sedaj v gradiču Miramaru, se je bil v četrtek napotil v Lipsko k proslavi stoletnice zma- ge nad Napoleonom. Med Divačo in Ljub- ljano pa je postal nadvojvodi v vlakcu ne- pričakovano tako slabo, da je moral izsto- piti in se vrniti v Miramar. Nadvojvoda je baje strašno bruhal in sedaj preiskujejo, kako si je mogel tako ostrupiti želodec. Pravijo, da so vzrok zastrupljenju ribe.

p Zdravilo, ki je zakrivilo smrt. V Škedenju pri Trstu je živel s svojo ženo 78 let stari Lovrenc Flego. Možu že par dni ni bilo nekaj prav in zato je mislil, da bo dobro, če si pomeša v črno kavo ricino- vege olja. Poslal je torej svojo ženo v dro- gerijo, in ko se je ona vrnila z »zdravilom«, si ga je nalil v kavo. Pa jo! Ko je napoj posrebal, so se ga lotile bolečine in v 24 urah je bil — mrlič. Dognali so, da je žena dobila v drogeriji — koncentrirane jesihove kisline. Kako pa se je mogla zgoditi zmeta, še ne vedo.

p Nemški konzulat v Trstu. Vodstvo nemškega konzulata v Trstu je prevzel konzul von der Heyden, ki je prej služil v Južni Ameriki.

p Starodavna lipa izginila. Na desni strani vhoda v stolno cerkev v Trstu je stala do torka velika lipa, stara priča do- godkov v davnih dneh. Bila je že docela opešala in precej časa je že bilo njeno deblo ukovano v obroče, da ne bi razpadlo in da bi lažje vztrajalo v burji. A osrčje lipe je tekom let črv tako razjedel, da jo je burja, ki je bila v torek posebno huda, podrla. Tako je izginil zopet en spomin na stari Trst.

p Vihar na morju. Italijanska traba- kula »San Pietro«, ki je za časa najhujše burje in valovitega morja vozila premož v Ravenno, je v četrtek utonila v Adriji tik pred italijanskim obrežjem. Na trbakuli je bilo osem mož posadke, ki so tudi vsi našli v morju svoj grob.

p Slavje v Lipskem. Poveljnik gori-škega eskadrona 5. polka dragoncev pod- polkovnik Moric Kranz je odpotoval v Lipsko, kjer bo prisostvoval ob strani na- dovjvode Franca Ferdinanda proslavi zmage narodov nad Napoleonom. — Pa tudi doma v Gorici praznuje garnizija spomin slavne zmage pred sto leti, kar ima še svoj pose- ben vzrok v tem, da so se bojov krogi Lip- skega odlično udeleževali tudi nekdanji dragonci 5. polka.

p Krvava drama na morju. Dubrov- niški bogataš Muratti se je zaročil s hčerko dubrovniškega posestnika Gla- viča in se nato z njo in njeno materjo podal na potovanje. Ukrcali so se na dubrovniški parobrod »Gradac« ki je vozil žito v Rotterdam. Med potom je Muratti postal ljubosumen na druge

O Petru Čavlovu, znanem bulgarskem četniškem vodju, poročajo srbski listi: Čavlov je po rodu iz Ohrida in je bil za časa turškega režima vodja bulgarske četaške organizacije za ohridski in prespanski okraj. Po poklicu je bil bulgarski učitelj. Spomladi leta 1912. se je Čavlov sprl z osrednjim bulgarskim odborom in začel delovati na lastno roko; njegove čete so se večkrat spopadle z oficijelnimi četaškimi oddelki. Ko so Srbi osvojili Bitolj, je prišel s svojimi ljudmi za njimi in dva meseca roval proti srbski oblasti. Ko se je začela srbsko-bulgarska vojna, se je boril na bulgarski strani pri Kavadarju. Nato se je skrivoma prikradel v ohridski okraj in skušal dvigniti vstajo, kar se mu pa ni posrečilo. Nato je pobegnil k Arnavtom in se udeležil njihovega vpada na srbsko ozemlje. Kakšna usoda ga je tu zadela, še ni znano.

Kruh se je podražil v Zagrebu. S 1. t. m. so zagrebški peki podražili cene malemu pecivu na ta način, da stane vsak komad 4 vinarje, pa naj se ga tudi vzame več skupaj. Dosedaj so namreč preprodajalci dobivali po 7 komadov za 20 vinarjev, občinstvo pa po 6, odslej pa tega ne bo več. Podraženje utemeljujejo s podražanjem moke in višjimi plačili uslužbencem.

Kolera na Ogrskem. V provinci je zopet za kolero obolelo 8, v Budimpešti pa 2 osebi.

Potres. Mesta Managua, Masayo in Granado v Nicaragui je pretresel potres. Prebivalstvo je zbežalo iz hiš in biva pod milim nebom.

* Napoleon I. Iz rusčine. Cena 90 vin., vez. 1 K 60 vin. V času, ko obhajamo stoletnico bitke, ki je zlomila Napoleonovo vsemogočnost in osvobodila nešteto podjarmljenih in od Francozov zajetih pokrajin, bo gotovo vsak rad posegel po knjigi, ki nam nadvse živo opisuje Napoleona in njegovo dobo. — Knjiga se dobi in naroča v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

ZAHVALA.

Podpisani Karol Puher, krojaški mojster, se v svojem in v imenu svoje žene zahvaljuje g. dr. Primšarju, asistentu deželne bolnice in usmiljenim sestram v tem zavodu za vso skrb in požrtvovalnost, ki so jo izkazali ob priliki bolezni in operacije njegove žene. — Karol Puher, krojaški mojster.

Zahvala.

Za vse mnogobrojne dokaze prišrnega sočutja, ki so nam došli v boleznih in ob smrti našega iskreno ljubljenega, nepozabnega soproga, oziroma očeta, tasta in starega očeta, gospoda 3233

Avgust Schweiger-ja

zobozdravnika o. i. kr. pod dravnika v pokoju, imetnika vojne svetinje itd.

se vsem najpriskrnejše zahvaljujemo.

LJUBLJANA, 18. oktobra 1913.

Rodbina Schweiger.

Zahvala.

Za vse iskrene izraze sočutja, ki smo jih prejeli ob smrti naše ljubljene matere, se vsem srčno zahvaljujemo.

Posebno se še zahvaljujemo gg. uradnikom deželne prisilne delavnice in vzgojevališča, gg. deželnim in mestnim uradnikom, gg. paznikom prisilne delavnice, vsem darovalcem krasnega cvetja in vsem, ki so predrago rajnico spremili na zadnji poti.

3226 Zahvaljoča rodina Mulaček.

Zahvala.

3224

Za vse, povodom bridke izgube naše nepozabne soproge, matere oziroma stare matere in tašče, gospe

Marije Eržen

izraženo sočutje, podaritev krasnih vencev in spremstvo na zadnji poti, zahvaljujemo se podpisani tem potom najsrčnejše.

Blag. gospodu dr. Šavniku za njegovo skrb ob boleznih ranjke in pred. gospodu župniku Šarcu za njegovo naklonjenost izrekamo še posebno zahvalo.

Zahvaljoči ostali.

Zahvala.

Globoko potrta vsled bolesne izgube iskreno ljubljenega soproga, visokorodnega pospoda

Matija vitez Zitterer pl. Casa Cavalechina

c. in kr. major v pokoju

vitez železne krone III. reda v. s. imetnik vojne in jubilejne svetinje, častniškega služnega znaka, jubilejnega križca in papežev spominske svetinje iz leta 1849

rzrekan tem potom v lastnem imenu, kakor tudi v imenu vseh ostalih sorodnikov za iskreno sočustvovanje med boleznijo in ob smrti, za tako številno, časteče spremstvo dragega pokojnika k zadnjemu počitku in za krasne darovane vence svojo najglobljejšo, najtoplejšo zahvalo.

Posebno smo pa dolžni zahvaliti se Nj. eks. flm. Kusmaneku, častnemu števlu gg. štabnih in višjih častnikov, g. predsedniku dežel. sodišča Elsnerju, g. županu dr. Tavčarju, g. finančnemu prokuratorju dr. Peslaku, g. ravnatelju vit. pl. Grasselliju, g. ces. svetniku Rögerju, prečastitemu g. kanoniku Kržiču, gg. župnikom Barle in Vrhovnik, gosp. dr. Papežu, gg. v pok. general. majorju pl. Riedl, polkovniku Polajnerju in podpolk. Prašnikarju, slav. krajevnemu poveljstvu in konečno vsem onim, ki so pokojnika spremili na zadnji poti. 3232

Ljubljana, dne 18. oktobra 1913.

Zahvaljoči ostali.

Djakovski valjčni mlin d. d. Djakovo.

Komisionelna zaloga za Kranjsko: A. ŠVARA, Ljubljana, Frančiškanska ul. 6.

Najfinejša pristna pšenična moka znamka „JAKO“ v vrečah po 25, 50 in 100 kilogramov.

Št. 0	najfinejši izvleček (Kaiserauszug)	znamka Jako	po K	17-80
1	enaka za žemlje	"	"	16-60
2	posebno fina moka za domači kruh	"	"	16-—
3	" " " gospodinjstvo	"	"	15-80
4	najfinejša " " "	"	"	14-20
5	fina " " "	"	"	13-—
6	" " " črni kruh	"	"	11-60
	Moka za krmo	"	"	7-80
	Pšenični otrobi, jamčeno čisti, drobni	"	"	6-40
	" " " debeli	"	"	6-40

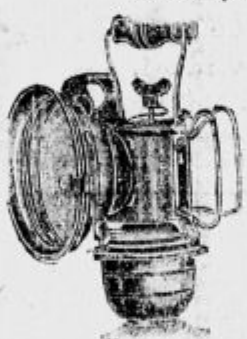
Cena za 50 kilogramov, prosto Ljubljana.

Prazne vreče se jemljejo nazaj, in sicer à 25 kg po 22 vin., à 50 kg po 40 vin. in po 100 kg po 62 vin. za komad.

Poskusite to najboljšo in najcenejšo izvrstno moko „JAKO“. Zahtevajte izrecno v Vašem interesu edino le moko znamka „JAKO“.

3225

Zahtevajte zastoj in franko moj cenik

električnih in acetilenskih svetilkah

za vse porabne svrhe. — Izborne električne žepne svetilke, zelo sveteče, kompletna za K 2, 2-40, 2-80. — Električne ročne svetilke v kovinastih tokih po K 4— in 5—. Hišne svetilke v lesenih omarah K 4-50. Acetilenske ročne svetilke iz medenine ponikljane, zelo trpežne za na mizo in obešanje, po K 4—, 5— in 6—. Pošilja po povzetju

A. Weissberg, izvozna trrdka, Dunaj

Untere Donaustrasse 23/S 3207 Dopisuje se hrvaško.

Zahvala.

Pred ca. enim letom sem naročil pri Vas 2 para čevljev za K 10— in reč. Vam moram, da sem zelo zadovoljen, ker nisem rabil nikakega popravljanja razen 1. para podplatov. Blag. volite tu i mojemu svaku, gospo. u K. L. v B. I. (Česko) poslati 1 par moških čevljev št. 42 in 2 para ženskih čevljev št. 36, takoj po povzetju.

Vas pozdravlja K. B. v M. O. (Morava).

S tem dajem javno na znanje, da mi je poverila hitro prodajo zaloge, neka prvovrstna tovarna za čevlje globoko pod lastno ceno. Dokler je kaj zaloge prodajam

J. Schüller, Dunaj, III. Krieglergasse 6/II.

2 para visokih čevljev na zadrgo

iz najboljšega črnega usnja, moderne fasone in trpežne kakovosti. 3120

za samo K 10—

čisto po želji za moške in ženske vsakemu po povzetju.

3 pari iste kakovosti samo K 14-50. Pri naročilu zadostuje, da se navede številka ali mera v cm.

OBJAVA.

Vsled sklepa upniškega odbora z dne 16. oktobra 1913, potrjenega po konkurznem sodišču se boče vsa zaloga trgovine

Fr. Igliča v Ljubljani, Mestni trg št. 11

obstoječa iz vsakovrstnega papirja, zvezkov, pisalnih potrebščin, razglednic, šolskih torbic in kovčkov, molitvenikov, galenterijskega blaga vsake vrste, igralnih kart, trgovskih in kopirnih knjig, nagrobnih vencev itd.

prodajala do popolnega izčrpanja odslej

pod tovarniško ceno!

Ugodna prilika za manjše trgovce za cenen nakup potrebščin, kakor tudi za širše občinstvo!

Dr. Fran Novak

odvetnik v Ljubljani

kot upravitelj konkurzne mase.

3234

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 18. oktobra 1913.

Pšenica za april 1914. 11 34
Rž za oktober 1913 8-86
Oves april 1914 7-63
Koruza za maj 1914 6-40

Dobro ohranjeni rabljeni

pisalni stroji

kakor: Remington, Smith Bros, Smith Premier, Urania, Empire, Fox itd. so po nizki ceni na prodaj. THE OLIVER TRADING OFFICE, Ljubljana. 3231

Skupina „Prometne zveze“ v Zidanem mostu iskreno častita svojemu častnemu članu g. drž. in dež. poslancu DR. IVAN BENKOVIČU, ki se poroči dne 20. t. m. Bog ga živi! 3230

Stanovanje

z dvema, tremi, štirimi sobami in kuhinjo se na novo za november odda. — Kopališka ulica 12.

Sode

dobro ovinjene, stare in nove, male in velike ima na prodaj

Jv. Buggenig

sodarski mojster

LJUBLJANA, Cesta na Rudolfovo železnico 7.

Priporočilo.

Kdor želi, da se mu dobro nabrusi britev, žepni nožič, dalje razni kuhinjski noži, škarje in drugo rezilo, naj se obrne na

Ivana Kraigerja

prvega finega in umetnega brusarja v Ljubljani. Ta oskrbuje tudi vsa dela za papirnice. Električni obrat. Pri njem je vedno v zalogi najfiniješe blago iz solinskega jekla, kot britev, kuhinjski noži itd. Samo

3219

v Židovski ulici.

Namesto K 106— za K 56—

dobavljam franko na vsako postajo za reklamo nove vrste

šivalne stroje Singer

ki se gonijo z nogo z eleg. omarico in 10 letno garancijo. Odpošljem ko dobim 15 K zadatja, ostanek po povzetju. Vse vrste šivalnih strojev „Ringschiff“, „Central-Bobbin“ za hišno porabo in za rokodelce po en gros cenah.

A. Weissberg, Dunaj II.

3206 Untere Donaustrasse 23/S.

Dopisuje hrvaško. Ceniki gratis in franko.

Trgovina mešanega blaga

na prometnem prostoru, dobro vpeljana, se odda takoj radi družinskih razmer v Ljubljani.

Ponudbe: Poste restante.

„Lepa bodočnost“,

Ljubljana I.

3235

Ženitna ponudba.

Značajan, simpatičen vdovec z enim otrokom v 35 letu, sodarski mojster in posestnik v vojnem trgu, se želi tem potom seznaniti z dekleto ali vdovo, ki bi imela 3000 K gotovine. Ponudbe s popolnim naslovom pod: Strass 30 pri Spielfeldu, Štajersko. 3209

Sortirarice

se iščejo v papirno tovarno na Nemško! Naslov pove uprava lista pod št. 3221.

GLASBA.

Ij Koncert »Glasbene Matice« v torek 21. oktobra 1913 zvečer ob 8. uri v dvorani Mestnega Doma. Sodelujejo: gospa Pavla Lovšetova (Bole), slovenska koncertna pevkica; gospod Jaroslav Kocian, virtuos na gosli iz Prage; gospod M. Eisner, koncertni pianist iz Prage in gospod Anton Trost, koncertni pianist iz Ljubljane. Spored: 1. P. I. Čajkovskij: koncert za gosli v D-duru, op. 35. I. stavek: Allegro moderato. II. stavek: Canzonetta (Andante). III. stavek: Finale (Vivacissimo). Svira g. J. Kocian. 2. F. Mendelssohn: Introdukcija in fuga s koralom v E-molu. Svira g. M. Eisner. 3. a) O. Dev: Kanglica; b) J. Prochazka: Poslednja noč; c) Dr. G. Krek: Ali veš? d) A. Lajovic: Kaj bi le gledal? Pesmi poje gospa Pavla Lovšetova. 4. J. F. Bach: (1685—1750): Sonata III. za gosli v A-molu. Grave. Fuga. Andante. Allegro. Svira g. J. Kocian. 5. a) J. Strauss: Pomladni glasi; b) P. Cornelius: Pojdi z mano; pesmi poje gospa Pavla Lovšetova. 6. a) A. Dvořák: Slovanski ples št. 7; b) J. Kocian: Lullaby. (Ukolébavka). (Uspavanka). c) Smetana-Ondříček: »Skočna«, iz opere »Prodana nevesta«. Svira g. J. Kocian. 7. a) Vite-slav Novák: Serenada. b) Josip Suk: V roztouženi. (V hrepenenju.) c) Smetana: Polka v Fis-duru. Svira gosp. M. Eisner. 8. a) Dr. G. Krek: Zaprti so njena okenca. b) J. Pavčić: Padale so cvetne sanje. c) A. Lajovic: Pesem o italci. d) E. Adamič: Jezdec. Pesmi poje gospa Pavla Lovšetova. 9. Paganini: Ples čarodejk. Svira g. J. Kocian. Pevske točke spremlja na klavirju g. Anton Trost, koncertni pianist iz Ljubljane. — Cene prostorov: Sedeži po 4, 3 in 2 K. Stojšča po 1 K 20 vin., za dižake po 60 vin. Predprodaja vstopnic v trafiki gđc. J. Dolenčeve v Prešernovi ulici in na večer koncerta od 8. ure naprej pri blagajni. — Spored in besedilo pevskim točkam po 20 vin. istotam.

CERKVENA GLASBA ZA MESEK NOVEMBER.

(Praznik Sveh svetnikov, spomin vernih duš dan, zahvalna nedelja sv. Cecilije.)

Sattner p. Hugolin. Missa Seraphica za mešan zbor in orgle (tudi orkester). Part. 3 K 20 vin., gl. 50 vin.

Foerster Ant. Missa St. Ceciliae za mešan zbor. Part. 2 K, glasovi po 30 vin.

Gerbič Fr. 12 Tantum ergo za mešan zbor. Part. 1 K 80 vin., glasovi po 40 vin.

Premrl St. Requiem za en glas in orgle. Izvod 1 K 20 vin. (Zelo lepa in lahko izvedljiva skladba.)

Sattner p. Hugolin. Te Deum za mešan zbor in orgle. Part. 1 K 60 vin., glasovi po 10 vin.

Foerster Ant. Slovenska maša sv. Cecilije za mešan zbor in orgle. Izvod 1 krona 20 vin. (Najlepša slovenska maša s krasnim spevom sv. Cecilije.)

Hladnik Ig. Osem Tantum ergo za mešan zbor. 1 K.

Premrl St. Pesmi svetnikov, 20 pesmi v čast svetnikom in svetnicam za mešan zbor. Part. 2 K 40 vin., glasovi po 60 vin. (Obsega med drugimi tudi krasno pesem sv. Cecilije.)

Foerster Anton. Te Deum po motivih zahvalne pesmi za mešan zbor. Izvod 50 vin. (Tudi enoglasno z orglami.)

Vurnik M. Requiem za mešan zbor, ali en glas z orglami. Izvod 1 K.

Marolt Fran. Nagrobnice za moški zbor. Izvod 2 K 40 vin. (Obsega najlepše nagrobnice, kar jih pozna naša glasbena literatura.)

Premrl St. Praeludia organi. 100 orgelskih preludijev. Izvod 3 K 80 vin.

Hegmann K. Requiem op. 31 za en glas z orglami. Part. 1 K 80 vin., glasovi po 30 vin. (Lep in prav lahek requiem.)

Kimovec-Premrl. Introitus & Communiones za največje in večje praznike. Part. 2 K, glasovi po 1 K.

Foerster Anton. Responsoria in tono solemn. 25 vin., na kartonu 55 vin.

Kimovec dr. Fr. Misia pro defunctis cum Libera. Najnovejša enoglasna koralna izdaja. Izvod 50 vin.

KATOLIŠKA BUKVARNA V LJUBLJANI.

PROŠNJA.

Ona dva gospoda, ki sta videla in čula, da pri večerajšnji demonstraciji pred pošto nisem prav nič kričal in sta se pri moji aretaciji takoj prostovoljno oglašila za priči, prosim, naj mi blagohotno javita svoja naslova. — V Ljubljani, dne 18. oktobra 1913. — Anton Urbič, trgovski sotrudnik. — Vodnikov trg št. 2.

Mohorjani! Ob sprejemu družbenih knjig darujte po desetinki »Slovenski Stražnik«

Prvovrstna specijaliteta!

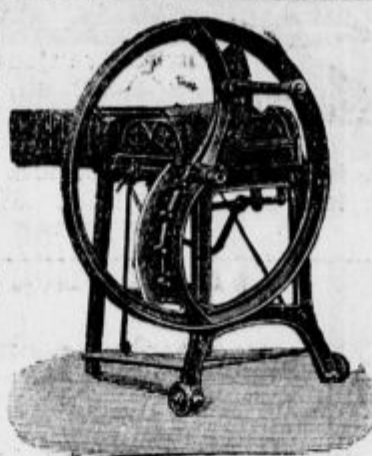
Mline za debelo moko z izrezano grebenastimi jeklenimi valji
mline za debelo moko z vilito grebenastimi litimi valji
mline za debelo moko z mlevnimi ploščami 3118
mline za debelo moko z mlevnimi kamni

kakor tudi vse stroje za pripravljane krme, stroje za rezanje repe, sekalce, parilnike za kloro, stiskalnice za seno in slamo izdelujejo in dobavljajo

Ph. Mayfarth & Co.

tovarne poljedelskih in obrtnih strojev Dunaj II., Taborstraße 71

Frankfurt a. M., Berlin, Paris, Moskva, Milan. Zastopniki se sprejmejo. Ilustrovan cenik št. 340 zastonj in franko. 1500 delavcev in uradnikov.

Zastopniki se iščejo. 700 prvih cen, zlate svetinje itd.

Solicitator

izurjen v manipulaciji, več Gabelsbergerjeve stenografije in zmožen obeh deželnih jezikov **se takoj sprejme.** Pismene ponudbe dr. **Henriku Haasu, odvetniku v Mariboru.**

3215

Najnovejše v avtomobilni industriji

je

„Wanderer“ ljudski avtomobil

za trgovske svrhe in šport.

Najbolj ekonomični voz sedanosti, je ravno-kar došel in je vsakemu na ogled pri tvrdki **Karl Čamernik & Ko.** Ljubljana, Dunajska cesta 9—12.

3217

Domača tvrdka

Marija Götzl

Modni salon

Ljubljana

Priporoča svojo veliko, bogato zalogo vsakovrstnih damskih in otroških

:: Židovska ulica šte. 8.

Popravila se sprejemajo.

KLOBUKOV

Žalni klobuki

ter športnih čepic v najnovejši obliki.

vedno v zalogi.

Zunanja naročila obratno.

Cene brez konkurence.

2312

St. 4282.

3216

Jubilejne ustanove

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko razpisuje za leto 1913:

a) **osemnajst cesarja Frana Josipa ustanov** (8 po 50 K in 10 po 20 K) za uboge onemogle obrtnike vojvodine Kranjske;

b) **štirinajst cesarja Frana Josipa ustanov** (4 po 50 K in 10 po 20 K) za uboge onemogle obrtnike in trgovce vojvodine Kranjske;

c) **pet cesarice Elizabete ustanov** po 40 K za uboge onemogle vdove kranjskih obrtnikov ter

d) **pet cesarja Frana Josipa ustanov** po 20 K za uboge onemogle vdove kranjskih obrtnikov in trgovcev.

Prošnje naj se pošljejo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani do **15. novembra 1913.** Priloži naj se jim od občinskega in župnijskega urada **potrjeno dokazilo**, da je prosilec obrt ali trgovino samostojno izrševal, da sedaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog, oziroma da je prositeljica onemogla uboga vdova bivšega samostojnega obrtnika ali trgovca.

Zadnje novosti!

Priporoča se največja izbira jesenskih in zimskim kostumov, modernih jop in plaščev, vrhnih kril za

dame in deklice.

Za gospode in dečke

velika izbira oblek, površnikov, zimskih sukenj, nepremočljivih pelerin najnovejšega kroja. — Radi neznatnih stroškov cene brez konkurence.

Konfekcijska trgovina

A. Lukič, Ljubljana

Pred škofijo šte. 19.

2734

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, sred. tlak 736.0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
16	9. zveč.	743.4	5.4	sl. jvzh.	jasno	
17	7. zjut.	744.4	2.9	sr. svzh.	jasno	0.0
	2. pop.	743.8	12.1	m. jvzh.	pol. obl.	
17	9. zveč.	744.1	6.5	sl. szah.	jasno	
18	7. zjut.	743.5	0.0	sl. vzh.	megla	0.0
	2. pop.	741.6	13.1	sl. jvzh.	jasno	

Srednja predvčerajsna temp. 6.4°, norm. 10.4.

Srednja večerajsna temp. 7.2°, norm. 10.2°.

Javen poziv!

S sodbo c. kr. okrožne kot porotne sodnije v Rudolfovem od 6. septembra 1902 je bil **Franc Francič**, po domače **Gartner**, posestnik na Ratežu, občina Brusnice na Kranjskem, spoznan krivim, da je umoril svojo ženo Ano Francič, in obsojen na smrt. Francič je bil pomiloščen in mu je bila smrtna kazen izpremenjena v dosmrtno ječo. Od tega časa živi v kaznilnici v Gradiški.

Franc Francič je naročil podpisnemu, da mu po možnosti doseže obnovitev postopanja. V obnovitvenem postopanju naj bi se dokazalo, da se je pokojna Ana Francič sama usmrtila. Da nabere potrebno novo gradivo za obnovitev postopanja, mudil se bo podpisani na Ratežu v soboto dne 25. oktobra t. l. Vsled tega si dovoljuje podpisani v imenu svojega nesrečnega klienta prositi vse one, ki bi jim bilo kaj znanega o pretveznem samomorilnem namenu pokojne Ane Francič, da se zglasijo dne 25. oktobra t. l. od 10. ure zjutraj v župan-skem uradu na Ratežu.

Trst, dne 14. oktobra 1913.

3223

Dr. Josip Mandič.

Gospodična

iz poštene hiše želi službo v pisarni, prodajalni ali kje drugje. Izkušnja ima iz trgovskega tečaja. — Natančnejše pove **Cecilija Cuderman, Podgoro št. 11, pošta št. Vid nad Ljubljano.**

3213

Večji lokal

se odda, pripraven je za vsako obrt. **Hilšerjeva ulica št. 12 prtl.** — Natančnejše se izve istotam v trafiki.

3211

Trgovski pomočnik

star 25 let, izučen mešane stroke, dober manufakturiist, zmožen obeh dež. jezikov, želi službo premeniti. Vstop event, takoj. Cenjene dopise na upravnistvo Slovenca pod št. 3210.

PRODAJALNA

za špecerijsko blago in mokarijo v **Drav-ljah št. 86** s stanovanjem se daje z 1. novembrom 1913 v najem.

Zglasiti se je pri

Lovrenc Florjančiču na Poljanah pošta št. Vid nad Ljubljano.

3214

Zadnjikrat na trgu!

200 puranov

3227

5-8 kg težkih od danes pa do srede na **Vodnikovem trgu.**

Naprodaj je 12—15 lepih

KONJ

Vpraša naj se: **G. Sieber, Savska cesta št. 46, Zagreb.**

Išče se izprašan

kurjač

za stroj. Zahteva se zanesljivost in treznost. Plača po dogovoru. Služba se lahko nastoji takoj. Več se izve pri g. **Josipu Hafner v Škofji Loki št. 40.**

3115

SIR.

Fini trapistovski sir izdeluje in pošilja po zmernih cenah **Franc Jesenovec**, mlekar, Preserje pri Ljubljani.

ga kapitana Hoffmana. Nekega dne je potegnil revolver in streljal na Hoffmana in zaročenko, potem pa še nase. Prva dva sta bila težko ranjena, Muratti pa mrtev. Parnik je nato pristal v Gibraltarju, kjer so Murattija pokopali, Hoffmana in Glavičevu pa spravili v bolnišnico.

p Smrtna nesreča. Repentabor: Dne 10. oktobra je v kamnolomu smrtno ponesrečil 28letni Franc Ravbar iz Cola št. 23. Zapušča vdovo z dvema otrokoma. Rušil je kamenja, ki se mu je pa pod nogami vdorilo in padel je kakih pet metrov globoko s kamenjem vred. Na levo stran prsi in vrata mu je padla velika skala, ki ga je zmečkala in v trenutku ubila. Tekom desetih let so v tem kamnolomu trije delavci smrtno ponesrečili, štirje pa dobili prav težke poškodbe. Pokojni je v nedeljo poprej pred sv. misijonom prejel sv. zakramente.

p Poročila se je v Šklednju bivaša mnogoletna vrtnarica ondotnega šolskega vrtca gospodična Dragica Gregoričeva z uradnikom pri trvdki Greinitz v Trstu g. Viktorjem Rosenbergom.

SRBSKI PRESTOLNI GOVOR.

Dne 17. t. m. je srbski kralj s prestolnim govorom otvoril srbsko skupščino. Prestolni govor hvali srbsko armado, ki je rešila zatirane brate, ločila oviro med Srbijo in Črnogoro in odprla pot Srbiji k Adriji in k Egejskemu morju in skoraj podvojila Srbijo ter določila mejo, ki jo je le car Dušan prekoračil. Vlada je skrbela, da dežele ni zapletla v evropsko vojsko. Proti Bulgariji se je bila vojska, da se ohrani, kar se je priborilo in da ohrani svojo popolno neodvisnost, ker je neka druga država pripravljala hegemonijo na Balkanu. Govori tudi o že zaduženem napadu Albancev. Naglašja, da so zveze z ostalimi državami dobre in prijateljske in da upa, da se tudi s Turčijo in z Bulgarijo obnove dobre in prijateljske zveze. Kralju so poslanci prirejali velike ovacije.

Ljubljanske novice.

Ij Poučni kurzi S. K. S. Z. se prično prvi teden meseca novembra. Vsi, ki so se doslej oglašili, dobe po pošti natančno obvestila. Oglašila se za pouk hrvaškega, češkega, laškega in nemškega jezika še sprejemajo, istotako se sprejemajo tudi še udeleženci za socialno-politični tečaj, na katerega posebno opozarjamo mlajše somišljenike in somišljenice. Priglasila sprejema naše uredništvo.

Ij Stoletnica bitke pri Lipskem v Ljubljani. Povodom stoletnice znamenite bitke pri Lipskem se je včeraj zvečer vršil po mestu mirozov 27. pešpolka, katerega se je udeležila številna množica. Godba je igrala pred poslopjem deželne vlade, pred stanovanjem fml. Kusmaneka, pred deželnim dvorcem, mestno hišo in škofijo. Ob tej priliki je došlo do nekaterih neljubih, a deloma brezpomembnih dogodkov. Kakor smo poizvedeli na raznih straneh, se je med ljubljanskimi Nemci in zlasti med nemškimi dijaki agitiralo zadnje dni za močno udeležbo pri tem mirozovu, da bi patriotsko slavnost izkoristili za svoje nemškonacionalne namene. Obhod vojaške godbe, ki jo je spremljalo številno občinstvo, se je splošno vršil popolnoma v redu. Ko je pa prišel sprevod na Rimsko cesto, so hoteli Slovenci izpodrinuti Nemce, ki so korakali pred vojaško godbo in kričali »Hei!« ter zavzeli njihovo mesto. Pri tem je došlo do dejanskih spopadov ter so se nekateri med seboj brcali z nogami in bili tudi po glavah. Policiji se je seveda kmalu posrečilo napraviti red, da je mogla iti vojaška godba nemoteno dalje. Na Mestnem trgu je pričakovala godbo velika množica ljudi, vsled česar je pomešano občinstvo, ki je korakalo z godbo, zavilo Pred škofijo. Nemško kolono so Slovenci skozi Lingarjevo ulico zapodili proti škofiji. Ko je godba igrala pred mestno hišo, se je naenkrat začel od stolnice velik hrup. Pred stolnico so se namreč Nemci in Slovenci, večinoma mladi ljudje, razdelili v dve skupini in Slovenci so demonstrativno klicali proti Nemcem »Živio!« Policija je seveda takoj posredovala in aretirala tri osebe, ki so se ustavile njenim odredbam. Nato je slovenska skupina odšla za stolnico preko Františkanskega mostu v Prešernovo ulico in pri tem seveda klicala »Živio!« Ko je vojaška godba prišla v Zvezdo pred Radeckijev spomenik, je prišla tudi omenjena skupina po Šelenburgovi ulici v Zvezdo. Vsled opominov policijskih organov je nastal popoln mir, med katerim je godba odigrala cesarsko himno, ki jo je mnogoštevilno občinstvo poslušalo odkrito. Po končani himni so klicali ljudje »Živio!« in »Hoch!« Konsta-

tiramo, da je vladal med cesarsko himno popoln mir in da je poročilo »Grazer Tagblatt« o demonstracijah, žvižganju itd. ob tej priliki zlobna laž. Pri odhodu vojaške godbe izpred Radeckijevga spomenika mimo kazine, so nekateri začeli peti »Hej Slovenci!«, pri čemur so se naenkrat začeli tudi posamezni žvižgi. Ko je godba odšla skozi Šelenburgovo in Prešernovo ulico domov, je večja množica po Knafovi ulici šla pred »Narodni dom«, kjer so zapeli »Lepa naša domovina«. Od »Narodnega doma« je množica šla nazaj do pošte med živio-klici. Pri tem so peli tudi bulgarsko himno »Šumi Marica«. Ker se množica ni hotela na poziv policije raziti, je bilo tudi ob tej priliki aretovanj nekaj oseb, ki se niso pokorile policijskim odredbam. Ko je hotela množica iti pred Prešernov spomenik, jo je policija razgnala in aretovala ob tej priliki zopet nekaj oseb, ki so demonstrativno kričali »Živio!« Vseh skupaj je bilo aretovanih šest oseb, ki pa so vse tekom noči izpustili na prosto. Aretovanci so bili sami mladi ljudje, stari od 15 do 18 let. — To je vse, kar se je zgodilo ob tej priliki in zato tudi ni vredno razburjenja nemških listov zaradi »slovenskih demonstracij proti cesarski himni«. Ako pa se je kaj nepravilnega zgodilo, je to pripisati hujskajočemu in naravnost nepatriotskemu pisanju »Slovenskega Naroda« in »Dana«. Nekateri mladeniči bodo sedaj čutili to hujskanje na lastni koži, nemški listi pa blatijo sedaj slovensko prebivalstvo Ljubljane. Škodljivci Ljubljane so v liberalnih redakcijah. — Danes dopoldne se je vršila v Zvezdi vojaška maša v spomin stoletnice bitke pri Lipskem. Udeležila se jo je tukajšnja posadka in številni dostojanstveniki in zastopniki raznih korporacij. Omenjamo le fml. Kusmaneka, dež. predsednika Schwarza knežskofoča dr. Jegliča, dež. odborika dr. Lampeta in dr. Zajca in podžupana dr. Trillerja. Po končani maši, med katero je vojaštvo oddajalo salve in se je streljalo na Gradu s topovi, je vojaštvo defiliralo pred vojaškimi in civilnimi dostojanstveniki. Maše in defilacije se je udeležilo tudi veteransko društvo z viško godbo.

Ij Protestant je osramotil ljubljanskega župana. Angleški katoličani so zborovali letos v Plymouthu. Neka drznost je bila zborovati v tem mestu ki je po veliki večini protestantsko. In vendar je bilo vse mesto slavnostno ozaljšano. Poleg narodnih zastav so visele tudi papeževe. Železniško ravnateljstvo je uvrstilo poseben salonski voz za kardinala Bourna, ki se je peljal iz Londona na shod. Mestni župan, ki je protestant, je dal na razpolago največjo mestno dvorano in je prišel osebno pozdravit zborovalce ter se jim zahvalil, da so ravno to mesto izbrali za svoj shod. Na zadnjem katoliškem shodu v Ljubljani, kamor je došlo nad 40.000 tujcev, nismo videli ljubljanskega župana dr. Tavčarja. Ni se mu zdelo vredno pozdraviti zborovalce.

Ij Dr. Tavčarjev govor v deželnem zboru o finančnem polomu Ljubljane — o kugi na magistratu — je odkril tudi najzabitejšemu liberalnemu Ljubljancu, da vse tisto, kar liberalno časopisje piše o deželi in njeni upravi, je resnično pri občinski upravi in da laja v nasprotno smer zato, da bi za seboj resnico prikrilo. Župan je razkril liberalno magistratno stranko pred vso Ljubljano. Da je mestno gospodarstvo tako zavoženo, kakor je priznal sam župan, ni čuda. Magistratna stranka je v letih svojega vladanja storila take grehe, da je boj proti njej javna, narodna, kulturna in moralna dolžnost vsakega poštenega človeka. Če gori, je vsak dolžan gasiti, če pride kuga, je vsak dolžan pomagati proti njej, če je povodenj, je vsak dolžan sodelovati pri reševalnih delih. Koliko bolj je še vsakdo dolžan pomagati pri rešitvi dežele iz pesti stranke, ki je okužila vse javno življenje, ki je kompromitirala vso upravo, ki je javno oblast na vse načine zlorabljala za svoje strankarske namene in javni denar porabljala za svoje žepce, za »žlahto«. Razkrinkana in osramočena stoji magistratna stranka pred vso Ljubljano. Namesto da je skrbela za občni blagor, je skrbela za sebe, namesto da je delala za ljudstvo, je delala za korist svojih pristašev in agitatorjev, — v vseh letih ni ta stranka ničesar takega storila, za kar bi smela zahtevati priznanje, ničesar, kar je sploh imelo dober namen, ničesar, kar bi se moglo imenovati koristno in pošteno delo. Spomin na dobo liberalnega mestnega gospodarstva bo vedno proklet, kajti liberalci so mestno gospodarstvo zavožili tako, da bo prebivalstvo to še desetletja čutilo. Brezvestno in zločinsko so liberalci zapravljali denar, milijone so najeli, pa so jih porabili za špekulacije in za druge namene, zakopali so mesto v grozne dolgove in posledica tega brezvestnega početja bo znatno povzihanje doklad in drugih davkov. Po božjih in človeških

postavah bi magistratna stranka zaslužila za svoje početje najhujšo kazen: politično uničenje. Če so prej Ljubljančani glasovali za magistratno stranko, jim tega ni bilo zameriti, saj jo niso imeli prilike spoznati po delu in morali so jih soditi po besedah in obljubah. Danes je drugače: danes vé cela Ljubljana, da je ta stranka prokletstvo za Ljubljano!

Ij Shod mizarjev v Ljubljani. V nedeljo dne 12. t. m. je priredila J. S. Z. shod za mizarje v Ljubljani v Rokodelskem domu. Kljub znanemu rdečemu pritisku se je shoda 22 ljubljanskih mizarjev udeležilo. Na shodu je poročal Mejač. Mizarjev je že zdaj v Ljubljani in okolici veliko v J. S. Z. organiziranih, več kakor se to rdečkariji sanja. Mizarji kot zelo inteligentni delavci znajo, da bi se morali socialni demokrati zanimati za delavca, ne pa za to, da rdečkarski general Etlm Kristan rešuje potaplajajočo se barko preperle liberalne slame. Storili bodo vse, da organiziramo večino slovenskih mizarjev v J. S. Z., ker je škoda grošev, ki jih morajo v rdeči strokovni organizaciji slovenski mizarji pošiljati rdečim judom na Dunaju, ki Slovence zaničujejo, dasi se slovenskih krvavo zaslužljivi grošev čisto nič ne branijo.

Ij Shod c. kr. državnih nastavlencev. Prejeli smo: Jutri v nedeljo, dne 19. oktobra 1913 se vrši ob pol 11. uri dopoldne v Mestnem Domu shod c. kr. državnih nastavlencev, ki naj najostreje protestira proti nezaslišanemu, brezprimernemu zavlacanju od vseh činiteljev za potrebno priznane rešitve državnih uslužbencev iz bede in siromaštva.

Ij Slovensko deželno gledališče. Pri gostovanjih hrvatske opere iz Zagreba na odru ljubljanskega gledališča bodo izvajali glavne vloge sledeče prve pevke in prvi pevci: Mira Korošec, dramska pevka; Maja de Strozzi, mladodramatska pevka, koloraturka; Milena pl. Sugh, dramska pevka; Anka Horvat, mezzosopranistka; Julija Sonns, mezzosopranistka; Mercedes Valenti, mezzosopranistka; Irma Polak, mladodramatska, operna subreta; Micika Zličar, operna in operetna subreta; Fanička Halman, operetna pevka; Stanislav Jastrzebski, junaški tenor; Tadej Lowczyński, lirski tenor; Marko Vučkovič, junaški bariton; Marijan Kondracki, bariton; Josip Križaj, bas; Tošo Lesič, bas-buffo; Zvonimir Strmac, operetni tenor; Aleksander Binički, tenor-buffo; Arnošt Grund, tenor-buffo, operetni komik; Gjurjo Prejac, operetni komik; Stjepan pl. Bojničič, operetni komik in Ljubomir Perencevič, bas. Kot dirigenti bodo nastopali operni ravnatelj profesor Srečko Albin in um. operni ravnatelj Nikola pl. Faller, kapelnik Milan Sachs in kapelnik C. M. Hrazdira. — Prva predstava velike opere »Trovator« Gius. Verdija se vrši dne 22. t. m., v sredo zvečer, začetek ob 8., konec ob 11.; druga predstava pa se vrši v četrtek zvečer, začetek ob pol 8., konec ob pol 11.

Ij Igra »Za pravdo in srce« v Ljudskem Domu. Pretečeno nedeljo od ženskega oddelka S. K. S. Z. uprizorjena igra »Za pravdo in srce« dela vso čast »Ljudskemu odru«. Igra se je po zaslugi g. režiserja in cenjenih igralcev ter igralcev proti pričakovanju vrlo dobro obnesla zato zaslužijo vsi ti javno priznanje. Splošno bi se želelo, zlasti pri nekaterih, da ne bi preveč varčevali z glasom. Kakor pa igralci hvala, tako pa zasluži sl. občinstvo grajo zaradi neumestnega smeha in krohota pri najbolj žalostnih prizorih. Dvorana je bila razprodana.

Ij Na Šmarno goro pohite prihodnjo nedeljo (ne jutri), dne 26. oktobra, člani Marijine kongregacije v Križankih. Odhod iz Ljubljane peš ali pa z vlakom ob pol 12. uri opoldne. Prijatelji somišljeniki dobrodošli!

Ij Lubič — skozi in skozi vesten in pošten. Liberalno časopisje se v zadnjem času silno zanimlje za paznika Bučarja in za njegovega prijatelja Lubiča. O Lubiču pišejo, da je skozi in skozi vesten in pošten človek. V rokah imamo pisma, v katerih Lubič piše o liberalcih, kako nesramni ljudje da so, kako si je on za žvljensko nalogo stavil, preganjati jih in proti njim delati. Če človek ta pisma prebira, bi skoraj mislil, da je res vseskozi vesten in pošten. Če je Lubič, ko je ta pisma pisal, to, kar je pisal, v resnici mislil, mu moramo dati spričevalo, da je bil vsaj takrat vseskozi vesten in pošten. — Ta pisma pa datirajo iz časa, ko je bil še Lubič v deželni službi kot paznik prisilne delavnice in predno je bil v disciplinarni preiskavi, kjer se mu je dokazalo, da je kot paznik kupoval od prisiljencev stole, ki so bili last g. kurata Šega. Kakor znano, prisiljenci zase ne morejo stolov izdelovati. Če imajo tedaj kake stole, se precej vpraša, kje so jih dobili. Še bolj se vpraša, če imajo

prisiljenci na prodaj stare stole, ki jih je lahko vsak paznik tolikrat videl v stanovanju prisiljeniškega kurata gospoda Šega. — Ko je Lubič pisal gorenja pisma, se je prišteval za klerikalca. Ko je pa bil iz deželne službe odslovljen, zaradi kupljenih stolov, zaradi od prisiljencev darovanega tobaka itd., je pa postal za liberalce »skozi in skozi vesten in pošten človek«. Liberalcem naj se zahvali, če smo bili prisiljeni to reminiscenco obelodaniti. Saj znabiti vendar ni Lubič z nakupom stolov napravil sprejemni izpit za liberalno stranko.

Ij Osebna vest. Hinko Rebolj, oficijal in blagajnik na ljubljanskem državnem kolodvoru, je imenovan za postajenačelnika na ljubljanskem dolenskem kolodvoru.

Ij Športni klub »Olympia«. Ustanovni občni zbor imenovanega kosmopolitičnega športnega kluba se vrši, ne kakor prvotno določeno dne 20. oktobra 1913, temveč šele 26. oktobra leta 1913 ob 8. uri zvečer v mali dvorani hotela Union v Ljubljani. Namen kluba je pospeševanje zdravju prikladnih športnih panog in družabnega življenja. Klub daje potemtakem vsakemu članu v vsakem oziru popolno svobodo in mu zagotavlja polno vpoštevanje njegove individualnosti v narodnem, verskem, socialnem in strankarsko-političnem oziru. (§ 2. klubovih pravil.) V vsakorkoličnem slučaju razpusta pripade klubovo premoženje ubožnemu zakladu mestne občine ljubljanske. Izključena je vsaka konkurenca z že obstoječimi športnimi klubi ter je tendenca »Olympia« kluba celo, da jih podpira. K ustanovnemu občnemu zboru je vsakdo dobrodošel, ki se interesira za imenovanje kluba ter se naj blagohotno opusti, če se komu ni pomotoma povabila dostavilo. K obilni udeležbi in pristopu vabi pripravljalni odbor.

Ij Podraženje sladkorja. Sladkor se bo zopet podražil, in sicer za 4 vin. pri kilogramu, kot poročajo. Sladkorni baroni rabijo namreč denar za svoje zimske zabave in zato se mora zopet pritisniti na ljudstvo.

Ij V šoli »Glasbene Matice« v Ljubljani je nastavljena nova učna moč za klavir, gđna. Ljudmila Petranova, ki je šest let obiskovala praški konservatorij.

Ij Kolesarsko društvo »Ilirija« priredi dne 21. t. m., v nedeljo, društveni zlet v Kamnik. Zbirališče je na dvorišču restavracije »Novi svet«. — Odhod točno ob pol dveh. Vabljeni so vsi prijatelji tega športa.

Ij Nesreča na Mestnem trgu. Ko je dopoldne hotela gostilničarka g. Terezija Kovačeva stopiti na Mestnem trgu na električni voz, ji je spodrsnelo, da je padla na obraz in se na nosu tako poškodovala, da ji je iz rane curkoma tekla kri. Ženske so ji takoj priskočile na pomoč ter ji pri javnem vodnjaku sprale in obvezale rano, potem je šla pa domov. Občinstvo smo že večkrat opozarjali, da je polzke reči prepovedano metati po hodnikih in prehodih, in baš to je bil vzrok, da je ga. Kovač padla, ker je stopila na neko polzko reč.

Ij Našla se je sredi mesta denarnica z manjšo vsoto denarja. Dobi se nazaj v Gosposki ulici št. 6, III. nadst.

SPOR ZDRUŽENIH DRŽAV Z MEHIKO.

Predsednik Wilson je v nekem govoru 16. t. m. izjavil, da je sklenil, prekiniti vsako zvezo s Huertasovo vlado. Izključeno ni, da se bodo Zedinjene države pričele z vstaši pogajati.

Štajerske novice.

(Nadaljevanje 17. oktobra.)

Sprejme se zakonski načrt za zgradbo in vzdrževanje javnih vodovodov (poročevalec posl. Capra) in zakonski načrt o izpremembi kompetence za dovoljevanje pobiranja občinskih doklad.

Dalje se sklene razdelitev krajne občine Sv. Jakob v Slov. Goricah v dve občini: Zgornja in Spodnja št. Jakobska dolina.

Nato pride na vrsto predlog finančnega odseka za zboljšanje plačilnih in napredovalnih razmer štajerskih deželnih uradnikov in uslužbencev v tem smislu, da se določbe v državnem zboru sklenjene službene pragmatike za državne uslužbence uporabijo tudi v štajerski deželni službi, in sicer naj veljajo od 1. januarja l. 1914. Istotako naj veljajo določbe službene pragmatike, ki jo ima skleniti parlament za državno učiteljstvo, tudi za štajersko deželno učiteljstvo, in sicer istotako od 1. januarja 1914, eventualno tudi za nazaj, ako bi se pragmatika do tega časa v parlamentu ne rešila. Deželni odbor se pooblašča, da ob istem času primerno uporabi zakonska določila pragmatike tudi z

ozirom na ostale deželne uslužbence in jim prizna primerno gmotno izboljšanje. O tozadevnih odredbah naj deželni odbor poroča v prihodnjem zasedanju deželnemu zboru v svrhu naknadne odobritve.

Posl. R e s e l prijavi manjšinski predlog, ki sta ga razen njega podpisala tudi dr. Korošec in dr. Vrstošek, da naj bodo izboljšanja deželni tudi ostali deželni uslužbenci in delavci, vključno deželne gozdne delavce, kateri predlog je bila večina v finančnem odseku odklonila.

Dr. Korošec prijavi v svojem, Vrstoškove in Reslova imenu minoritetni predlog, da naj se v odsekovem predlogu nadomestje besede: »Deželni odbor se pooblašča« z besedami: »Ob istem času je« itd.

Dr. Korošec izreka dalje željo, da bi se slični slučaj, kakor je bil Pirkmaierjev, več ne dogajali in pričakuje, da se bodo odslej tudi Slovenci sprejemali v deželno službo.

Dr. pl. Kaan priporoča odsekov predlog, manjšinska predloga pa naj se odklonita. Grof Lamberg pozdravlja izboljšanje uradnih gmotnih razmer, obenem pa predlaga, da se za deželne uradnike in nastavlence izdela tudi službena pragmatika. Ta predlog je dovolj podprt.

Pri glasovanju se sprejmeta odsekov in Lambergov predlog, manjšinska predloga pa odklonita.

Rešile so se še neke manjše stvari, nakar se je seja ob 3. uri zaključila.

Prihodnjo (8.) sejo je otvoril deželni glavar grof Attems ob pol 8. uri zvečer.

Razne peticije se odkažejo pristojnim odsekom. Poročilo dež. odbora o zakonskem načrtu za pobiranje stavbnega davka se odkaže posebnemu odseku. Poslanec Ornič predloži peticije: učiteljsva na ptujski gimnaziji za draginjsko doklado, mestne občine ptujske za vrnitev pomoči pobranih deželnih doklad in ptujskega muzejskega društva za podporo v svrhu ohranitve Mitrovega templja.

Nato se raznim občinam dovoli pobiranje višjih občinskih doklad.

Sprejme se predlog za ločitev dekliške ljudske in dekliške meščanske šole v graškem Ferdinandjevu.

Ob 9. uri zvečer deželni glavar sejo zaključil; prihodnja seja 18. t. m.

× × ×

Gradec, 18. oktobra. Pričetkom današnje seje štajerskega deželnega zbora se deželni glavar v toplih besedah spominja avstrijskih vojakov, in zlasti sinov zelene Štajerske, ki so se pred sto leti pri Lipskem bojevali in svojo kri prelivali za domovino. Po prehodu na dnevni red poroča poslanec Einspienner o ustanovitvi petero nemških in ene slovenske meščanske šole, poslednje v Zalcu. Poročevalec priporoča ustanovitev vseh teh šol. Tudi poslanec dr. Kukovec govori za slovensko meščansko šolo v Zalcu. Poslanec Wastian govori proti ustanovitvi slovenske meščanske šole, češ da slovensko ljudsko šolstvo še ni zadosti razvito, da bi bil izpolnjen predpogoj za meščansko šolo. Proti taki šoli v Zalcu pa je zato, ker da je v Savinjski dolini mnogo analfabetov in ker da se preveč otrok oprošča od šolskega obiska. Na medklie dr. Kukovca pravi poslanec Wastian, da je to Kukovecova labodja pesem; dr. Korošec da mu že poje rekviem. (Veselos.) Končno zagotavlja Wastian, da mora tudi zagradelj biti proti novim slovenskim šolam, ker da je vsak lokal za slovensko agitacijo. Na Spodnjem Štajerskem da je že itak ena podružnica dr. Šustrešičeva, ki da eksperimentira mnogo Slovencev na Spodnjem Štajeru. — Poslanec dr. Korošec se v toplih besedah poteguje za dovolitev slovenske meščanske šole. Polemizira s poslancem Wastianom, češ da hoče igrati med štajerskimi Nemci vlogo Golijata. Na podlagi statistike dokazuje, da se v slovenskih krajih na sploh ne oprošča več otrok od šolskega obiska kakor v nemških delih dežele. Kar se številnosti analfabetov tiče, obžaluje govornikova stranka to dejstvo iz vsega srca, toda pomisliti je, da je savinjski okoliš gorat in morajo otroci po 3 do 4 ure daleč v šolo. To pa nikakor ne dokazuje, da Slovenci niso željni pouka. (Pritrjevanje.) Ljudsko šolstvo v Savinjski dolini je visoko razvito in šolski obisk povsem zadovoljiv. Noben kraj na Spodnjem Štajerskem ni tako pripraven za slovensko meščansko šolo kakor Zalec, ki leži v središču Savinjske doline. Govornik opozarja na dejstvo, da je v tej dolini še precej drugih trgov z razvitim obrtništvom. Temu obrtništvu, pa tudi kmečkemu stanu bo meščanska šola nudila bistvene po-

goje za napredek. Opozarja nadalje na hmeljarje, ki morajo večinoma sami svoje pridelke spravljati na trg in v denar in potrebujejo dobre šolske izobrazbe, da v poslovanju s prekupei in trgovci ne trpijo škode. Splošnih oprostitev od šolskega obiska ni skoro nobenih. Govornik konča z besedami. Slovensko ljudstvo bo z odobravanjem vzelo na znanje, ako deželni zbor dovoli slovensko meščansko šolo, in ta dovolitev bo prvo znamenje, da v štajerskem deželnem zboru nastopi sprava in edinost. (Odobranje.) Izvajanja poslance dr. Korošca so v zbornici napravila najugodnejši vtisek. Pri glasovanju je bila ustanovitev vseh šol sprejeta. Proti slovenski meščanski šoli so glasovali poslanec Wastian, Negri, štirje poslanci nemškega središča in socialni demokrati. — Seja se nadaljuje in se obravnava o davku od prirastka na vrednosti ter o brezobresnih posojilih vinogradnikom.

× × ×

š Poročil se bo 20. oktobra državni poslanec dr. Ivan Benkovič z gđno. Ado Mahorčič z Dunaja.

š Naše prireditve v nedeljo, 19. oktobra. Pri Sv. Lovrencu nad Mariborom se vrši dne 19. t. m. ustanovni shod Dekliške zveze. Govori mladinski organizator in priljubljeni govornik dr. Jos. Hohnjec. — Katol. slov. izobraževalno društvo v Studencih pri Mariboru priredi narodno veselico v prostori gostilne Šauperl v Studencih. Na sporedu vinska trgatev itd. Začetek ob 4. uri popoldne. Mariborski Slovenci, pohitite med naše vrle studeniške delavce! — Podružnica »Slovenske Straže« pri Sv. Magdaleni ima to nedeljo svoje običajno mesečno zborovanje. — Ptujsko bralno društvo ima 19. t. m. po večernicah svoj občni zbor v prostorih Kmečke posojilnice. — Dekliška zveza pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju priredi po večernicah istotam dekliški shod. — Pri Sv. Tomažu blizu Ormoža igra mladina igri »Kazen ne izostane« in »Nežika z Bleda«. — V Veržetu ima društvo Marjanšče svoj občni zbor. Predsednik dr. Kovačič bo predaval o svojem potovanju po Italijanskem. — Na Sladki gori pri Šmarju bo poučen shod tamošnjega izobraževalnega društva. Govori Fr. Zebot iz Maribora. — V Brežicah ima podružnica »Slov. Straže« občni zbor po večernicah. — V Petrovčah bo ob pol osmih zjutraj političen shod Kmečke zveze.

RUSINI NAPOVEDUJEJO OBSTRUKCIJO.

Načelnik Rusinskega kluba, dr. Lewicky, napoveduje, da Rusini ne bodo dopustili gališkega deželnega zbora in da bodo tudi v državnem zboru z najostrejšo opozicijsko taktiko nastopili.

VIHAR V TRSTU.

Trst, 18. oktobra. Poleg manjših nezgod je zadnja burja zahtevala tudi smrtno žrtev. Neki neznan delavec, po turško oblečen, ki ga je vihar zagnal v obrežni zid, je na poškodbah umrl.

Zadnje vesti.

DEMARŠA AVSTRO-OGRSKE IN ITALIJE.

Belgrad, 18. oktobra. Zastopnika Italije in Avstro-Ogrske sta v prijateljski obliki predlagala Pašiću, naj Srbija v smislu londonskih sklepov zapusti one strategične pozicije, ki jih je zavzela na albanski meji. Zastopnik Nemčije doslej pri srbski vladi še ni storil enakega koraka. Pašić je odgovoril, da je Srbija že ustavila operacije svoje vojske, ker ne želi nobenega razširjenja svojih mej, temveč samo mir in varnost svojega prebivalstva, ki živi ob albanski meji.

ULTIMATUM AVSTRIJE SRBIJI.

Dunaj, 18. oktobra. Avstro-Ogrska je zahtevala v Belgradu vnovič, da mora Srbija v par dnevih zapustiti zasedene strategične točke v Albaniji. Ako se to ne zgodi, Avstro-Ogrska resno in odločno poseže vmes.

PRED OTVORITVIJO AVSTRIJSKE POSLANSKE ZBORNICE.

Dunaj, 18. oktobra. Stürgkhov kabinet kljub nezadovoljnosti Rusinov, Čehov in Nemcev na Češkem še vedno upa na uspešno delovanje parlamenta, ker sta na dnevnem redu mali finanjski načrt, po katerem dobé dežele znatne preodkaze, in pa uradniška službena pragmatika, ki zanima mnogo volilcev. Polletni proračun,

ki se prihodnji četrtek predloži zbornici, izkazuje 30—40 tisoč kron prebitka. Vlada bo istodobno zahtevala pooblastitve, da najame okoli 100 milijonov kron posojila za investicije in za oboroževanje za časa balkanske vojne posojilo okrog 200 milijonov kron. — »Il Piccolo della sera« pa poroča z Dunaja, da bo Stürgkhov kabinet, ker se mu ni posrečila sprava med Čehi in Nemci, odstopil. Stürgkhov naslednik da bo skupni finančni minister Bilinski.

POSTAVA PROTI IZSELJEVALNIM AGENTOM.

Dunaj, 18. oktobra. V prihodnjem zasedanju poslanske zbornice predloži vlada načrt zakona proti početju izseljevalnih agentov, kakor so ga razvijali pri Canadian Pacific družbi.

URADE CANADIEN PACIFIC DRUŽBE SO ZAPRLI.

Dunaj, 18. oktobra. Danes se je vršila v tukajšnjem uradu Canadian Pacific družbe preiskava. Konfiscirali so knjige in korespondenco. Tukajšnji urad družbe je oblast nato zaprla, oblast pa je zaprla tudi vse filijalke te družbe v Avstriji, tako da družba v Avstriji ne more več »delati«.

ARMADNI INSPEKTOR VITEZ BRUDERMANN GRE V POKOJ.

Dunaj, 18. oktobra. Armadni inspektor vitez Brudermann v kratkem izstopi iz aktivne vojaške službe.

KANIA, KONZUL V MEHIKI.

Dunaj, 18. oktobra. Voditelj literarnega odseka zunanjega ministrstva Kania je imenovan za konzula v Mehiki. Njegov namestnik je vitez Montony.

HRVAŠKO VPRAŠANJE »RESUJEJO«.

Budimpešta, 18. oktobra. Grof Tisza je konfiriral z voditelji hrvaško-srbske koalicije, nakar so ti konfirirali s kraljevim komisarjem Skerlecem. Tisza bo imel z njimi še nadaljne pogovore, kar se tolmači tako, da so merodajni krogi z dosedanjimi konferencami zadovoljni in da se je našla podlaga za razvozlanje hrvaške krize.

PROSLAVA STOLETNICE BITKE PRI LIPSKEM.

Lipsko, 18. oktobra. V navzočnosti nemškega cesarja, avstrijskega prestolonaslednika Frana Ferdinanda, ruskega velikega kneza Cirila, saškega kralja, nemških zveznih knezov in vojaških deputacij se je z velikimi slavnostmi odkril spomenik narodov v 100 letni spomin bitke pri Lipskem.

PRODIRANJE SRBSKIH ČET PROTI ELBASANU?

Korica, 18. oktobra. Srbi so prekorali albansko mejo in zasedli vasi Kjus in Veheani. Srbi prodirajo zmagovalno proti Elbasanu.

Dunaj, 18. oktobra. Jugoslovanska korespondenca poroča iz Beograda, da ondi dementirajo grške vesti, da bi Srbi prodirali proti Elbasani. Srbske čete da so ustavile prodiranje.

BULGARSKI VJETNIKI SE VRAČAJO.

Carigrad, 18. oktobra. Neki angleški parnik je včeraj odpeljal 800 bulgarskih vjetnikov proti Varni.

RUMUNSKO POSOJILLO.

Berolin, 18. oktobra. Rumunsko posojilo v znesku 250 milijonov mark je najeto pri Diskontni družbi.

SMRTNA KOSA.

Dunaj, 18. oktobra. Tu je umrl znani veleindustrialec Ernst vitez Boschau, star 60 let.

MORILEC PRED SODIŠČEM.

Dunaj, 18. oktobra. Danes se vrši pred gardnim vojnim sodiščem razprava proti častniškemu slugi Rajku Jakovljeviću, ki je umoril 17. avgusta gardnega stotnika Viljama Eisenkolba in njegovo nevesto grofico Balza ter obstrelil gardnega četovodjo Deimerja.

PROCES POSMRTNE ZADRUGE »BALKAN«.

Zagreb, 18. oktobra. Zaradi afere Balkana« je razpisana sodna razprava na dan 3. novembra. Povabljenih je k razpravi 168 izvedencev in prič. Razprava bo trajala najmanj štirinajst dni.

OČETA USTRELIL.

Pariz, 18. oktobra. Tu je na cesti ustrelil mladi Mahomed Romdam iz Tunisa svojega očeta, posestnika in bankirja v Tunisu, ker oče malopridnemu sinu ni hotel več dati denarja za njegovo lahkoživo življenje in mu je grozil, da ga črta iz oporoke. Smrt Romdana starejšega je velika izguba za francoski vpliv v Tunisu.

Lepa dota. 16. t. m. se je poročil v New Yorku sin jeklenega kralja Henryja Clay z gđno Dison. Oče neveste je izročil pred poroko ženinu ček za 12 milijonov dolarjev, nevesta pa je dobila za gospodinske potreščine ček za 2 milijona dolarjev.

Žolčni kamni povzročé velike bolečine in težave! Slavni pisec učne knjige za one, ki študirajo medicino, dr. Kunze, pravi: »Dokazano je po izkušnjah, da izloči energično gibanje čreves ne redkokrat iz žolca žolčne kamne. Ker naravna Franc. Jožefova grenčica pospeši črevesno gibanje zelo občutno, je priporočljivo napraviti poskus s Fr. Jožefovo vodo.« — Jemlje se vsak dan zjutraj na tešče poln kozarec, nekoliko segreta. Kupi se v vseh lekarnah, drogerijah in prodajalnah rudninskih voda. Ravnateljstvo razpošiljalnice v Budimpešti.

Redilna in zdravilna moč

ribjega olja je splošno znana, pa tudi resnica, da more le malokdo to neprijetno in težko prebavljivo olje zavživati. Kdor torej seže po Scottovi ribje-oljni emulziji, ta si ne bo nikdar več želel navadnega ribjega olja, saj je ta izdelek res tako okusen in lahko prebavljiv, da ga z veseljem zavživajo veliki in mali. Poleg tega pa še Scottova ribje-oljna emulzija po svojih primesi navadno ribje olje na redilni vrednosti prekaša in je torej pri odraslih in otrocih povsod tam na mestu, kjer je potrebno telo krepiti, kakor: po prehladu, pri oslabelosti, pri otežkočenem pridobivanju zob, pri prenežni tvorbi kosti pri otrocih, po bolezni, pri shujšanju itd. Ampak samo Scottova emulzija, in nikaka druga!

Cena originalni steklenici 2 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 50 v. v znakah na Scott & Bowne, G. m. b. H., Dunaj VII, in se sklicuje na ta časopis, se mu pošlje za poskušnjo 1 steklenica potom lekarni.

Zadnji teden! Srečkanje neaprakčno 25. oktobra 1913
Ioterija 3138
Jadranske razstave
Glavni dobitek v vrednosti K 100.000, ki se na željo izplaša tudi v gotovini.
Vsi dobitki vredni K 200.000.
Srečke po 1 krono sa dobe povsod.

ELKA
Modely 1913
7/20 HP 13/30 HP 16/40 HP
Automobily
Laurin & Klement
akc. družba,
Tovarna v Mladi Boleslavi.

za prečastito
Ovratnike duhovščino
priporoča **Josipina Podkrajšek**
Ljubljana, Čevljarska ulica šte. 2
— Naročila po pošti se izvrše točno. — 1537

in modno blago za gospodinjstvo in gospo dobe zabavski najboljše iz prvovrstne izvozne hiše 1506
SKNA
= Prokop Skorkovský & sin =
ŠAMPOLEC (Češko).
Velika izbira. — Vseerzi na zahtevo franco. Na želje damo napraviti moške obleke tukaj.

Zobna krema
KALODONT
Ustna voda

In hoc signo vinces!
Novo! V tem znamenju bodeš zmagal! Novo!
Ta slika ima tudi slovenske napise.

Predvajanje te velikanske zgodovinske zgodbe
od petka 7. do četrta 13. novembra.

Velikanski cirkuški prizori. Izpreobrnitev h krščanstvu. Trpinčenje kristjanov. Cesar Konstantin sprejme krst. Prikazen sv. križa. Bitka pri Laksu Rubra. Angeli se prikazujejo in strašilo poganske bojovnike. Cesar Konstantin porazi Maksencija.
Šolski mladini priporočljivo. 3222

U kinematografu IDEAL v Ljubljani

Predstava traja 2 uri. Vsak dan od 1—3, 3—5, 5—7, 7—9, 9—11.
V nedeljo tudi ob 10 1/2 zjutraj.
7 dni! Cene: K 1-90, 1-60, 1-30, 1-—, —60. **7 dni!**

Red božje službe v ljubljanskih cerkvah.

Ob delavnikih.

V stolnici. Sv. maše so ob: 1/5., 5., 1/6., 6. (pred Najsvetejšim), 1/7., 7., 1/8., 8., 1/10. (korarska), 10., 11. Med 6. in 7. je več tihih maš ob nedoločenem času. Obhaja se ob: 5., 1/6., 6., 1/7., 7., 1/8., 8. (ako je treba). Če je pri oltarju Sv. Rešnjega Telesa maša, se obhaja pred mašo in po maši. Spoveduje jo navadne dneve le nekateri spovedniki, ob sobotah zjutraj več; ob sobotah zvečer in pred prazniki večinoma vsi (kako uro pred litanijami in po litanijah in po potrebi). — Litanije so vsak večer, poleti ob 7., pozimi ob 6. uri. V majniku so zvečer ob 7. uri nemške šmarnice (pridiga in litanije), slovenske šmarnice so zjutraj ob 5. uri (govor, litanije, sv. maša). Ob sobotah in v novembru je po litanijah rožni venec za duše v vicah (na pridžnici).

Pri frančiškanih. Sv. maše so ob: 1/5., 5., 1/6. (pred Najsvetejšim), 6., 1/7. (manj gotova), 7., 1/8., 8., 1/9., 9., 10. Obhaja se ob: 5., 1/6., 6., 1/7., 7., 1/8., 8., 1/9., 9., 1/10., (10., pol 11. ako treba). Spoveduje se od okoli 1/5. naprej; ob sobotah zvečer in pred prazniki spovedujejo navadno vsi. — Litanije so vsak večer, poleti ob 6., pozimi ob 1/6.

Pri sv. Jakobu. Sv. maše so ob: 5., 1/6., 6., 1/7., 7., 1/8., 10. Obhaja se ob: 1/6., 6., 1/7., 7., 1/8., 8. Spoveduje se ob četrtkih, petkih in sobotah zjutraj od 1/5. naprej; ob sobotah zvečer od 1/6. naprej (do okoli 9. ure). — Litanije so ob sobotah in pred prazniki; poleti ob 7., pozimi ob 6. uri. Vsak dan so meseca oktobra, novembra, decembra in v postu. Majnika so šmarnice ob 1/7. Vsak prvi petek zvečer ob 6. uri je ura molitve pred Najsvetejšim in ob 1/7. govor in litanije.

Pri sv. Petru. Sv. maše so ob: 5., 1/6., 6., 1/7., 7., 1/8., 8., pol 9., 9. Obhaja se po potrebi po vsaki maši. — Spoveduje se ob četrtkih, petkih in sobotah, zjutraj ob 5. ure naprej, zvečer ob 1/7. naprej. — Litanije so ob sobotah in pred prazniki, poleti ob 7., pozimi ob 6. ali 1/7. uri; v postu in v oktobru (pred litanijami rožni venec) so vsak večer; tudi so vselej zvečer pred prvim petkom. Kvatrne dneve je ob petkih zvečer križev pot. Majnika so šmarnice zvečer ob 7. uri.

V Trnovem. Sv. maše so poleti ob 5. in 6. uri, pozimi ob 1/6. in 6. uri. Obhaja se obakrat pred mašo, sicer po potrebi. Spoveduje se ob sobotah in pred prazniki pred litanijami in po litanijah. — Litanije so ob sobotah in pred prazniki in kvatrne dneve, poleti ob 7. ali 1/7., pozimi ob 6. ali 1/6. uri. Majnika so šmarnice vsak večer ob 7. uri, oktobra ob 1/7. uri rožni venec in litanije. V postu je ob petkih ob 1/7. križev pot in litanije.

V Križankah. Sv. maše so ob: 6., 1/7., 9. Obhaja se ob: 1/6., 6., 1/7., 7. Spoveduje se vsak dan od 1/6. do 1/7. ure. — Litanije so ob sobotah in pred prazniki vedno ob 6. uri.

Pri uršulinkah. Sv. maše so ob: 1/7., 7. uri 25 minut. Obhaja se ob: 6. in pred polosmo mašo, ako treba. Spoveduje se: Vsak dan zjutraj od 1/6. do 1/7.; ob sobotah in pred prazniki od 3. do 5. ure za šolsko mladino, potem tudi za druge do 1/7. ure. — Meseca oktobra je vsak večer rožni venec in litanije.

Pri Jezusovem Srcu. Sv. maše so ob: 5., 1/6., 6., 1/7. (manj gotova), 7. Obhaja se vselej med sv. mašo. Spoved se more opraviti vsak dan od 1/6. do 12. in od 3. do 5. ure. Spovednika je klicati v zakristiji. — Litanije so ob sobotah in pred prazniki vedno ob 6. uri. Ob petkih je ob 6. uri križev pot, izjemoma litanije.

Pri jezuitih. Sv. maše so ob: 1/6., 6., 7. Obhaja se ob: 1/6., 6., 1/7., 7. Spoveduje se zjutraj in tudi čez dan, kadar kdo pokliče.

Na Rakovniku. Sv. maše so ob: poleti ob 5., 1/6., 6., 1/8., pozimi ob 1/6., 6., 1/7., 1/8. Obhaja se, ako treba, vselej med sv. mašo. Spoveduje se od 5. ure naprej. — Vsak večer je ob 1/8. blagoslov (brez litanij).

Na Viču. Sv. maše so poleti ob 5., 1/6., 6., 1/8., pozimi ob 1/6., 6., pol 7., 1/8. Obhaja se ob 1/6., 6., 1/7. Spoveduje se ob četrtkih, petkih in sobotah zjutraj. Litanije so ob sobotah in pred prazniki, poleti ob 1/8., pozimi ob 6. uri.

Pri sv. Florijanu je vsak dan sv. maša ob 1/7.

Na Rožniku je poleti vsak torek in vsak četrtek sv. maša ob 6. uri.

Pri Božjem grobu v Štefanji vasi je v postu vsak dan ob 1/7. sv. maša.

Mohorjani! Ob sprejemu družbenih knjiž darujte po desetinki »Slovenski Stražnik«

PETER LASSNIK

najstarejša ter najsolidnejša trgovina v Ljubljani

priporočna

svojo vedno svežo zalogo špecerijskega blaga, ter raznovrstne, vedno sveže mineralne vode.

Najnižje cene, točna ter strogo solidna postrežba.

PETER LASSNIK, Ljubljana, Marijin trg — Wolfova ulica.

2567

Št. 20.019.

Razpis.

Pri zgradbi vodovoda za občino Moste pri Ljubljani na 1916 K

proračunjeni jarek in druga stavbna dela se bodo oddala potom javne ponudbene obravnave.

Pismene ponudbe z napovedjo enotnih cen in skupnega zneska naj se predložijo

do 23. oktobra t. l.

ob 11. uri dopoldne podpisaneu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, poslati je zapečateni z napisom: „Ponudba za prevzete jarka pri vodovodu v Mostah.“

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega jo dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu ob navadnih uradnih urah, kjer se tudi proti plačilu 1 K lahko dobe.

Deželni odbor kranjski.

3158

Ljubljana, dne 11. oktobra 1913.

Visoko, moderno podobo, lepoto linij, udobnost dajo samo

Warnerja Rust Proof

STEZNIKI

(Originalno ameriški izdelek).

Se pere kakor vsako drugo perilo, ne da bi se od stranile vloge. Za vsak kos se jamči.

Edina zaloga v Ljubljani:

Josipina Podkrajšek,

Ljubljana, Čevljarska ulica št. 2.

Priporoča tudi veliko zalogo higijskega perila, Jägrovega in Tetra ter vse druge modne predmete najboljšje kakovosti.

Naročila po pošti se izvršujejo točno.

Na vse prijatelje

dobre kave!

Ste pokusili kavo z kavim pridatkom: Franck? Dobite na mizo čvrstejši ter barvovitejši zvrtok. — Franck: iz zagrebske tovarne je le pravi z kavim mlinčkom.

emp 166, 25.643

Brizgalnice, cevi, telovadno orodje in avtomobile

kupujte samo pri

R. A. SMEKAL, ZAGREB

katera tvrdka se zdaj glasi: Središčna prodaja ognjegasnih brizgalnic in potrebnih, telovadnega orodja in avtomobilov d. s. o. j.

Praga-Smichov.

R. A. Smekal.

V. I. Stratilek.

V. K. Smakal.

Opozarjamo, da razpošiljajo v zadnjem času različne nemške tvrdke po svojih zastopnikih na gasilna društva svoje nemške cenike in ponujajo svoje blago.

Parno barvarstvo
ter kemično čiščenje in
snaženje oblek.
Apretura sukna.

Jos. Reich

Poljanski nasip — Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

Selenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

umetne in sveže pripravljene
lepi izpeljavi, kakor tudi trakove
v vseh barvah priporočila
Ljubljana,
Benedikt & Co., Prešer. ul.
— Palaca »Mestne bratstva«.

Vence

Albin Novak

Sinčaves, Koroško

Tovarniška zaloga in razpoložanje cerkvenih potrebnih kakor: aparat-olje za večno luč, stenje, stekla, kadilo oglje za kadičnice itd.

Za abstinence: Sadne soke raz. vrst. Cene solidne, postrežba točna. 2084

Zdravniški
osnovec
kot najboljše
sredstvo
zoper

Kaseli

hrupnost
kater in
zastizenje,
hrčni in

osloveski kaseli, milijoni rebiho slastne

Kaiserjeve prsne karamele s "tremi jeličami"

6100 solarsko poverljivih izničeval od zdravnikov in zdravniških zanjamec gotov uspeh. Izredno prijetni in slastni bomboni.

Zavoj 20 in 40 vinarjev. Ovojček 60 vinarjev.

Prodajajo jih v Ljubljani lekarni: U. pl. Trakoczy, R. Sulnik, Dr. G. Piccoli, Deželna lekarna, Mr. Ph. Bohinc, Mr. Ph. J. Čičmar, Ant. Kane, drogerija: drogerija "Adrija". — Na deželi: D. Pir, Idrija: J. Bergmann, Novomesto: C. Andrijačič, Novo mesto: Jur. Hus, Vipava: M. Wacha, Metlika: A. Robjek, Radevica: H. Brüll, Ljubla. K. Savin, Kranj: Fr. Baccarich, Postojna: Jos. Mocnik, Kamnik: E. Burdych, Škofja Loka: Th. Mr. E. Koželj, Jesenice: Ph. M. B. Lavcka, Trilj: J. Andrija, Ribnica: Hočvar, Vrhnika in mestna lekarna v Ormožu ter trgovine: V. Arko, Senožece, Jos. Rudolf, Ljubla. J. Kandusar, Mengeš. 2084

Šolska mladina
dobi
izgotovljene
obleke
suknje in pelerine
v veliki izbiri po zanesljivo
nizkih cenah v znani trgovini
„Pri Škofu“
Ljubljana
Pred Skofijo št. 3
(zraven Škofije).

2622

Pozor! Vinski trgovci!

Zaradi opustitve vinske trgovine se prodaja po zelo nizki ceni 3177

hiša z gospodarskimi poslopji in
z veliko vinsko kletjo
ter s celo
vinsko
opravo, v
bližini ljubljanskega južnega kolodvora. Naslov
pove upravništvo „Slovenca“ pod šte. 3177.
(Znamka za odgovor.)

Ustanovljeno v letu 1842.

Brata EberlTrgovina oljnatih barv,
laka in firneža**Crkoslikarija**Slikarja, pohištvana in
stavbena pleskarja

Ljubljana, Miklošičeva cesta

Nasproti hotela Union

Telefon 154. Telefon 154.

Jantarjevi laki in laščilo za sobna tla.

Marx-emajl za pode, zid, železo in drugo.

**Firnež iz pristne-
ga lanenega olja.**

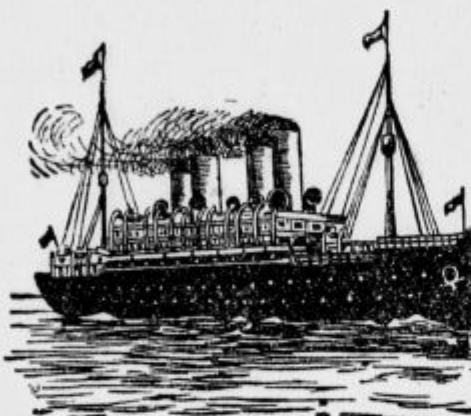
Oljnate barve, najboljše

vrste fačadne barve,

vremensko neizpremen-

ljive (Kronsteinerja) barve, in raznovrstne vzorce za
sobne slikarje.Lake angleške za kočije, lake
za pohištvo in druge predmeteOlje za stroje, prašno olje, karbolinej, čopiče za vsako
obrt. - Vse potrebščine za umetnike, slikarje i. t. d.Predmete in potrebščine
za žgalno in briljantno
slikanje.Delavnica za črkoslikarska,
likarska in pleskarska dela
Igriška ulica 6, Gradišče.

1132

Potniki v Ameriko!ki so previdni, se vozijo dandanes samo z najnovejšimi parniki
„VELIKANI“ preko **HAMBURGA**. — Največji parnik na svetu je**IMPERATOR**Dolg je 920 čevljev
(280 m), nosi 50.000
ton ter je prva ladja
na 4 vijake, dočim
so bili dosedaj naj-
večji in najhitrejši
parniki samo na 2
vijake. „IMPERA-
TOR“ je široko mor-
je preplul v 20 dneh
trikrat ter se je mo-
ral pri tem še v
Hamburgu in New-
Yorku z izkladan-
jem in nakladan-
jem na vodi, ter se
niti malo ne da primerjati z drugimi morskimi velikani.jem po poldrugi dan
muditi. — Morska
vožnja v 6 do 6 1/2
dneh se popolnoma
jamči.O prvi vožnji
„Imperatorja“ piše
„Glas Naroda“ iz
New-Yorka: „Impe-
rator“ je višek mo-
derne tehnike. Ropo-
tanje strojev se čisto
nič ne sliši. Ladja
pluje tako mirno, da
človek skoraj ne ve,Približno tako so urejeni tudi drugi „velikani“ „Hamburg-Amerika
linije“. Vsi imajo v III. razredu **sobe samo z 2, 4 ali kvečjem s 6 posteljami**.
Hrana je obila in dobra. Taki „velikani“ so poleg „IMPERATORJA“, „KAI-
SERIN AUGUSTE VICTORIA“ (25.000 ton), „AMERIKA“ (24.000 ton), „CLE-
VELAND“ in „CINCINNATI“ (po 20.000 ton) itd.**Važno!** Vsak potnik dobi pri meni pismo garancije, da je prost
vseh stroškov za hrano in stanovanje ko se pripelje v Hamburg.

Vsakojaka pojasnila daje brezplačno:

Fr. Seunig, Ljubljana, Kolodvorska ulica **velika številka 28.****Kolesarji, zahtevajte**v svojem lastnem interesu nemudoma prvi slovenski bogato ilu-
strovani cenik 1913, koles in posameznih delov, ki je pravkar
izšel, brezplačno in poštne prosto. Preglejte istega pazljivo ali
pa se osebno prepričajte v naših trgovinah in uvideli boste, da
vodimo prvovrstno blago po najnižjih, brezkonkurenčnih cenah.**Karel Čamernik & Ko. Ljubljana**
Dunajska cesta št. 9—12.Specijalna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posamez-
nimi deli. Mehanična delavnica in garaža.

520

PAZITE na tu označene prve in najboljše dvorne tovarne:
Bösendorfer, Hötzl & Heitzman (neprekosljivi pianini z Lexoffovo
mehaniko) Rudolf (ne zamenjajte z Anton) Stelzhammer (najboljši
krilni klavirji amer. sistema), Bratje Singl, Czapska, Laub. &
Gloss (veliki 7 1/2 okt. konc. pianini), Hörügel (amer. harmoniji od
90 K naprej). Vžlic vsem poizkusom ne dobe od tu omenjenih
najboljših tvornic nobenega klavirja zavisti blebi trgovci, ki se
drznejšo slepiti javnost o „doorem blagu“ dasi niti jednega po-
membnega fabrikata nimajo v zalogi, kar se blagovolite osebno prepričati.
Kot glavni zastopnik gorenj. najboljsh
tvornic opozarjam, da imam izključno
jedino le jaz vedno 20—30 teh fabrika-
tov na izbiri. Svarim pred nakupom
event. falzifikatov in navideznega po-
felna. Prodajam po tovarniških cenah z znatnimi popusti in tudi
na obroke od K 15— naprej brez zadatja in 10 letno postavno
garancijo. — Uglasevanje in popravila strokovno solidno in ceno.
Zamena naj-
ugodnejša. **Alfonz Breznik**, učitelj Glasb. Matice
kovnjak c. kr. deželnega sodišča, Ljubljana, Kongresni trg št. 15.
(Zvezda, nasproti nunske cerkve.) — Največja trgovina in izposojevalnica klavirjev, vsega
glasbenega orodja strun, in muzikalij na jugu Avstrije.

907

A. KUNC

2707

Ljubljana,
Dvorni trg št. 3.**Velikanska zaloga oblek**
za gospode in dečke.Najnižje, stalne cene!
Ceniki na razpolago.**Gospodinje!****Pozor!**Ne kupujte presnega masla ali nadomestila zanje, dokler niste poizkusile
slovite, splošno znane, svetovne znamke**BLAIMSCHEINA****„UNIKUM“
MARGARINE**

„UNIKUM“

ni rastlinska margarina.

„UNIKUM“

se izdeluje iz najčistejše goveje obistne toščice z visoko
pasterizirano smetano, ima torej največjo redilno vred-
nost in je resnično zdrav.

„UNIKUM“

ni umeten, nego najčistejši naravni izdelek.

„UNIKUM“

je 50 0/0 cenejši od navadnega presnega masla in
za zajamčeno mnogo izdatnejši nego to.**SAMO BLAIMSCHEINOV „UNIKUM“**je resnično edino in pravo nadomestilo za presno maslo, ki daleč prekaša vse
doslej hvalisano.

Izdelovanje

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“je varovano s
kontrolno in je to razvidno na vsakem zavitku.**Cenjena gospodinja!**Ne dajte se torej begati od drugih oglasov in rabite za nadomestilo pres-
nega masla za

pečenje

praženje

kuhanje

samo

maslen kruh

1771

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“ MARGARINE

Dobiva se povsod.

Poizkušnje gratis in franko.

**Združene tvornice za margarino
in presno maslo, Dunaj XIV.**

Telefon šteč. 16.

19

Telefon šteč. 16.

Leta 1873. ustanovljena delniška družba

Kranjska stavbinska družba v LjubljaniStavbeno podjetništvo; pisarna za arhi-
tekturo in stavbenotehniška dela; tesar-
stvo in mizarstvo s strojnim obratom za
stavbena in fina dela; opekarne s stroj-
nim obratom v Kosezah in na Viču;
kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. Pri-
poroča se za stavbena dela vsake vrste.

„Slovenska Straža.“

Slomškov dar po 20 K:

246. 247. Neimenovani v Ljubljani 50 K.

Županstva za »Slov. Stražo«:

35. Županstvo na Jesenicah 10 K.

Dar hranilnic in posojilnic:

27. Hranilnica in posojilnica Sv. Križ pri Trstu 10 K.

Nadalje so darovali kot Slomškov dar:

Ivan Traven, ravnatelj »Zadružne zveze«, Ljubljana, 10 K. — And. Furlan, župnik, Sv. Križ pri Trstu, ker ni mogel na občni zbor »Slovenske Straže«, 5 K. — Cerkevni zbor v Loškem potoku dražil stari slamniki za »Slov. Stražo«. Dražba donesla družbi 6 K 20 h, ter pripuščja častljiv slamniki za družbeni inventar. — Katol. slov. izobraževalno društvo Ljubno (članarino) 10 K. —

Iz nabiralnika:

Po podružnici v Hočah pri Mariboru iz nabiralnika g. Rojko v Spod. Hočah 2 K 73 h; nadalje iz nabiralnika g. Jos. Gselmana v Sp. Hočah 3 K 20 h.

Prispevek podružnic:

Podružnica na Blokah 27 K. — Po podružnici v Konjicah darovali duhovniki, zbrani v Konjicah o priliki frančiškovanja 11 K. — Podružnica Slivnice pri Celju 20 K. — Zenska podružnica v Trstu 50 K. — Podružnica v Mariboru 280 K. — Po podružnici v Celju zložili čestilci in prijatelji o priliki godu č. g. opata Fr. Ogradija 57 K 20 h.

Sklad Mohorjanov:

40. Mohorjani v Škocijanu pri Mokronogu po č. g. Karolu Čuk, župniku, 12 K 40 h. — 41. Na Homcu, p. Radomlje, po župnem uradu, 5 K. — 42. V Mekinjah po č. g. Franu Rihar, župniku, 2 K 50 h. — 43. V Ukva, Kor., po č. g. Josipu Kukačka, župniku, 4 K 50 h. — 44. Na Viču pri Ljubljani po župnem uradu 50 K. — 45. V Goricah pri Kranju po župnem uradu 6 K 50 h. — 46. V Javorjah pri Škofji Loki po župnem uradu 2 K 50 h. — 47. v Vavovljah, p. Divača, 5 K. — 48. V Boštanju, p. Radna, po župnem uradu 6 K 30 h. — 49. V Grahovem pri Cerkljici po župnem uradu 7 K 50 h. — 50. Mohorjani Nova Oselica po župnem uradu 5 K. — 51. V Mengšu 5 K. — 52. — V Novakih po č. g. Ivanu Kenda, župniku, 2 K. — 53. V Črnicah pri Gorici po č. g. Iv. Nep. Murrovu, dekanu, 20 K. — 54. V Kostanjah, p. Vrba, po župnem uradu 4 K. — 55. V Kedu po č. g. Jak. Fon, vikarju, 7 K. — 56. V Stari Loki po župnem uradu 16 K. — 57. V Ljubnem po č. g. G. Vilmaru, župniku, 10 K. — 58. V Radomljah po č. g. Ant. Lovšin, župniku, 7 K 80 h. — 59. V Katinari pri Trstu 6 K 2 h. — 60. V Grebinkem Kloštru, Kor., po župnem uradu 2 K. — 61. V St. Gotardu, p. Trojana, 8 K 20 h. — 62. V Doljenjivasi pri Ribnici po župnem uradu 4 K 20 h. — 63. V Kropi 14 K. — 64. V Šmartnem pod Šmarno goro po župnem uradu 10 K 70 h. — 65. Na Ježici, po č. g. Simonu Zupan, župniku, 20 K.

MATTONIJEV
GIESSHÜBLER

naravna
alkalična kislina

najboljša dijetična in
osvežujoča pijača

preizkušena pri žledčnih in črevesnih katarih, obistnih in mehurnih boleznih, katero priporočajo najveljavnejši zdravilniki kot bistveno

podpiralno sredstvo

pri karlovovarijskem in drugih kopeliških zdravljenjih in kot poznejše zdravilo po kopeljih 24 38 in trajno porabo. I (VI.)

Izvirnik: **Giesshübl Sauerbrunn**, železniška postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekti zastoni in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih špecerijskih prodajalnicah in trgovinah z jstvinami in vinom.

Založbe pri Mihael Kasner-u, Peter Lassniku in Andrej Šarabonu, Ljubljana. 11

Ostanke blaga

3055

zadosti velike za kompletno moško obleko, hlače, palto, ženske kostume, plašče, suknje itd.

Izvoz sukna Kari Kasper
Innsbruck 332.

ki so se pri meni v velikih množinah, nabr., dajem, da se jih čimprej iznebijem, glob. pod ceno!

Zahtevajte
vzorke ostankov
blaga za moške in ženske obleke poštne prosto.

Specialna modna trgovina za gospode in dečke.

I. Kette
Ljubljana

Franca Jožeta
cesta 3.

Vedno
najnovejše

klobuke
cilindre
čepice
perilo
kravate

itd.

od preproste do najfinejše
izvršbe.

Vedno velika zaloga

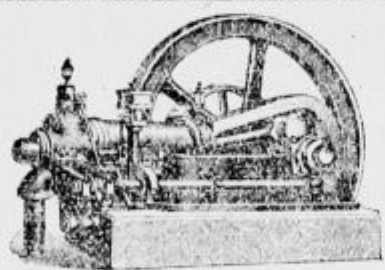
klobukov
in čepic

lastnega izdelka.

Kupuje kože vseh
divjačin po najvišjih
dnevni cenah.

Se priporoča za izdelovanje kožuškov vseh vrst, kakor tudi damskih jop, kolerjev, mufov. V zalogi ima vedno veliko izbiro vseh vrst kožuškov. — Sprejemajo se popravila vseh v to stroko spadajočih predmetov. Izdeluje se vse po najnižjih cenah.

J. WANER, Ljubljana, Sv. Petra cesta 21.

Tehnična pisarna
Emanuel & Oskar Kraus

Via S. Nicolò št. 2 ♦ TRST ♦ Telefon šte. 20-66

Uredba kompletnih industrijskih naprav vsake vrste, dalje napeljava električne luči in moči.

Glavno zastopstvo Draždanske tovarne za plinove motorje, prej Moritz Hille, Draždane. Najstarejša tovarna motorjev za nafto, sesalni plin, bencin, benzol in plin.

V prometu je čez 10.000 motorjev.

Visoka odlikovanja.

Stroji za opekarne za ročni obrat in obrat s stroji.

Stroji za obdelovanje kovin, za dolbenje itd.

Stroji za obdelovanje lesa od tvrdke Adol. Aldinger, Obertuerkheim pri Stuttgartu. Oblični Universal, krožne žage, stroji za vrtnanje in dolbenje, stroji za urezovanje in za brušenje. — Kompletna mizararske naprave.

2275

Proračuni, ponudbe in tehnična navodila zastoni in pošiljane prosto.

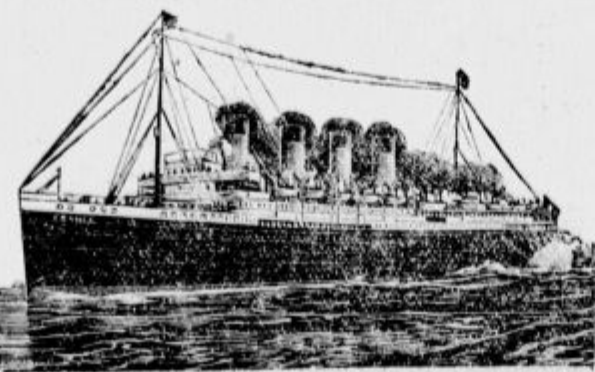
Samo 5 dni z brzoparniki francoske družbe !!

Najkrajša
vožnja iz

Havre v New York

Veljavne vozne liste za vse razrede in vozne liste za potnike iz Amerike nazaj v domovino dobiš edino pri

1929

ED. ŠMARD

oblastveno potrjena potovalna pisarna v

Ljubljani, Dunajska cesta 18

v hiši Kmetke posojilnice nasproti gostilne pri »Figovcu«.

Vozne liste iz Amerike v staro domovino po najnižji ceni. Izdaja vozne liste po vseh železnicah za pripravljanje zabavnih in romarskih vlakov. Vsa pojasnila istotam brezplačno.

Najboljši čelki nakupni vir!

Ceno posteljno perje.

1 kg sivega, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2 K 40 v; prava polbelega 2 K 80 v; belega 4 K; belega puhastega 5 K 10 v; 1 kg veletinega snežobelega, puljenega, 6 K 40 v; 8 K; puha sivega 6 K; 7 K; belega, tinsga, 100 najfinejši spni puh 12 K.

Naročila od 5 kg naprej franko. 2352

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, ena pernica, 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dolgi, 60 cm široki, polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavnice 3 K, 2 K 50 v, 4 K. Pernica 200 cm dolga, 140 cm šir, 13 K, 14 K 50 v, 17 K 80 v, 21 K; zglavnica 90 cm dolga, 70 cm šir, 4 K 50 v, 5 K 20 v, 5 K 50 v, spodnja pernica iz močnega, črtaštega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir, 12 K 80 v, 14 K 90 v. Razpoložljiva se po povzetju, od 1 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajoče se vrne denar. Natančni cen. gratis in franko. S. BENISCH, DESENICE št. 818 (Češko).

Ivan Kacin Ljubljana
Sv. Petra cesta 51

Prva slovenska harmonijev po amer. izdelovalnica harmonijev sistemu.

Izdelujejo se vsake vrste harmoniji za cerkve, šole, pevska društva itd. Sprejemajo se popravila starih harmonijev, klavirjev, harmonik itd. po najnižjih cenah. — Oddaja se tudi na obroke. Cenik gratis in franko. 3106

Nagrobne križe

kamenite podstavke za nagrobne križe, nagrobne svetilke, vsakovrstne peči, navadne preproste pa najnovejše do najfinejših izpeljav, štedilnike, kotle za žganje in pičo kuhati, slamoreznice robkarice za koruzo, stiskalnice za grozdje in sadne mline, umetna gnojila in vsakovrstno železninarsko blago priporoča po najnižjih cenah na debelo in drobno veletrgovina z železnino

„MERKUR“
Peter Majdič v Celju

Sanatorium Emona v Ljubljani,

Komenskega ulica 4. Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Poročnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. klr. odd. dež. boln.

Model

(moški akt) za približno 10 ur na teden 1500 c. kr. državna obrtna šola v Ljubljani. Zglasiti se je pri šolskem ravnateljstvu. 3149 3

500 K

Vam plačam, ako Vaših kurjih očes, bradavic in trde kože tekom 3 dni brez bolečin ne odpravi moj uničevalec korenin RIA-mazilo. — Cena lončku z jamstvenim pismom 1 krono. 336

Kemény, Kaschau (Kassa) I. Poštni predal 12/100 Ogrsko.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Učenko

♦ sprejem v trgovino z mešanim blagom. ♦

Ivana Petrič,

3182 Struge, p. Videm pri Dobropoljah. 2

Sprejem pridnega in poštenega

slugo

kateri razume poleg pospravljanja sob tudi nekaj vrtnarstva. Isti sme biti tudi oženjen, a brez otrok. 3204 3

Ponudbe na: Peter Majdič, Celje.

Najcenejše dežnike in solnčnike

domačega izdelka

priloga po najnižji ceni in najboljši kakovosti
slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini
Josip Vidmar, tovarna dežnikov, Ljubljana
Pred škofijo 19. Prešernova ulica 4.
Popravila točno in ceno. 537

Perje za postelje in puh

priloga po najnižjih cenah

EMIL KRAJEC

preje F. Hiti

3534

Pred škofijo šte. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo

1 kg sivega skubljenega K 1.—, boljše K 2-40, pol belega prima K 2-80 belega K 4.—, prima mehkega puha K 6, prvovrstnega K 7.—, 8.— in 9-10. Sivega puha K 9.—, 7.—, belega finega K 10.—, prsnega puha K 12.—, od pet kg naprej franko.

Dovršene napolnjene postelje

z gostega, trpežnega, rdečega, modrega, rumenega ali belega lina (nanking) blaga. 1 pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z 2 vzglavnicama, vsaka 80 cm dolga, 60 cm široka, zadostno napolnjena z novim, sivim, puhastim in trpežnim posteljinim perjem K 16.—, s pol puhom K 20.—, s puh perjem K 24. Posamezne pernice K 10.—, 12.—, 14.—, 16.—. Posamezne vzglavnice K 3.—, 3-50, 4.—. Pernice 200x140 cm velike K 13, 15, 18, 20.—. Vzglavnice 90x70 cm velike K 4-50, 5.—, 5-50. Spod. pernice iz najbolj gradla za postelje 180x116 cm velike K 13.—, 15.—. Razpošila od 10 kron naprej franko po povzetju ali predplačilo. 2419

Maks Berger Dešenica 195/4 Češki les

Nikak riziko, ker se zamenjava dovoli ali denar vrne
Bogati ilustr. ceniki vsega posteljnega blaga zastoj.

Štambilije
vseh vrst za urade,
društva, trgovce itd.
Anton Černe
graver in izdelovatelj
kavčuk - štambiljev
Ljubljana, Selenburgova ul. št. 1.
Ceniki franko. 553 Ceniki franko.

Fr. Hopf

sodno zapriseženi izvedenec v Ljubljani
Selenburgova ulica št. 6

prva največja in najstarejša trgovina

glasovirjev in godbenega orodja

Glasovirji, pi-
anini, harmo-
niji (amerik.)
najbolj slovitih
tvrdk: Steiz-
hammer,
Rössler, Czerny
& Hofmann,
Hörig in edino
zastopstvo
dvorne tvrdke
Förster.

Posojevalnica. Plačila na obroke.
Najnižje ceno. 333 1

Teodor Korn

(poprej Henrik Korn)

pokrivalec streh in klepar, vpeljalec strelo-
vodov ter instalater vodovodov

Ljubljana, Poljanska cesta 8.

Priloga se slavnemu občinstvu za izvrše-
vanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje
streh z angleškimi, francoskimi in tuzemskim
skriljem z

asbest-cementnim škrliljem (Eternit) patent Hatschek

z izbočno in ploščnato opeko, lesno-ce-
mentno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galanterijska kleparska
dela v priznani solidni izvršitvi.

Poprave točno in ceno.

Proračuni brezplačno in poštne prosto.

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York
je proga
rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih „Lapland“, „Finland“,
„Kronland“, „Vaderland“, „Zeeland“, „Sam-
land“, kateri vsak teden v sobotah oskrbu-
jejo redno vožnjo med Antwerpenom in New-
Yorkom, so značajnost, izborna hrana, vladna
postrežba in spalnice ponovni urejene v kajite
za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminent-
nega pomena in traja vožnja 6 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec
vožnjo čez Kanado, katere pa je izdatno ce-
nejša kakor v New-York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani,

Kolodvorske ulice odslej št. 35, od južnega
kolodvora na desno, poleg predilnice.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Augusta Agnola, Ljubljana

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

s.e. priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor
p. n. občinstvu za prevzete in solidno izvršene vsakovrstne

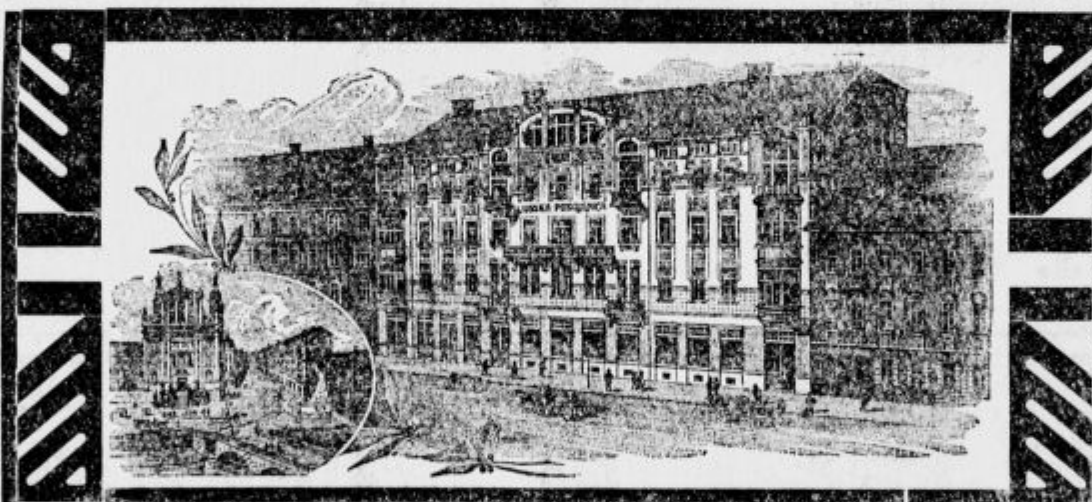
umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni orna-
mentiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor
vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmo-
dernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbira steklenega in porce-
lanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov
podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 3686

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Sprichevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n.
odjemalcem v ogled.

Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje!

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta šte. 6, pritličje, v lastni
hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge in vloge v
tekočem računu, za katere jamčijo
ne samo njeni zadružniki temveč

tudi cela dežela Kranjska

ter jih obrestuje po 4³/₄% brez
kakega odbitka, tako da sprejme
vložnik od vsakih vložnih 100 K
čistih obresti 4-75 kron na leto.
Stanje vlog je bilo koncem marca
1913 čez 22 milijonov kron. Za
nalaganje po pošti so poštnohnan.
položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.

Priporočamo hitre

drože (presgerm)

iz drožarne Josipa Košmerl, Ljubljana,
Franciškaška ulica 8. Izborna blago
Točna postrežba. Zahtevajte drože v
prid »Slovenske Straže«.

Priložnostni nakup! 30.000 parov
visokih čevijev na zadrgo! 2930

3 pari visokih čev-
ijev na zadrgo za K 14-75

kot kaže slika, popolnoma iz naj-
boljšega usnja z dobrimi podplati.
Teh 30.000 parov čevijev je bilo
namenjeno za balkanske države,
ki so mi vsled vojne ostali. Zato
prodajam pod lastno ceno 3 pare
čevijev za gospode ali visoke
čevlje na zadrgo za ženske in
najboljšega usnja in v vseh veli-
kostih za K 14-75. Pri naročilu
zadostjo stevalka ali pa mera v
centimetrih. Razpošila po pov-
zetju prva kršćanska razpošiljal-
nica za čevlje.

Franc Humann, Dunaj II. Aloisgasse 3/10 R.
Cenjeni naročniki se prosijo za nadaljnja priporočila.

Pozor, kolesarji!

Namesto K 120,
samo K 80-.

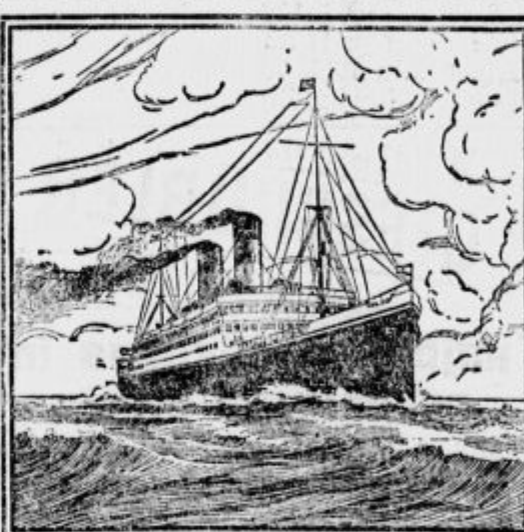
Franko na vsako postajo.

V reklamne namene razpošiljem 200 novih sve-
tovno znamenitih graških dvokoles, model 1913,
elegantnih in čvrstih, s torbo in orodjem na-
mesto za K 120, za 80 K. S torpednim prostim
tekom K 95.— s poštino vred. Ze rabljena ko-
lesa od K 40.— naprej. Nova čvrsta guma po
K 5.—, 6.—, 7.—, 8.—, zračne cevi po K 3.—, 4.—,
5.—. Svetilke, zvonci, pedali in vsa ostala pri-
tiklina po cenah na debelo. Popravila, emajlira-
nje in ponikanje v lastni delavnici hitro in ceno
Razpošiljanje po povzetju. Na dvokolesa napla-
čila K 20.—. Plačevanje na obroke izključeno.
Cenovniki gratis in franko. Srbo-hrvaško do-
pisovanje. 1064

Tvorniško skladišče dvokoles in šivalnih strojev

A. Weissberg, Dunaj II.

Untere Donaustrasse št. 23/S.

Potniki v severno in južno Ameriko se vo-
zijo sedaj le po domači avstrijski prog
Austro-Amerikana

Trst — New York, Buenos Aires,
Rio de Janeiro, Santos, Portland,
Quebec, Montreal, Kanada i. t. d.

z najnovjšimi brzoparniki z dvema
vijakoma, električno razsvitljavo,
brezžičnim brzojavom, na katerih
je za vsakega potnika preskrbljeno,
da dobi dovolj domače hrane z vi-
nom, svež kruh, posteljo, kopelj itd.

Odhod parnikov:

v severno Ameriko vsako soboto,
v južno Ameriko vsakih 14 dni,
v Kanado vsaki mesec enkrat.

Vsakovrstna pojasnila daje rade-
volje brezplačno in prodaja vozne
liste glavni zastopnik za Kranjsko,
Štajersko in Koroško

Simon Kmetetz, Ljubljana

Kolodvorska ulica 26.